(شب و چهره‌ی دلدار)

حضرزاده‌ی عبدالکریم مدرس
(به نام رستاوی نامی)

بسم الله الرحمن الرحیم

به ناوی خودای خاوەن ئاسمان — (الله) جامیعی سیفاتی سەرای

خودای بەخشندەی جیهان ئافەرین — خاوەن ڕەحمەتی عامی دنیا و دین

خودای هەموو ئاسمان و عەرز — خاوەن وەسیلەی ڕیسالەی ئیسلام

خودای کاملی واجب الوجود — پەروەردگاری عالەمین بەخود

معبودی بەحەق لە بوونی موجودات — بەیاسای مشروع بەتەسبیحی ذات

خودای سەرا سەر چەرخی ڕوزگار — لەبەرزی و پەستی و شکڵ و دیدار

چەرخی دوازدە بارگەی مستەدیر — لەسەر ڕەواری بارگەی مُعَدِّل

چەرخی مایلی جەنوبو شمال — لەڕوی ئاوائی خاوەن مانگ و سال

چەرخی هەڵسوڕاوی ئاسیاو ئاسا — سالێ یەک جار و ڕۆژێ بەیاسای ڕۆژ ئاسا

خودای بێ نیازی عالەم بەعام — مطیع یا عاصی کافر یا ئیسلام

هەرچی وتراوە لە تەنای ذاتی — ناگا بەیادی جلوەی صفاتی

هەرچی وتراوە بەشیوەی منصور　　فائدەی قرارە لە شەنای وجود

حوورائی وا بی مەگەر تە نیا خوی　　نە ناوستایش لە بەری لابوی

هەر خوی حامدە و هەر خوی محمودە　　چون نیعمەتی کانی غەرە محدودە

دروری بی حد بو رهبەرانی　　بانی بو هەموو پیغەمبرانی

خصوص سەرجلقەی شوستەی رهبەران　　سیدالرسل شای پیغەمبران

محمد احمد محمودی مسعود　　خاوەنی پایەی مقامی محمود

کە بو بە سایەی رحمەت بو عالم　　کە بو بە مایەی نعمەت بو آدەم

نوری کە بشتە فرشتە و پەری　　دای بە آدەمی سایەی روی

بو بە مایەی عقل بو علمی عالم　　بو بە مایەی فضل کو سینەی سالم

مبعوث بە رحمەت لە بو عالمین　　پیرتە و رەوە بە روی سەرماوسەرزەمین

هەم لە سەرجەرکەس بە بەرکەم پایە　　بە نوری لە ولون بە خاوەن سایە

آلی لە سەر بو حەسەب لە دینی　　هەموو یارانی خاوەن تمکینی

ئەنای ئەوانە بە یاسای مقیاس — خیرامە ا خرجت للناس

هەم لەسەر هەموپەی رووکانی — هەموو ڕۆمانوهەموکانی

تا هەتاوئە داروڕا لە ئەختەران — هەتا ئەباری بەروحەرەتی باران

ئەم جادبرا لکان بین ئاگادار — وادە وەچو خوانی شەوچەرەی دل دار

یانی شەوچەرەی شایاوای یاران — لە بیری پاکی گەلی هەشیاران

سەران سەرئوکتەی پیرلە هانە — شایاوی فامی زلی نسانە

ڕۆ وادەم پی دان بە وادەی مەردان — بۆ سرا یانی هاوحالو دەردان

پێش کەشتان ئەکەم واکەری کەوی — بۆ دلتان بێ بەهوی پرتەوی

خوشتە لە بادام مابسق وهەنجیر — لە قەیسی ولە قوخ ئەشیەی دڵگیر

سیوڕوکشمش گویز وتوی شیرین — بە ڕوەڕەی دەستی نازاری لەسرین

ئەم ئاوانیشە وبنەی ڤتالن — مەبەس بەرهەمی بکروخەیالن

ئەوەی کەمایەی فەوزی غزوتی — لە صداقی دل خاوەن لەدەتی

ئەگەر نا ئەوەی بەشی خوراکە نالگاتە ئەوەی پێی ادراکە

ئیمە بە سەمان تەصی و تالیمە لە بۆنە وکەسە عەقلی سلیمە

حەوالە مان کرد بە وینەی سعدی دوومان کرد لە حق بە یاسای مەردی

شەوی لە رشتەی روزگارانا باسی هاتنە ناو لە ناو یارانا

بە کی وەهای وت کە ئەی کاری لە سەر عادەتە بە یاسای جاری

بە کی زنیقە و مشروب و جوری لە سەر گومراهی فکری جموری

بە کی روشبەرست بە کی نەستیرە یا اگر پەرست لە وزەی وردیرە

بە کی طبیعی عناصر چویە بە کی مناظر لورە لگو بویە

بە کی جولەکەی بە هودی رشتە بە کی نصرانی صلیب سرشتە

بە کی موسلمان لە ئەهلی سونەت بە کی لە شیعەی عەلوی نسبەت

علی اللهی یا خود نصیری یا سیدروستم را لە هودەری

یا لە سنجاری بزیدی مشروب یا خوارجی تەریک لە ئەدەب

هەموو نەمانە و وینەی نەمانە شاگردی لەبویاسای ژەمانە

هەرچی وەرنگری کاتی مندالی نەبێ بە ئایین بۆگەورەسالی

کێبێ بێری من هەیرانە وماڵ لە تفاوتی حق لەگەڵ باطل

یانی کاروان وایبێتە ڕوا ئاگادارنیە بەری لەدوا

ئەگەر نەم وتارەی دەرچوڵە ئاوەڕم لەنا ویارانا بۆبە مایەی خەم

بەکی لەیاران غافڵی هۆشیار هاتە دەنگ وتی ئەی ڕای دڵدار

وانەگەت هەرچی ظاهر وارێ دورەلە فکری نەوەی ڕاستێ

تۆئەگەر ساتی بێ بکەیتەوە بەم دورەیە پێناتڵینەوە

بەم عاوەتانە سەرگەردانی بۆ ئاینی حق فەوت حیرانی

حەق هەر بەکەکە قەوتانی ڕێگەی حق نەگرێتە ڕۆی ڕۆبەڕۆ

چونکی نەمانە تۆباست کردن لەڕۆزگارا ئاسایست کردن

یاهەمو حەقن لەڕۆزگارا یاخود بەتاڵن لەناوافکارا

یا بازی حقه و بازی به تاله — له مه زیاتر بی احتماله

یه که مایی دوره له قه بولی وه ین — چونکی محاله جمع النقیضین

نابی دوهه یش پی بنیته بن — چونکی محاله رفع النقیضین

هه ر آخریانه ئه شی بو تصدیق — ئه گه ر ته وفیقت بی به هره فیق

ئه مجاره ته وفیق بیت ئه لی بو رهان — بو راستی باری و بولاری ئه وان

ئه وده لیلانه بیت به بو رهان — له لای خاوه ن هوش عیان عیان

به که م استدلال نه هوی آثاره — که مؤثریان لیوه دیاره

آثاری بدیع له گه ل استمرار — ده لیلی راسته بو به روه رگار

بی مؤثری دانای ته وانا — بوته وه رنابی زانا و نه زانا

مؤثر به بی اراده و دستور — دانامه زرینی جهانی پر نور

ئه م حقیقه ته نه زانی نه واو — نه گه ر عقلی تو پی بلیته ناو

طبیعه تی روت بی عقل و شعور — چون نه بی به هوی نظامی وه ستور

ئەگەر عەرەزە مەحتاجە بە غەیرە — ئەگەر ممکنە باشی بێگە سێیرە

مادام ممکن بێ ئەوە محتاجە — محتاج بۆ محتاج دورە علاجە

ئەگەر واجبە واهاتیە سەر — فکرە راسەکە اللە اکبر

طبیعەت نیە ئەوە خودایە — پەروەردگاری گشت ماسوایە

صدفەیش بێت لە بۆی جهانا — بێ سبب نیە ممکن لە شانا

سبب مجهولە بانی پەنهانە — مسبب لە لات عیانە عیانە

عقلی مهذب بێ ئەوە تالی — هەرگیز مسبب لی سبب نالی

وجودی صدفەی ئەم کائناتە — مەزەلێکە لە خرافاتە

(قەت نەبێ)

نافی محالە بێ نانەوانی — چون جهان نەبێ بە بێ خودانی

هەتەلە بیری تاریکی نەفامە — هەر بیری روشنە لە گامەڕامە

جهان ئەبەوی جهان آفرین — زیندوبی وراناوتە وآناو

هەچی موجودە لە بۆی جهانا — لە سێ رەهێن ولە آسمانا

همه مخلوق به روه روردگاره — رامی قودره تی خوای قوهاره

وه کو بو حدوث محتاجه — به حق — له بقایشه دا محتاجه — مطلق

ئه وا ثابت بو واجب الوجود — بو خلقی حکمی غائب و مشهود

که خودات ئاسی وه حدوتی فرزه — تعدد مایه ی فسادی عرزه

به ئه گه ر وسیله ی فاوری عالم — هه ر به کیتی یه هوی ئینتظامه

که خودا یه ک بو بو هه موو عالم — پیویسته یه ک بو بو همو ئامم

یانی ئاروزی شریعه ورهبه — له بو هه شیار ان عموی یه ک بیت

نظام موباسا بو عالم فرزه — نظام پیروزی سه ما و سه عرزه

شریعت یاسای پیغه مه رانه — خه لاتی خودای حیّ ی متانه

دعوای شریعت که هاته مه یدان — معجزه فرزه بو پیغه مه ران

معجزه کاری لو مه ت پی نه کری — دعوای رسالات به تیروی نه بی

معجزه ی رهبه ر مایه ی تصدیقه — بو ئه هلی شعور مایه ی توفیقه

معجزه وهبه نه که سبه و نه فه ن — به ویه ی سحر و جادوی نابه ن

که معجزه بو به وه سیله ی فه رق نوری ره هبه ران نه روا وه کو به رق

له م دل بو نه وه دل دلی موسلمان دلی نسانی به عهدو په یمان

دلان دانه گری نه و به رق نوره نه و نوره ش مایه ی پایه ی حضوره

نه و نوره نه بی به چرا بو دل عالم دانه گری مه نزل به منزل

سه تر هه رکه سی شه رعی گرته به ر دور نه بیته وه له مایه ی خطر

سه تر مه روانن له بو به دبه ختان بو بی نظامان یانی سه رکه شان

له بو نه وانه ش ئه ین بی مایه پایه ی شرایع له لایان بایه

به روانن له بو اصحابی بو رهان صاحب البرهان قطعا لایهان

ده لیلکی تر بو راستی آیین یاسای قورنانه قورنانی مبین

عالم یانگ نه کا بو ئه ین توحید بو یاسا و نظام بو خولکی رشید

بو عدل و احسان بو صله ی ارحام بو رحم انصاف له گه ل خاص و عام

بو صدق بو صبر بو یاسای ادب بو به رزی اخلاق بو حسن حسب

ده لیلیکی تر خولکی رهبه ره — نه وخولکه مایه ی به رزی بشره

نه وخولکه فوریان تفیره بوه — که فوریان پره له دورد پرته و

نه گه ر به لصاف بروانی له یی — شوبهه ت نابینی له یاسه کانی خوی

به وینه ی هه تاوه رکه وت بوعالم — به فرقه فروق مبدأ تا خاتم

که خولکی له لای خوا پهسه ند بو — یانی نه وخولکه خولکی حسن بو

نه مانه ت زاتی بو وا نه عینی — به حمالات خوت نه مرینی

اخلاقی رهبه ر توهی جانه — بزری شایاوی به رزی زانه

راسته نامیلکه نابی توبه — پیوه ندیشی رغبه ی عجم وروبه

شاگردی مه ردان گه وره شاگرد — شاگردی نامه ردانه له شانامه رد

گول به ندالی وینه ی ندالم — چون تالیمت کرد واخاوه ن حاله

له لای گه لی که س سیر بینی خوشه — بینی وه نه وشه به ره وناخوشه

شیلم شیرینه و کرمان نه کوژی — زاروبه خوجهت خوینت نه مژی

هەرکەس بەدەردی آلودەبی — لەسەرنا وێلی آسودەنەبی

قەدری عارەتنابی بەمایەی تحسین — لەبەنەخلاقی سوکی ناشیرین

چونکی دیارەشیرین شیرینە — عەیبەرعەیبەرەونەسرینە

لەسەربداهەت شارەزانەبی — بەنەبی حق دڵ رەزانەبی

شریعەتنەڵی حقیقەتوایە — عیرفان بەحق مایەی صفایە

کێیەکەمالکا فرقەحیوانات — ئەگەڵبێ زخاوەن کەرامات

چونفەزڵی بێ سەرڵەسەرهەوایە — چونئەظامی حق بێ خودایە

کەشتی لەدەریا ناخودای نەبێ — کێڵەڵی سێبەری بەرووی دڵەبێ

چونەنەبی آدەم مسەڵەی نەبێ — لەکسب وکارا محصوڵنەبێ

وجدانڵەمبا سابەحق هاکەم — هەرخودا پەرستڵەشەرمساڵم

گاوگوێلک پەرس اگرو هەتاو — کێ لەگەڵ عاقڵ سەرمینی بڵاو

کەئەنەخوشەڵەبەخاوەن تاثیر — کێ بێ هۆشێ بەخاوەن تدبیر

اشرفی موجود انسانی ژیره — نه ولیش له چاری خویدا ژوره

دوکتوری ده وای ده ردی خوی نه را — چون بو نه خوشان فائده نه را

نه گه رتی فکری به سیریکی جوان — حق هه ریه کیکه مالی به دان

ماوه ته وه بیسک شوبهه و ضلالات — بوچی وا بشر که وته ضلالات

وه لاهی نه صه گه لی آسانه — نه گه ر نه نصافی له نا دژلانه

که حق یه کی بو بو را گر تنی — سوننه تی نه وی بو یارارتنی

که سوننه تان نه بو حه یوانی هازره — نفقه ش له بو نه و به نده ی هاگره

هه وایش هه رکه بی نفقه ی شه یتانه — به هه له یا بو نه وشه یتانه

هه تا نه ضنگی به گیژی ده ریا — هه گه ر ساده رچی له ی وریا

بابه س بی که لام معلوم له لام — عقل چرایه بو دین ئیسلام

ناهی نه م باسی گیراوه بو نان — هه تا حه فته ت ده رکه وی لیان

ره حمه ت له ناهی و له وه ی دله گری — هه رکه س گوی گری به صفائه مری

طریقەت چیە

پیم بلی لە پاش اکمالی آیین — طریقەت چیە بە علاوەی دین

بۆ ام طریقەت بە روی حقیقەت — هەر عەینی دینە وعەینی شریعەت

معنای طریقەت ربطە لەگەل دین — لە سەر سونەتی خیر المرسلین

بێجگە حەزرەتی رسولی ئەمین — مبعوث بۆ رەحمەت لە بۆ عالەمین

پاک لە رذیلەی خاصەی نفسی بێ — خاوەنی نفسی پاکی قودسی بێ

مادام نفسی بە دوای شەڕکی بێ — فعلو تەرکی نە وا لە رضای بێ

ولی صەرکەزی کارەبای نور بێ — خاوەنی پایە و مایەی حضور بێ

یارانی بەرزی هۆسوس خلفا — طالب بوون لە بۆ صفای مصطفی

وبستیان لە سەر نە خلقی نەوی — لە اتباعا مصداقی نەوین

جەهدیان نەکرد لەگەل امکانا — بەی ڕەوی بکەن لە هەر آنا

باری بە حضور بە ذکری سڕی — باری بە شعور بە ذکری جهری

تا بە بەی ڕەوی بون بە چرای نور — بە نجمی هُدی بون نزیکی دور

خسوس خلفا بون به خلیفه‌ی له سر حقیقه‌ی ملّه‌ی حنیفه‌ی

بون به مه رکه‌زی حضور و شهود بون به عبادی خالص معبود

به م جوره حاله گه‌لی له صحابه دل منور بون بی حدّ و حساب

واهات له م حاله گه‌یشتنه بعین رضی الله عنهم اجمعین

پاش ته رکی حرام پاش ادای واجب له پاش تطبیق اعلای رواتب

تقرب بان کرد له سر نوافل بو رضای خودای ذوالمنّ و فضایل

له گه‌ل تزکیه‌ی نفسی اماره له زرایلی هایه‌ی خساره

هه تا نی گه‌یش له معنای سلام هه تا نی گه‌یش به به‌ری عه‌لام

جا وا مه زانن له م کاره سوکه به لکو پیویستی سیر و سلوکه

سلوکی راستی له گه‌ل اخلاصا له گه‌ل نظامی زره‌ی خواصا

ریسه‌ی التزام له بو عه‌ینی دین ظاهر و باطن به یاسای تمکین

له گه‌ل احترام له چاره‌ی آفل وه کو خلیلی شیخ القوافل

بانی به یاسای جوملهی ماتزال عبدی که مروی له لایزاله

ئهم حاله روی دا له بو دل داران بوخودا پی وا دا له بهختیاران

جا لهسهر یاسای وَاتقُوا اللّٰه وبعلمکم) به وا قباهه

بون به مقتبس له نوری رسول بون به ئهوه بین بشعلهی وصول

ئه و نوره کاتی گه یشته دلیان نوراتی ئه بو ماله منزلیان

الهامیان کرا به چهن الهامات بون به خاوهنی باره ی کرامات

ئهم ئیختصاصانه سَلَف و خلف گه لی ده رکه وتن صحابی شرف

چوار یار ده کامل خاوهن نوری وین خاوهن شهودی مرتبه ی یقین

سلمان و قاسم جعفری صادق موجب لیوصات خاوهن حقایق

حه سهنی بصری حبیب شریف داود و طائی لایق به تشریف

معروفی کرخی به صفه معروف سَرِیّ و جنیدی به وفا موصوف

هه ردا دینه یان له حساب نایه چونکی فیضی حق بی نیهایه

هەتا هاتە خوارەوە چەرخی زەمانە — باش تێڕوانە کە وەک نووری لە مانە

چونکە هەتاشە و لە ظولمەت تێرە — زیاتر دیارە نووری لە سێبەرە

ئەوانە وەهابون بە صاحێبال — تەقوایان گەیشت بە پایەی کەمال

الهامیان لە کرابە حەلی رجال — لە ذکر و فکرد تزکیەی لە حوال

هەرکەس بە یاسای الهامی خوی — ڕێگەی تەربیەت واضح لە بوی

اتباعی خوێیان وا تعلیم لە کرد — فیضی ڕەحمانیان وا تسلیم لە کرد

بە ذکر و بکر و تسبیح و تهلیل — بە مراقبەی ذاتی بێ مثیل

لە وانەش هەموی طاعەت بون — هەمو بە یاساوەری شریعەت بون

خەلوەت و چلە و صوم تەجەبە — لەگەل ماباقی نوعی تعبەد

ئەگەر کاری بو وینە بێگانە — بڕانە لە وەش ذەرەی نەدا

چراخی ئەگەر لە بو صحبەیە — لە محبەت نیە بە لکو مبحەیە

کەس خیال نە کا لە اسلام دورن — بە لکو لە اسلام قەبەسی نورن

یه‌ک به‌ک به راستی داخلی ریش ــــ فروعی دینی شای مرسلین

یانی طریقت به الزامه ــــ بوله وصیتهاجه ناوی اسلامه

به‌راستی نه‌گه‌ر توجه‌قت نه‌وی ــــ بی‌حضوری دل دین وه‌ک نامه‌وی

طریقه‌تیش له‌به‌رکسبی حضوره ــــ حضوره بورل جالی نوره

سُنّتر تاوانی ابتاعی نابار ــــ ناجیته ملی اصولی اسرار

خودا به‌کیکه قادر و قهار ــــ آده‌می زوربه‌ی عاصی وتاوانبار

رهبه‌ر به‌کیکه ساغوسالم ــــ له‌دین لاده‌رلیش عاصی وطالم

پیشه‌وا کانمان هه‌موامام بون ــــ خاوه‌ن علمو عالیمقام بون

که‌جی خلفیان خاوه‌ن خلافن ــــ گه‌لی زور له‌خوی عقل وانصافن

به‌چکه‌ملاکان مه‌له‌ناراتن ــــ خه‌لکیش هه‌ربه‌لین که‌مه‌لاتن

به‌چکه‌شیخ کان به‌ناته‌واوی ــــ خه‌لکیش به‌وانه‌لین مراوی

گوناهی گروی ابتاعی نامه‌رد ــــ ناجیته‌شانی مه‌ردی جوامه‌رد

ملکا قه دخلت بینه صفای دلی فوت به حق بسینه

قورئان کافیه لوکان عرف فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ

مع العلم نه گهناحه قه ره چو له بی نظامی عالم پهیدا بو

نه گهر ریاسای دین به حق مرعی کاری ناهه موار نابی شرعی بی

بده له دهستی یاری ناوان یار تا نه یی بگرن خه لکی لادیو شار

خوتای اِهمالی یاسادارانه اِمامهت بوهم ناوان یارانه

به سانی عالهم ده رچی له نظام سالیکی نه وی عه وری نیظام

نه ک نظامی دین نظامی دنیا حمایه ی نه ولیا نسانی وریا

که گه وره و بچوک نه عالهما آسایش نابی له ناوعالما

قورئان به به رزی دستوری عام رعایه ی نه وی مادام نظام

نظام خو به خو ناروا به رپدا حاکمی نه وی له شارو دی دا

نامی وه هابیه برادهری نه و خوشی نظامه نه ک هه رادهه و

(هەشرەتی ئامانە)

هەشرەتی ئامانە لەدەستی وسواس دژمنی دینە محسوس بوخواص

ڕێگیەم لێ نەگری لەشەووڕۆژا لەنزارایم یالە بەرۆژا

بەفکری شتی کەهەرگیز نەکری یاشتیکی وا کەجێگە نەگری

لەتۆپڕا لەلی بڕۆ بەبازار لەکاتی ساغی تۆزەوای ئازار

لەکاتی پیری خەیالیکی وا بەجوانێ نەکری لەجوشی تەوا

دۆستی بێ هۆشم لەکابەدژمنی دژمنی کەوەبەدڵداری منی

چاوی شەرتم کرد قەتم خیال نەکرد هەرەڕوی کاری سەربەتاڵ نەکرد

باشتر لەهاڕان بێتەوەسەرم فکریکی ئابارلەخاتەدەرم

قەتت دژمنی وا دیارنیەبۆتە نەبوەبەڕەنگاوڕەنگەوەکوتۆ

هەرسات بەجۆری خۆی دەرلەخاتە هەرکات بەدەوری بێندی

بەچەن وەسوەسەی بێ ئەصل واساس مکروەڵای خودا وڵاهلکی حق ناس

بەبیری پایە و مایەی بێ ئەمەر بەفکری غایەی صدلەصد زۆرەر

له‌وانه‌یی وه‌سواسه‌که‌ت — به‌جاری دڵم باش وا گیرانه‌کات

وه‌کو زۆر داری واخڵ به‌ به‌ماڵ — جێگه‌ت نه‌گ بکا له‌ هه‌ڵوه‌ڕێ

له‌به‌ر ئه‌م وه‌رده‌ چۆم لا مه‌رێ — ژێر وا گادار به‌ به‌رادرێ

ڕاوه‌ری ره‌وام کرد له‌ بۆ ره‌وری چۆم — به‌ڵکوو ره‌هانی مه‌علووم بکا بۆم

وتی دڵ خانوی خاوه‌ن ره‌نگا به‌ — پاسه‌وانه‌که‌ی عه‌قڵی ئاگا به‌

ئینجا هه‌رکه‌سی ره‌نگا ڕاته‌خا — دڕۆ دروزن سه‌ری تێ نه‌کا

به‌ ده‌ست به‌ ده‌م زبان نه‌ دڵ لێ — تا خۆشی ژیان حه‌رام نه‌کا لێ

دڵ گه‌نجینه‌ به‌ شایاوی سه‌یره‌ — سه‌رچاوه‌ی فه‌یضی ئه‌واری خێره

که‌ ره‌نگات ڕاخست به‌ یادی خودا — ڕی دژمن نیه‌ گه‌ڕۆ ره‌نگا ببیدا

نه‌ ویاره‌ نه‌بی به‌ بلیمه‌تی نار — بۆ سوتاندنی دژمنی هۆشیار

هه‌ر وا نه‌بێته‌ چرای به‌رقه‌ نور — بۆت ڕوناک نه‌کا چه‌نێ نزیک بێ دوور

نه‌گه‌ر خه‌یاڵی بێگانه‌ بۆی — نه‌ی گێڕێته‌وه‌ بۆ خۆزانه‌ی خۆی

نه گه رده رگا که ت کرده وه بو عه بیر تا لانی نه که ن له پیتا که خه بیر

نه وه ی به رخه نه بیه ن به جاری نه ت که ن به لاتی کولانی شاری

دل هه ر دلیکه سه ره به ت جالیه پاکی که ره وه له وه ی به تالیه

(نامی) به سه هلی نابی به ئاره زم نیکوتنه بو خوت به دلوبه ره زم

٨٨٨

هشیار به کاتی ده س به نویژ نه کا

هشیار به کاتی نویژه کان نه که ی به لکو به نوری فیضی حق بگه ی

کاتی ده س نویژت گرت به ئاوی پاک خوت پاک که ره وه له لیلاوی خاک

ده کرده ستوپی و رخسارنه شوری دلیش بشوره له ره شو بوری

کاتی راوه ستای به ره و روی کابه بر خاوه ن خانه به دل ئاگابه

کاتی که وتت (الله اکبر) مه کنات هه بوده ربکه ره وه ر

به یک تکبیره که ت دانی به چوار له سه ر چنباره ی فکری روزگار

به ره و الله مه که ده رگای دله که ت با اغیار نه یین لوه منزله که ت

وتت ڕووجهت وجهی لله باوانەت ڕاسی بێ بەدڵی آگا

سڵاتی دەستت کرد بە بسم الله ئاوڕداوەڕ ئاوڵیان آگابێ

بوخاجاتە حەضوری خودا خوت فارغ بکە لەهەواوسەودا

هەرحەوڵەئیکت بەڕەخا دڵی بوبکە بەصفێی مینا

ئنائنایەو دوعا دوعایە ئستعاذەبێت بەعنای جیایە

ئەوەی ئەی خوێنی وئەوکارە بەیەکی ئاگات لەخوێ بوبەڕایەی

هەرکام کلیلە لەبۆ دەرگائی هەبوجمیش لەلای خودائی

بێگومان یەکێ ڕۆژ ئەتێری وابکەی بەخێری ئەبێنیدەڕۆژان ئەگەی

خوئەگەرسای آگات لەخوێ ئادەسا لەڵی ئوارت پێ بێ

کاتی ئەم حالە بڕبە هەڵگە باشی ڕزگاربێ لەبای مەهلەکە

(معراج المؤمن) ئوێژێکی وایە لەمناجاتی خودا آگایە

تحیەی خوداو سڵام لەڕەسوڵ شەهادەشت ئامان بوبایەی وصوڵ

هر کسی به دل بی به انسان شانی شایا وه بو نه جمه ی احسان

ساخودا به حق نوری دله کان به صفای سینه ده رون گوله کان

نوریکی وه ها بده به دلمان نورانی بکا دلو ه نز لمان

تابی به نار نوریوی به ردل تابی به نور نورنگه ی منزل

له گه ل نار و نور بروی به ریا وقاری راستی بی له حیا

(ناصی) نارانی نوعه تی جهاب تشبث نه کا به گه له صحاب

حیرامة اخرجت للناس ه لکو له ی سواس دل بی خلاص

اخلاص اساسه

اخلاص اساسه برمایه ی خلاص اخلاصت نه بو نه گه ی به اخلاص

هه ر کاری بیکه ی له ری خودا را چه ن ق ت چه زایه ی بیشوماره وا

هه ر قول و فعلی دوه له خودا یه سوریکی بی هه ر بو دنیا یه

ان نع هه رینه و وه حتی آلتونه آلتون زایه دان کاری مجنونه

آده می راستی نه وه یه ثبنی بکا به فدا بو دنیا و دینی

وەتەن با خیلەکە ئاوەدانی دارە دارا بوو بەرو نەمارە

سەروبوو بەرو عەرعەر بوو بەرگا صافە و دریژە بوو سەقفی زەرگا

باقی وارەکان کە شەمەدارن بوژینی ئەسن گەلە بەکارن

داری بی بەرو بی بەرو بگا کوسپە والە ریئی ئێنە رێوار

نە بونی چاترە گەلێ لە بونی بونی مایە لە بونە بونی

پاشی کە وتی وڵات لە ئاوا لە خوپە رستو عەبادەکانە

لە وکەرسانە یە لە جەهلا لە ژین لە لە سپان کوژتان لە کەرە کەژین

چاری نەم عەوغا لە روی جەهانا مجلسی بەرزە لە سانا کانا

سایەی سایگرن راستەرە سایە لوگە وەرە بچوک فەرمان رەوایی

بانی مجلس لەهوشەمندان نەک خوپەرستی بی بیرو بەدان

لە وەروژو دنیا دروست کراوە بە جەهل و عیناد هەرچی قەوماوە

گەلی هوشەمندی عیناد نەگرن ئاسایش لە بوعالەم وەگرن

میژوی رابردرو ده رهانه بوو دل — له‌پوپشی که‌وتن بوه‌لی موشکول

به‌راوردهکان له‌سونه‌تالله‌ن — لادهر له‌سونه‌ت سفیه‌وگومڕان

ئاسن به‌ئاسن ده‌می کوڵه‌بڕی — ئاسن به‌خوراک ملی نزڵه‌بی

پیاوی پیشه‌وه‌ر به‌ده‌نی ساغه — باخه‌وان به‌گوڵ ده‌ماغی چاغه

مایه‌پوچ پیاوه‌ر زانست کاره — پیشه‌وه‌راویژی مه‌ردی هونه‌ره

گه‌لی ده‌لیلی آره‌می کدیره‌بی — فه‌رزه‌گوڵه‌ی سه‌ره‌ره‌وژیره‌بی

گیانی کۆمه‌ڵیش هه‌ر یه‌کێتی یه — گه‌ل به‌یه‌کێتی ڕوی له‌شێنی یه

به‌کێتی له‌ژیر آڵای حق پناه — آیێ لااله‌لا الا الله

سه‌ره‌ڕه‌زی آڵایش به‌عتداله — افراط تفریط مایه‌ی ملاله

عالم به‌جاری بوون بوکیوان — ناجار ژن ڕیان له‌گه‌ڵی دیوان

ئه‌ونه‌ی پی ناچی که‌شه‌یتان نه‌ڕی — دیوی ڕوره‌گ ناباری نه‌بی

هه‌ڵویش به‌جاری به‌ڕهال به‌کوڵی — نه‌بی بونانی سه‌ر به‌ڕووڵه‌بی

لیست الرجل — رجل الدنیا — ولا الرجل — رجل الأخری

بل الرجل — رجلاهما — بودین بوشتین بوعه‌رزد سه‌ما

ره‌خیله بنو بولای نضباط — دوربن له‌تفریط دوربن له‌افراط

بیر بکه‌نه‌وه بفامن بو خو — بینه‌وه‌سه‌ر خو به‌ردنگو به‌بو

زانست کاروصه‌نعه‌ت به‌سوده — دارای نه‌مانه روی له‌مقسوده

ریگا به‌نه‌گان تولی طی نه‌بی — نسان به‌راویژ دوره وه‌ی نه‌بی

چون نه‌بی ولات دائم غه‌رغابی — هه‌رکه‌سی بوخوی بیرد آغابی

گه‌وره‌وبچوکی سنه دلاله‌یه — پنجه‌ی ده‌ستوبیت شاره‌ی خوداله‌یه

گه‌وره‌وبچوکیش له‌سه‌ریاسایه — علوعه‌لو نصیحه‌ی بنایه

نه‌وه‌ی حقوقی نه‌بی له‌ژینا — نه‌دنیای نه‌بی نه‌وا له‌وینا

گیان له‌به‌ریکه‌ماوه‌لی نه‌ژی — نه‌مرلیو بانه‌ی بابه‌ولیه‌ی ژی ژی

دوستی بو بیه‌ی به‌لکو بیشوری — له‌به‌رزرکه‌کی قوت بی ناوبری

دنیا کەست بینی بقین بزانی　　حالی بەدتر لەبی نەکەینی

بینی بوەرا وەرسالی لەسالان　　مجلسنان نەبی وەکو خوش حالان

ئەو جار بەراویژ بینەد عەیبل　　تا حالی بین لەحالی کومەل

بەلام ەیلمن خالی چاوان شین　　خوی بکەنە ناو بۆریا یا زین

چونکە ەیلوایان سەر لاسەر ئارەو　　پیستیان نەرم و وەزەیان مارە

ەلین زۆر نە روی دەردی دل زۆرن　　بارێکیان هێشتا هەر بەسەر بەسۆرن

پیاوی صیدلێ لە نۆرپاوە　　بیتەوبە صد صندوق دەواوە

دەرمانە کانی تکی نامینی　　هێشتا هەر نەخوش باش نابێنی

بۆچی بەم جۆرە سەرمان لێ شێوا　　ڕوێنی بۆزانست قورمان نەپێوا

لێستە لاخۆتان خاوەن ئەقڵن　　ڕەوی بۆچی وەها خاوەن سەخڵن

ئەجار ڕوئەکەم لەفەرامۆشی　　پاش ئەوری بەبەرزی چاکە خامۆشی

ئامێ چۆن قەصەی ڕاستی بۆکرێن　　ئیتر بەخێری بۆچەرەسی مەرێن

بەرام گوی بگرە شکایەتانە لە رەزی دنیا حکایەتانە

دینە وە بیرم کاتی منداڵی دایکی رەحمەتیم بە پێ کەمالی

بۆی گێڕاینەوە بە تۆڵ تفصیل فرۆفێڵەکەی تێبڵ و بیبیل

ئەڵێم چۆن ضەبەریان پێدا لە مادەی ژینا چۆن شت ڕۆیشتوا

گوڕکی بەرن وەرە لە گەڵی بڕۆینگی گردیە بە ڕاو گوڕینی ڕەنگی

چاری دی بۆمان لە لای خورهەڵات بە نغمە و آواز خەڵاتو بەرات

چاری تر دەری لە لای خورئاوا ئێستە سەرپاس ئەرهادو شیرین

چاری ڕەنگی زەرد باری خاموڕۆ گەڵی چارسوورە و باری چارپۆڕۆ

لە هەر ڕەنگێک دایۆی بینە گۆڕی ئەڕوا و دینە وە ڕەنگی ئەگۆڕی

چونکی ئەڵێی بینە منداڵین هەرچەن پیرۆین دەرم لە کەڵین

وایی خریکەی ئەم دەرەناوە با وام خەزینەی دڵ کۆی ڕابوردە

بە تکە بیدڕێ بیا لە بڕ حۆی تا بینە بینی بە خادم لە بۆی

نه‌گەر خەزینەشی نەبا بەتاڵان هەردەمی نەکاڵەوەن مەڵان

نەگەر مەڵ نەبو بیبا دڵی دەری دەرمان دا نەکاو وڵات نەڕەی

باشی لەبەرم دی پاش هەڵگەڕانەوە بیجگە لەخۆ وآزاروو نەشتی

کەگەیشتیە وەدژمن لەوڵاتت عاڵەم گەرۆڵ بون گەرۆڵ داکەت

یانی هیچ نەڵی بەبەوەی ناچی داریکی بینی هەڵەپاچی

باخی بی باخەوان شاخی بی شاخەوان هەرڵ مایەوەبەباخەوان

بەڵام لەرەحمەت هەرمایوس نابم هەوادم دڵ گەنجە بی عروس نابم

پاش فانە ساڵی باران نەباری پەرنەکا لەآو چەشمەوجوباری

بەڵکو رەحمی حق کەکەوتە باران بی نصیو نابی حەفتەی کوساران

وەکو تۆفانێ قەری کاتی هەست باش داگیری کردەوە ڕەوات

هەروا بارانی رەحمەتی عامە چونکە ئیمانی دینی سڵامە

ناهی بەهیوای رەحمەتی اکبر نەترێو باش مردن نەڕوابو مخسر

نەمرتو نەژیتو خ

حه‌واسی حمه له‌ئه‌وه‌ل جاران — خزمه‌تی پاشیان هه‌یه له‌کاران

چه‌ند عالی بینی عاشقی نه‌بی — به‌خزمه‌ت کاری صادقی نه‌بی

وه‌نگی خوشی بیست به‌دل گوی به‌گری — له‌ئه‌واو هه‌وای صفاوه‌ره‌گری

تا‌ی چه‌لوای کرد هه‌ر به‌له‌چه‌شتی — حه‌ولی بوئه‌وا تا به‌خوین رشتن

به‌رگی هه‌ریزی نه‌رمی که‌وته‌وه‌س — نه‌یباوه‌ئه‌پوشی تا‌ئاخره‌وه‌س

بۆنی گولی کرد وینه‌ی وه‌نه‌وشه — ریشه‌کی نه‌باو له‌بنی له‌هوشه

به‌لام پیش چاوی نه‌گه‌ری — نه‌مانی ره‌وشکرد لاخاوه‌ن‌ئایه

نه‌ره‌نگو نه‌ره‌وه‌ک نه‌ماونه‌بین — نرخی نامینی وزین نه‌له‌پیشین

بانی هه‌رکه‌سی له‌پیش چاوا — شتی لاپیس بو له‌ره‌نگو باوا

ئه‌گه‌ر دانائی له‌چه‌رخی دنیا — خوی بگری له‌بن ره‌حایه‌ی وریا

هه‌زاره‌وه لیلی طبیعه‌ت بورهان — بی‌سوده‌له‌لای نادانی جهان

ئه‌وه‌ی که‌قه‌زی شیواوه له‌چشت — راله‌گاوه‌کو ره‌وان له‌بیشت

وەنەوشەی پڕ لە دیز بۆگەنەلای — شەکری قەندەهار تاڵەوەکۆچای

هەرچی هەرچەندی نەرمونیانە — لای نەوەرزیکی دی وەڕزیانە

ئەی صل وەرزەنسانی هشیار — پاریزی بێی لەروی ڕوزگار

لەڕعایەی بەد وریایی وریا — تاوەنگی بشەری نەروا بوریا

نەکا بەدکاران لەسەرگوفتوگو — وانەی ڕاستی نەوەدانێی بەدرو

حقیقەتی بۆ لەڕوزگارا — باشی بپاریزی لەناوشەرارا

هەتا حقیقەتت نەبێ بەناحق — تا محروم نەبێ عالم لەڕی حق

دعایەی عەقڵو سەخاوەت صلی تۆ — پایەن بۆبقای اصل وفصلی تۆ

لەسەردعایەدڵ کەنەخۆش کەوت — چارەی مەلەمەگەڕ بەهەڵکەوت

پاریزچاترە لەدەوا خواردن — چارەی مصیبەت ئێش کردن

تایبەتی نەوەی گوێ نەگرێ لەبەد — خەبەردارنەبێ معنای ڕستەحەد

ئینسانی لەلایەکەوە بەزەسناس — فرشتەی قدسی بەڕەسمی خناس

ناصح ئەمانەی لەسێڕبەڕا وەرد — وەڕگرتو هێنای لەبۆگەنی کورد

فکری ماسونی که هاته روی کار — غایه انکاره بو پروه ردگار

که خودا نه بو شریعه ت نبیه — نه ری رسوله و نه جبئ نبیه

نه وجارهه رکه س له سه ر ئه ری خوی — رئی وا له نی بو زیانی خوی

هه رچون ری که وی مانعی نبیه — که ئاین نه ما مانع بوچی یه

جا به جا ره له ئین ئیمه وجودین — یانی خاوه نی بقای موجودین

باش تی ئه کوشین له ریگه ی ژیان — که مردین له روئ به ئاوره ینا

جا به جا ره له ئین هه رطبیعه ته — که ف وه ن کاره وباره وصنعه ته

الحاصل بیری ماسونی تاریک — شریکی شاره و له واقع تاریک

فارق ناسیلی له روی جهانا — له به ینی ئیمه دا گه ل حه یوانا

بو ئفعیکی خوی ژیانی بوتی — که م نابیته وه به وه رنی پوتی

جا بو ئه م بیره چه ن باریکه یه — بوهه رتاقی چه ن کاری هه یه

غایه ت کرانی غایة الغایه — به رزی خوبانه له م روی ژیانه

هەرچەندە زۆرە ڕێگەیان زۆڕ لە سەوز و زەردو سوور بە لەکۆڵن

بەڵکو بە وا نە غایە وەڕێگای بۆچینە بەسەر نصوص کەلام

بۆضدی ئیسلام وی لە خوارەوە نە دا لە یاسای تعلیم دارەوە

واسوکی نە کا لە بەرچاو وانا باسی نامینی لە ناو نادانا

نەوەسەری گرتبێتە سەر ڕاڕەو

ئەوەی کە باسی نیە لە کتاب وا لە سونە تا بە شێوەی صواب

مەبەس نەبێ تحقیق نەمینی بۆحەل شکاڵ تدقیق نەمینی

ئیجا مبتدی وڵسانی نەزان نەکەونە ڕاوی هەرچۆن کەوتان

زۆبالی نەبن بە عقڵی خۆیان فتوی درێنە کەن چۆن دەرچی بڕیان

ڕێگەیەکی تر تەزویدی عامە بەوەی خڵافە حوکمی ئیسلامە

انواعی هەڵەو پەڵە لە افکار نەخەنە بەرچاو نسانی هەژار

هەتا بەجاری دەرچی لەهەر نامینی فەرق لە کافر بەموسڵمان

ریگه‌ئیکی تر نقدی کباره — له‌مها جرین یا له انصاره

بو احیای فتنه‌ی هه‌رایشالی بیش — ده‌رونی داماو پڕبه‌گۆن له‌ریش

ریگه‌ئیکی تر باسی أنبیا — قصاب‌ئیته‌سه‌ر به‌خی دل‌نیا

ریگه‌ئیکی تر باسی فورقانه — باسی قرائه‌ی قاریه‌کانه

ریگه‌ئیکی تر باسی سونّه‌ته — هه‌رمتواتر مایه‌ی حوجّه‌ته

ریگه‌ئیکی تر باسی فرقه‌کان — له‌معتزله و خوارجه‌کان

مُوجیبی خڵاصی بو فه‌ردی به‌مرۆ — هه‌رعه‌ڵمو عه‌قڵه بومنو بڕۆ

نه‌وه‌ی عه‌قڵی بی نه‌زانی هه‌ماع — واله‌پیش فکری فرقه‌ی شه‌ناع

هه‌رچی اجماعی له‌سه‌ر کراوه — باسی عه‌راض له‌ویانه‌ماوه

که اجماع نه‌بو به اکثریه — نوره‌گاریانی له‌جای بلیه

نه‌ناهه‌رکه‌سی باویشکی بدا — چون نه‌بی ئه‌ڵێن کوچکه‌ی پیدا

نامی نه‌جاتی به عصامه — عروة الوثقی وینه‌ی حسامه

٢٥

ترهیب ترغیب و ترهیب

کاری نه وکه سه ی روی له تهذیبه — له سه ر ترغیب و له سه ر ترهیبه

یانی بوتره یا له بو ته ما — کاری آدمی له عه رزو سه ما

نه وه ی بو بشر اصولی دانا — به بدائیه ت ئات به جهانا

یانی مبدائی شایاو بوتدریب — یا شخص گه وره ی دل له سه ر تهذیب

نه نا بو گه لی زانای پر نفاق — زوحمه ته تاثیر له یاساو اخلاق

مه گه ر روو ریکی وه ها بیته کار — غالبت بی له سه ر یاسای روو گار

وه واعیش بکات چاپی بی نه گا — له یاسای راستی ره سا تی نه گا

مبدا دینه ی اسلامی انور — که ها تو دای گرت آفاقی بشر

هه تا حالی بوت که اسلام حقه — نوربان دستوری عامی مطلقه

نه م حابر به جوری یاسای ئیرانه — استکراه حُب بو نه م لسانه

تا حُبت نه بی له بو یاسای فوت — چون دانه مه زرعی ریگه ی راستی کوت

تا نه که ر هینی له رمنی یاسا — چون ته میز نه حه ی ره سا و تاره سا

نه م حابر علاوه ی ترغیب و ترهیب — له نبض زرمنی له حی حبیب

نه گه ر هاوه ن کار به دل هشیاره — خیری دولانی ملیاره ملیاره

به شی نه مو نه وه داله حیرات — تقدیری نه بی له سه ر ده ره جات

غوی غافلی له سه ر سوکه سوچی — هه م هه مه تا بی له سه ر کاری پوچ

هه رکه س ریگه ی کاری خوی نه گری — بشر به خوشی نه ژیتو نه مری

به راور دیکه نه شی بو بوهان — علم الیقین حق لایهان

ئەتاهەرکەس بوخۆرا ئەبێ — ئەبێ بەدەوام دنیا غەرغابێ
فەرزە لەسەرمان وەکو فەرزی عەین — نەصیحەت بکەین لێی نەنووسێری ڕەسمی
ئێستەهەرکەس گوێمان بێ نەدا — زیان لەدین و دنیای خۆی ئەدا
قەدەت دنیا نازی بێ تەمی وتدریب — بەبێ دەوامی ترغیب وترهیب
ئی ئەسڵەزادەی محبەی ئینسان — ئەمیان لێوەشاوە ئەبێ بوەستان
(ئامێ) فەرزە بۆی تحریر بەقەڵەم — کەمێ بعلم الذی کرم بعلم

یاران بەسەرمان

یاران بەدەوام چاوەڕێ — لەبۆ دیدارتان چاوەڕێ

لەسارای دۆستی محرزنی خۆما — وەک ڕۆژانەی گوم لێ باوەباوم

بەدوای خیلاوەکو دور لەخیل — لەسەربەڕانا قاوەقاوەم

لێ سوڕی سینەی دڵ پڕ صفاکان — لەسینەی شەوقاکاوەوکاوەم

بەیادی ئیوەدڵ کەبێتە کوڵ — وینەی مەنجەڵ کەف ڕێژاوەم

شەبێتەشیوەدێو شەبەڵای دڵم — بۆگەڵی دۆستی پیرۆڵاوەم

یادتان ئەگەر دووری زەحیر — بۆڵێ نەخۆشی لەڕۆژتاوەم

کوا بابای گەورەم کوا عەبدولکەریم — چۆنیان ببینم هەم رۆچاوەم

هەراوی دڵتۆکەس ماموڵ نەمان — ناچاری یاری ناو بەناوەم

بۆگەڵەیاکی صفا پەروەرم — هەرا بەسەرتان گەلاوەم

ئەگەر دەس کەوی دڵدستیکی قەرەم — یاسای پێچەوانە گیا لاوڵاوەم

لیلائی دڵهات دڵ لە گریانا — هەریەکی چاوی چاوڵیلاوەم

ڕشتەی دڵداران ئاوراوەلیم — دڵبەستەی ڕشتەی ئاوراوەم

لەسای هجرا سراسیمە بوم — ماندوی دەروێنی لەقەماوەم

دڵم لەلایی هجرانا هەڵکەوت — هەراقی وڵەکی هەڵدێراوەم

ئاکامم هاتۆ تازە بەهیوای — تەعبیری خەونی هەڵوەشاوەم

جاش چۆن ئەگریم بەهەردوو دیدەم — دیدەی دوڵەیار کزی ناوەم

بیارەچۆلەوەبابەیلی هەم — خاڵی لەقەی خاوەن ناوەم

هەلیجەدیرین بەدەنگی مدرسی — داخی مدرەسەی لاڕوخاوەم

نه‌رگسی جادوی چی طاعه‌تو وه‌ک — لهیته‌ی مه‌رگه‌وه‌ت نه‌مخواردوه

دل‌پڕله‌داخی محمودی سیاح — له‌ته‌ڕبڵوڕه‌یی خاوه‌ن ماوه‌

نه‌وای داودی نه‌دا له‌گویمان — ده‌نگی دا له‌گوێی گوێ‌بیداوه

شێخ عه‌بدولکه‌ریم ئه‌حمه‌د به‌رزه‌نجی — ماموستای فه‌قێ دڵسۆتاوه

بۆعیلم و دین و خزمه‌تی ئیسلام — خادمی خاسی دڵ‌پڕداوه

عه‌ڵامه‌ی به‌رزی بانی خیلانم — عه‌بدولقادری صاحب‌ناوه

ئیشراق وعشقی کاتی وه‌ردی بۆ — ئه‌یوه‌ت ئه‌ه‌لی ناو هه‌ناوه

که‌ئه‌مری ئه‌کرد ئامۆژگاریی له‌وت — له‌مرت ته‌طاعه‌وله‌ڕێ‌ڕچاوه

قه‌ره‌داخ، داخ‌دار بۆ مه‌درسه‌ی دین — له‌وڕشته‌کیوا به‌ڕووناوه

ڕشته‌ی زانیاری ڕێنیره‌ی شه‌ڕف — صه‌ددوری لۆلۆی له‌به‌رچاوه

مخه‌یس ماموستای عه‌ڵامه‌ی ده‌هه‌رم — صه‌دیق کرده‌وه‌ی فاروق ناوه

عه‌مرت ئامینی علم و حیلم و دین — معروف چه‌رخی به‌ڕۆشناوه

تا لاوی پیم چه‌شت دوری نه‌مانێ — ده‌م تا له جامی پر تا لاوه‌م

یه‌تا لیو خوشی یادیان نه‌کەم — یادو‌به‌سیان تا لێو آوه‌م

من هه‌تا روژی لقای دل داران — هه‌ر دل به‌یادو ده‌م سلاوه‌م

کاتی که‌ناوی بابا رسول بێ — وێنه‌ی مندالان ئاوه‌چاوه‌م

ئه‌گه‌ر خوا بێ شێخ عبدالکریمێ — خاوه‌نی کوره‌ی دل به‌تاوه‌م

کاتی که‌یادی مجلسیان نه‌کەم — ئێتر به‌راشی گلارا وه‌م

بابی صدهه‌زار محبه‌ت نه‌کەم — له‌شی هجرانی گه‌نجو لاوه‌م

یادی که‌روحو سه‌رخانیان نه‌کەم — خاته‌می شه‌مدله‌به‌رچاوه‌م

داته‌یان علمو عقل حکمه‌ت بێ — ئێتر چون ویلی چاده‌ڕاوه‌م

دڵیان له‌نوری معریفه‌ت پڕ بێ — ئه‌ست وت سه‌رچاده‌ی سڕاوه‌م

منزلیان ئه‌ست وت باغی گولباغ — یا وێنه‌ی شوشه‌ی پر گولاوه‌م

ناوی تانامه‌ی اجل وه‌ڕه‌گری — له‌بوریه‌ی آریان جوشو تاوه‌م

(دنیا داریکی)

دنیا داریکی بەرز و بەرزاوە میوەی شیرینی هەزار هەزارە

پیویستە بۆتۆ بڕوێتە سایەی وەربگری بەری بە پایە و مایەی

بەڵام هەروەها لەسەر ڕێگەی وەرزی نەشکێی نەکەوی لەسەر ڕێگەی وەرزی

بانی ڕۆژگەی لەکاری نابار با تێکەڵ نەبی بە عار و بەبار

ان الانسان لیطغی چەقە نەگەر ڕعام نەبی یەقینی مطلقە

پیویستە پاریز لە ئاوی طوفان بە پایە و مایە نەمێنێ وەیران

بەزوری طوفان لە بانی بۆنە هەوی بانی بۆنێش هێزە یا بۆنە

نەهێز پایەدار نەبوو نەڕەوا نەنجامی هەمو بوسالە و ئایەم

چەرخ هەڵ نەسوڕێ وەک ڕێی هەورا یەکە یەکە هەورا کان فڕۆیان نەڕا

ئووسەرەیانی دێو طاوسەبنەوە بەسەرەبێدا بلاوەبنەوە

ناهی سکالای هەیە لای خودا کە بانی نەبێ بەسەر دوسەودا

لە کاتێک بچن بە لە ماڵ کەس ظالم یا مظلوم کەسێ یا ناکەس

دارای رشتەدار لە کا ئێناتا هەیای لە دانەی جواهراتا

چەن رشتەی جوانی هەوێنەوەتۆ بەخشی وکوتو پڕسە لەدوێ تۆ

چوں خاوەن مالە وچوں خاوەن رشتم خاوەن دورەخۆ وخاوەن بەهەشتم

هەرچەندەریکی دانا لە شرینی لە بی لە رشوەیا بالا بنێنی

تکە آوێکم هەتا ولی لە دا شەوتو پڕتەوی وەختێ پێ لە دا

لە وڵەی پی ئاچی کە آو ئامینی یا خالق شەوق هەتاوە ئەسینی

مالی لە مانەت چی بقا نیم لقای ضرورەت بولقانیم

ئەوەی باوەڕی هەیە بە جەزا لە بی بوجەزاوە بگڕی سزا

لە وەڵش باوەڕی نیە بە ڕۆژان بابڕۆیە بمری بە ڕێەی حیوان

لە بوسلسلەی ڕێگەی قەرتا دەواهەر صبرەو ڕضا بەسزا

ناهی لەصوڵا لە پا ریتەوە بە قەزای ئاباڕ بگێڕەوە

پارێزگاتت ناوا لە قەڕاوقەرە بە ئاڵای هەرفەرزەپارێزبوبشر

هەڵە نەوانی ئەڤانا بێدەوریا چوون بەبێ کەشتی نەڕوانە دەریا

هەرچەن قابیلە پاپۆڕی تەیار بشکێ بەبەختکی دەردانگوێسار

هەتۆچوفەرزە لەڕوی ئەم عەرزە بوونەدەوی پایل بەمایەی بەرزە

بەڵام هەرکاری بارێکی هەیە هەرڕێوارێ یارێکی هەیە

ئەیانسالاران لاوانە لەری لاوەڵەڕێگە نەڕوابێ بەجێ

ئەبەجاێ عەمەل یاخێر وگەنجە باهەرئازارەکەتۆڕەنجە

بەڵام قوەتی بەرزەخ بەڕەوام هەڵەڕەبەبێ نەگاتەبەرام

لەسەر قەرارێ قەڕای الاهی دێنەجێ پایەی ڕاڕایشتی

مەبێنەتووکۆشەوڵەڕاوڕێوە ئەنجێدەی ڕووەناببڕێوە

ئەحوال ئەگۆڕی وڕێگا دێنەدە ئاوەڕۆگای نەوڵاتەگڕێوە

باپێشەی لەسان ڕاکەم ڕوی بێ لەڕۆژگارا دوڵەبەزایێ

بەلادەرێکە بێتە سەرایی — یاتاڵەمینی لەبۆماوەی ژین

ئەمیرەدەری جێگرلەگەشا — لەمجار بەرزتر لەگەشاگەشا

لەمانە بەدتر سەرلێشێوانە — زانانەکاتە شێتی دیوانە

کاتێ نوێژنەکا نەروا بۆبازار — کاتێ مامڵە نەروا بۆکار

ئەوێگە ڕاستەناێ گڕی بۆخۆی — بەلکوو ڕانجی ڕێکەوێ لێکۆی

بەدڵ بیزارە لەئۆشگاری — بیزارە لەخۆشی لەدڵدۆستیاری

چارەی ئەم دەردەڵە لاخوایە — هەرخۆی خاوەنی دەردودوایە

ناوی لەخوا ئەپارێتەوە — بەسەرلێشێوان بەتڵێتەوە

چونسەرلێشێوان دڵ لێشێوانە — دڵشێوانیش ئاوەکوێرانە

دیوقەت ڕامنابێ مەڕێوسلێمان — مولکێ مختەن بۆنادرێ بێمان

چارەیان نیە مەگەر ڕچاڵێ ڕەشتن — چێ ئارام بۆنێ بەشتن دانەکەن

ناوی دوبارە ئەپارێتەوە — بەسەرلێشێوان ئەتڵێتەوە

ڕۆژی لە ڕۆژان

ڕۆژی لە ڕۆژان لە خەلوەت خانە — ساکن بووم بە دەردم بە بێ ئەفسانە

ناکاو نیسانێ لە ڕەهەندە مال — پێش سەلامم کردن بە شێوەی کەمال

وتی ئەی پیری تەمەن هەشتسال — ئەی جیهان دیدەی ئۆراعوبە حوال

لەم مادەی ژینیا هاتوە بە سەر تا — بە سەرا ئەرا کوسەمع وبەصەرتا

کێیت دی چیت پێش کام خۆشیت نێشی — چۆنت ملی کرد ساغی وندەرەشی

چۆن بوو بە کامی عەیش ڕابواردت — چی بووە کس کە وتی ڕۆی لە ڕاستت

ڕۆژم مەسودە تەنیا بگەڕی — بە مەهرەبانێ نکەیرەم ئەکەڕی

کە پرسیاری گەلێ لای دل — دل بۆیادی چەرخ ئەتە جۆشی کول

پیری کردەوە بە هەیزی تیژی — لەمادەی ژینی ڕۆڕو دێژی

وتی ئەی ڕۆلەی پێڕەهنامنم — پرسیارکردی مادەی حەیامنم

طبیعی جیهان باخی ژیانە — گوڵەبوڵ بوڵە ئەواو فغانە

دارە دەرختە بەرە سیبەرە — دڕکە بە ژینی بەرزە کەمەرە

شەبەش بەدینەی یارانی جیهان — نەخوالیکەن بۆ دیاری دێبەرهان

دێتەوە بیرم زەمانەی شیرم — بادەشی دایکی شیرین تدبیرم

دەروەال لەگەل خوشکۆ براکا — هاتوچوبەلای کورەوچراکا

چەن رۆژم ڕابوردبەکەیفخۆشی — دایبەرخۆمی و دەرون ئازادی

کاتێ لەچوسەڕیر لیفەی نوستن — کاتێ چاولەردی روناکی پەستن

دەستم نەکردەملی دایەی خۆم — ویدەی شارادەی بەخۆشی ڕۆم

بڕۆم لەنوستم ئابەرەبیان — بەخەوخیال بەبیری ڕۆژان

کەهەناوبەکەوتەهەلەپسانی — دەستدەموچاوبەمڵوڵدەشۆمی

کەبەکەیتەوە لای بابەودایە — خوارنخەربۆبەیانیماینە

لەپاشنەمانەڵ چوینەحەوشە — بۆبیاریکردن دەوەی بەخۆشە

بەمپەرام بوارد تاکاتی تەمیز — ئامجارەبەئەمری دایکی عزیز

چوینەدەرەوە بەبیبەهانە — بۆخوێندنی دین لەقوتابخانە

زۆر بەڕێز خوێندم عەم وتبارک ساقی فورقانی بەرزی مەقام

کێبە وردەی ڕووشتە لە خڵق خوێندم بە یاسای قەرینەی ئافاق

چەندێ لە ڕێزی فوتابخانەکان دەرزمان وەرگرت بە قەدەر ئیمکان

لەگەڵ ئەم شوغڵی خەرت لەسەر نوخەی حاڵ تا بوێنە خڵقاط بەهرەندازەی حاڵ

ئەمجا ڕچوینە دەرلاماوسا کان بوصرفو نەحو باقی عڵم کان

تا بە یارمەتی خودای ذوالاکرام تخرجمان کرد بە یاسای ایام

چاگەڕاینەوە بوتدریسی دین لە بوتشقیقی زەردی طالبین

بە لام لەماوەی ایام تحصیل گەلێ شتمان دی لەپەردی توصیل

چەن ڕوتوقودە بوفی پوشاک چەن منافەقی انسانی ناپاک

چەن هەوڵوتەکان بوپایەوماڵ هەتاکو شتمان نەردا بە ئابە

چەن دەردوسەرای چەرخی جهانی چەن دوعاونزای بەرەو بەیانی

تا بە یاری حق وەرعان گورا چەرخیش بە بەوای دڵمان بەڵ سورا

چەن حەمدوشەنا چەن زکر دلعەدیس — چەن ترەی وتسکین چەن لقاوتەرس

چەن دل بە یوەندی بە صحابەدین — لە اهلی فیض تنویر و تمکین

چەن مجلس تروناک بە علمای بەرز — وەکو گلوپی صدنمروی سەر عەرز

چەن صوحبەت بگەل ارباب صفا — محبەت کاری اربابی وەفا

چەندی دل خوشی وئومیدەواری — بە انواری حق بونیضی جاری

چەن حەلو تحقیق لەبوشاکل — چەن جلوەی تدقیق لەسەر دلائل

چەن نوکتەی ندیب چەن قصەی شیرین — چەن شعروحکمەت بەشەوەب ملحق

چەن برادەران پاکی ئاطرەم — چەن نەهلی وفاوصفابەخەم

چەن خوراکی پاک پرلە گوشتوردل — چەن میوەی تاسک خاوەن عطروتەن

چەن پیالەی پاک چائی سەیلانی — چەن قاوەسینی وقوری گیلانی

چەن روخنگوە نەوای مەیخەوشا — چەندی قصیدەی مەردی حق پەنا

چەن صفاوسەیران لەگەل یاران — چەن رەوەرەگەران بەکوسارانا

چه غم دل پیرکی فرتوت له سیران — دلی دانایان چه بو حیران

چون سفره وخوانم دانرا له بر — چون به رگی جوانم چون لفه ی سروبر

چون رابواردن به قه درد اعزاز — عمر طی کردن له ناز ونیاز

چون کانی هاتی طاعه تو حسان — چه ند یا ره لی وضرم تی بان

نه مانم هه ربینی به رد چاو — به عه سوه نیه ت به له رزو یاو

چه ند یکی پی چو چه رخی زه مانه — هه ل سورا له سه ر باره ی به هانه

وا پیرتی کرین ره شه بای زه مان — دور که وتینه وه له بوی نیشتمان

نه عیش نه خوشی نه دوستیاران — نه خه مو نه خوشی نه وینه ی جاران

ئازار وبیزاری نه ینوکی — نه خوس محه تی غریبی وغوربه ت

به یکسی سابق خوی رابه ربار — یانی سبحان الملک القهار

نه وه ی پی به چو به فیضی که ردم — باران ره حمه ت رای کرد به خوردم

چاتر له جاران ره حمه ت رابارا — وه کو باران کاتی به هاری

بنده‌ی نهم دیو حتا له‌ خوا خودا بۆی ناردم له‌ رۆژ و شه‌وا

شه‌وم وه‌کو رۆژ به‌ صفا و روناک رۆژم به‌ وینه‌ی ده‌روونی دڵ پاک

ئه‌لحه‌مدلله‌ عله‌ ما اَنعَمَ وشکر له‌ عله‌ ما اکرم

خودا هه‌ر به‌ خوت من قه‌سه‌م ده‌خۆم له‌ وه‌لوا خۆش به‌ بنده‌کەی لۆم

شوکر گوزاری په‌روه‌ردگارم من هه‌ر به‌ بنده‌کەی یارو پیرارم

ناسی نه‌مه‌ بۆشه‌رحی احوالی له‌ دڵ و ده‌ستگه‌ره‌سالی

ناسی نیعمه‌تونه‌والی تامه‌ ته‌یا چاوه‌ری حوسنی ختامه

دنیا تاریکه بی چوار ارکان — یه کم له وانا عدالهی سلطان
مرشدی کامل عالمی عامل — چوارهمین ته می وته بیئه نه زان

چه نه زانی پیر چه کهلی ره سا — چه گه نجی چالاک به هیزه یه سا
چه تبی منداله هه له حه وسالی — هه تا بیته ڈی یا یه ی که مالی

له پاش سه ما نه گه لی ره سمی حق — هه یه بو دنیا داجن الحق
له علم وصه نعه له پیشه کاری — له باغوبستان له هه یوان داری

نه خوس علمی طب بو ساغی بشه — هه تا زوگار بن بشه له خطه
نه مجاره هیزی به رگری دژمن — هه تا آره می بژین به هیمن

وینه ی طبیبه مرشدی ده رون — نسان ده رنه کا له شه ی ملعون
دلی هه ربنداره خوش نه کا ته وه — تا به لای دنیا لا نه کا ته وه

نه مجاره مرشدی احکامی اسلام — له بو تعلیم وتفهیمی احکام
مرشدیکی داهاوی عالهم — مایه ی زوگاری ده رده نه له م

نه مجاره مرشد بو آموزگاری — بو چاری فتنه ی دنیا تیوشاری
پیاویکی وه ها زور به به هایه — قه در وقیمه تی بی انتهایه

بناغه ی هه موی مدرسه ی دینه — مدرسه مایه ی پیروزی ژینه
انسانی بی دین دوره له تمکینه — دنیایشی بی ژانه و بی ئینه

صد هزار له سه فه هلی له م دنیا — نه نه هلی دینن به حق نه دنیا

له ریی محرومی مه رله ده ر / رد — دنیایشان له سه ر هه وایه هه ر

له چوار فصله را هه ر بی تفاقی — تو نا حق نه لی لی اتفاقن

به ره م دا واچی نه خلاقه به رزن — به ل عه و غا چی نه هلی سه ر عه رزن

مه رحه بنه نایان نه غله ب دروه — دروکه یشی بو خوی نه کا له تو یه

بو خویشی نیه چونا خوی نانا سی — هه ر بو خوا رزنه هه نا نه ماسی

نه گه ر به ده گمه ن روله خوا که سا — نه ونه فه رمانی نا ره وا نا کا ن

یانی خه رمانه سه ر له سه ر گیه — نه م دنیا هه ر وا هه نا هه نا یه

طاعه ت روالّه ت ده م وداوایه — دوره له تقوی که تو خوایه

ابسته یشی نا زانم بو چ که سی نیه — بیر لکاته وه له م نکا به بایه

به خونا زانن هه نا کو نه مرن — هه رساتی باری بو خو وه ربگرن

وه کو بریسکه ی ناوسکی ساجن — قرچه و سوتانه و دوره له علاجن

هه رنه زانیت بلیی نه ی هه رای ئیمان — نه رخت کرم تربی له روی زه مین

نه ریی نه دینیا نه یاسا و نظام — نه علمو صه نعه ت نه پاسه ی مه رام

بولی من نه لیم هیچگه له آیات — هیچگه سوننه تی ساوه ری معجزات

غیری حکمه تی حکمای عالم — غیری حقایق پیشی مسلّم

ما باقی همه همه خرافاته یا بوختو دروی پر سیاهه

یا بو ریایه و مصلحت کاری به این لوختی وحیله و عیاری

نه گه روانیه پیم بلین بڵوا عالم مشتاقه بو شنوی هه وا

بو چی وا درو نه هلی دنیا نه بی به آیین هه تا بو دریا

آده می چین چین نه یکه ن به دستور لی گردنه بنه وه وه کو چای نور

من قسم نیه لم ره شه خه لکه نه وانه ولیان مینای بی چه لکه

قسم نه هلی علمو ادراکه نه وه ی به دعوی له سه ر افلاکه

بو چی به وردی بیر ناکه نه وه نه نجامی اعمال لیک نداده نه وه

نازانن نه وان بو عالم بیشه وان نیته سه ر نه مان تا وانی نه وان

بوئی مخاطب نه طاها و یاسین نه زموی علیکم اثم الاریسیین

بونی به ره وروی ناشری بی دا وتاری حق بی نه کری به جهاد

بونی واجبه له ذه ری بشر نه مر مه عروف نهی له منکر

جانه وه ره رانه بسمان کردن چاربان لاکه سی له فکر اوردن

گه رانه وه یه بو بنای کتاب والله الهادی لنبیح الصواب

نامی نه گه رچی بوخوی نه خشه بوده وای عالم خاوه ن پیرشه

له خوای نه وی شفائی کافی فحسبنا الله ونعم الکافی

راحم ثقافه آخم ثقافه — بوچی تو گوڵای بوی بسخافه

دنیا دامه زرا له سه ر پایه ی علم — له سه ر هوشیاری یانی علم و حلم

علم نه سالسه بو ره فتاری چاک — ره فتار پی وصول به مهلی پاک

چه ن خوشه ئسان ده رچی له دونی — له جهل و فقر و عجز و نه بونی

ببی به مه ردی مه یدانی هیمهت — ببی به به ردی قه لا بو ولات

ببی به خاوه ن علم و حال و دل — سه مکه وی بو سه ر شاپه ی کهمال

ببی به قه لا بو روژی نه به رد — به رگری بکا له عدای نامه رد

ببی به په نا بو روژی توفان — ببی به مخزن بو علم و عرفان

ببی به مرشد بو تنویری دل — ببی به لوستاو بو حه لی مشکل

ببی به بابا بو منداڵی ورد — بو تیماری زام و ده ستوبرد

هه تا نه وه روژه ماوه له دنیا — ببی به حارس حارسی دریا

نه مه یه وه عدای ثقافه ی راسی — نه گه ر له ته وی که حق بناسی

ثقافه‌ به‌عنای هیز و ظه‌فره‌ ثقافه‌ علمی خاوه‌ن شه‌ره‌
علمی که‌ وه‌حی له‌گه‌ل نیه‌ له‌وعله‌م چه‌له‌ چاک وایه‌ نه‌بی

وه‌حی به‌ مانا آگاداری یه‌ بو دین بو دنیا نگاداری یه‌
زانستی بی به‌ر باخی بی به‌ره‌ باخه‌وان چاوی هه‌ر له‌ته‌مره‌

له‌وثقافه‌یه‌ مایه‌ی وجدانه‌ خاوه‌نی تاقیق مه‌ردی مه‌یدانه‌
وجدان ئه‌وراکه‌ له‌بو حالی خوت نسبه‌ت به‌ حال و به‌هه‌ندالی خوت

له‌وه‌ی له‌ خوتا رعایه‌تی نه‌که‌ی له‌وحاله‌ بوغه‌یر تماشا بکه‌ی
کاتی له‌م وصفه‌ بوبه‌ حالی تو بو به‌ه‌ له‌که‌ی ده‌وا حالی تو

له‌وکاته‌ به‌حق خاوه‌ن ثقافه‌ی خاوه‌ن که‌راه‌ و خاوه‌ن شه‌رافه‌ی
له‌گه‌ل نه‌ انسان هه‌ر ریوه‌ی ژی وینه‌ی حه‌یوانه‌ حه‌یوانی که‌ژی

خولاصه‌ی که‌لام ثقافه‌ به‌ره‌ مایه‌ی آرامی حه‌لکی سه‌ر ره‌ه‌
جه‌وه‌له‌ی عاله‌م لای نفسی دریا بو حه‌له‌ حه‌ی عاله‌م لو دین و دنیا

خاوه‌ن ده‌ماران مه‌لی هه‌زارن صورت ئینسانن به‌سیرت ماران
ره‌حمه‌ت له‌نیران بو حاته‌می طی له‌سه‌ر ریه‌ خاوت له‌بو ئه‌هلی حه‌ی

سخاوه‌ت به‌علم بو ئه‌هلی که‌مال گه‌لی چاتره‌ له‌سه‌ها به‌ مال
نامی تابژی به‌ عه‌قل و که‌مال له‌لی هه‌ر ژی مه‌ردی شیرین حال

ئەرژینت لەدی بەسلمانی

ئەرژینت لەدی بەسلمانی صفەتی ناساغ وەرزە دەرمانی

وەکو پیویستە بۆتۆ خۆراکی مەنزلو ماواو بەرگو پۆشاکی

وەکو پیویستە دەرمانی چەستەت پیویستە دەوای دەردی هەستەت

تەبیعەتی دەوای هەوای نەفسی غوت کەبۆە بەهۆی چەفای شەخصی خوت

بۆە بەپایە لەبۆ کبریا بۆتە نانیەت لەچەرخی دنیا

ئەم چارە چارەی دەردی بەدڵی کەبەرباد تە کا مایە و حاصڵی

ئەم چارە دەردی حەسەد و کینە لەگەڵتان دینەی ماری خەزینە

چیانابنە دە لەوجودی تۆ هەتاوەکو ئەگەر بۆی نابودی تۆ

جابەدگومانیت لەموسڵمانان کەدژن لەبۆپەیمانی ئیمان

باقی صفاتی رذیلەی نفسی دژمنی بارەگای قدسی

هەتا ئەمانە هاورازن بەدڵ پیرۆزی دڵت ناکا بەمنزڵ

چارەی ئەمانە فەرزە بۆبشر ئەیادەرنا چی لەپردی سقەر

چاری یه‌کەم جار تکریکه‌سلیم — له‌ پاسای ئیسلام بوعلم و تعلیم
پایه‌ی کبریا هەر بو خودایه — له‌وه خالقی هەموو دنیایه
ماسوی ضعیف قیمەتی نیه — لێتر کبریای موضوعی چیه
خودا مختاره له‌ عطا و منعا — له‌عزوذل دا له‌خفض و رفعا
ڕژی کاری حق بو به‌نده ناشی — واته‌ نه‌بیته‌ چه‌قنه‌ی آشی
دووەم چاری بیرّی له‌م صفه‌تانه — نه‌خوشنیکن له‌م ڕوی جهانه
انسانی زانا خوی به‌ خوش نا کا — له‌جی خطرا خوی بی هوش نا کا
سیهەم چار یاری نه‌هلی حکمه‌ت — نه‌وه‌ی وتاری مایه‌ی رحمه‌ت
نه‌بکو به‌ حکمه‌ت ته‌می وه‌ربگری — خوی ڕزگار بکا و بەم ڕه‌ڤه‌ نه‌مری
چاری چواره‌ مایه‌ ریاضه‌ی نفسه — له‌لای مرشدی که‌ خاوه‌نی قوتسه
نظری پیری ڕه‌وون نورانی — له‌ت کا به‌نوری چاوی جهانی
ئاخ بواکیری بوستی دلم — بکا به‌ آلتون خاشاکی گلم
که‌ چاری نه‌کرد مردنی فه‌رزه — تا بیگه‌نی ڕوی نه‌م سه‌رعه‌رزه
صفاتی ناباری له‌سه‌ریای غریب — گوشتی مردوه‌ بی گومانی ره‌یب
بوخوی بوگه‌نه‌ و هەتا بمینی — بوگه‌نتری نه‌بی له‌سه‌رزه‌مینی
ئاهی زور به‌دل نه‌یا ریته‌وه — بەم بینه‌ پیه‌ نه‌تلیته‌وه

(چار چار غریبی)

چار چار غریبی رائی بو رلم — نه نگشته بی لارئ ما داد مه نزلم
که س دنیا چه نی یا نه گوشاوه — له دنیا وینه ی کوره ی حدادوه
چار به چار یکیش نیمه دوسه رضو — دل نه شه له گا به چن رونگربو
ئه لی هو برای به دل غریبم — بو ده ردی ده رون ولینه ی طبیبم
که س که سی نیه که س هه ر خویه تی — مایه ی پیروزی وره نگر بویه تی
که س غریب نیه له کوره ی دنیا — دنیا وه نه نه بو مه ردی دریا
که س غریب نیه له نبی آدوم — نیشتمان عام بو هه مو عالم
نه ریه روه ردگار بدا پیروزما — نه گه ی به پایه و مایه ی فیروزما
سیگانه ی دنیا نه بن به براتت — بو شه وی تاریک نه بن به چراتت
که ده ستی پیدای هه ویه ن دوست — ده ورت له نه ده ن ولینه ی که ول پوست
کانگیشی لای را بو به دبختی تو — له بو ه ینه تو بو سه ر شه خی تو
عالم هه زاره له ده ور و به رت — کاتی مردنیش تا ئینه سه رت
ئیتر با بس بی عرض و حالی تو — خیالی بو چی بی کمالی تو
آسمان شینه و عه رزیش ره نگامه — بو یه که ره نگ و یه که شمامه
هه ر ریه یلی حقه مایه ی سه ربه رزی — هه ر له آسمان هه تا سه ر عه رزی
یا خودا (نامی) بیته خانه ی دل — تا بم حاشه وه بگا به مه نزل
هه ر خودا ناسی بی تا خوی نه ناسی — له او هامی بو چ سه ری نه ماسی
ریگه ی خوی بگری ساغو سه لامه ت — هه تا نه گاته خانه ی قیامه ت

ئیمه وه‌ها مان نشانی ده‌راوه کار هه‌ر به تدریج ته‌واو کراوه
چله چله‌یه که‌مال بو نا قص چه‌ن مه‌رحه‌له‌یا خلاصی خالص

له‌گه‌ل له‌وه‌دا به‌کن فیکون کار ته‌واو له‌کا خودای کاف و نون
له‌شه‌ش روژدا بو خلقی کائنات عالمی سفلی و چه‌رخی علویات

وان یوماً عند ربکا محسوبٌ علی غیرِ دا یکا
تولی پی نه‌وه‌ین خودا خوراپه کاری نه مخلوق گه‌لی جیایه

بیشی نشان داین منا جاتی خوی تا هه‌رکه‌س مقصد حاصل بی بوی
له‌وفاتحه‌دا غوره‌ی قورئانه کلیلی گنجی ده‌رگای جه‌هانه

به‌کهم جار بکه‌ین تبرک به‌ناو به‌رله‌وه مقصود به‌هینیه ناو
توسل بکه‌ین به‌ناوی ذاتی ناوی جامعی علوی صفاتی

الله ذاتیکی جامع بو کمال له وصفی نفسی و ذاتیه‌وافعال
له‌ناوه‌هه‌موشیا بو موژده‌ی نعیم جلوه‌ی دا وصفی رحمن رحیم

چون مهره‌بانه بو گیان له‌به‌ران به‌سقیاسی حق بو روزگاران
وکل شیئی عنده بمقدار میزانه له‌بو کاری روزگار

پاش له‌وه سوپاس بو په‌روه‌ردگار به‌روه‌ردگاری عالمی هشیار
افرادی اصناف و انواع انواعی جنباس و کل الاوضاع

تکرار خوداوەند رحمانە رحیم — بوبە هۆی تکلیف بشیوەی تعمیم
بەوەرگرتنی تکای ئەو پێشەوا — لەروژی حەشرا لەوانی رهبەر

ئەمجارە تکای بۆتاوان باران — رەحمەت ئەباری بەوینەی باران
ئەمجار بوبەرزی پایەی پایەدار — بەگوێرەی لطفی خالقی غفار

هەرخۆی لەزانی لەوروژە چۆنە — عاقل لەوروژا وینەی مجنونە
کەسوجدە لەبا سیدی سروەر — تانەدای بودی بوتکای بشر

هەروا توصیفی بەوصفی مالک — لەبوروژی دین صعب المسالک
لەپێشا فەرموی رحمن ورحیم — تادل دامەزری بەپایەی تسلیم

ئەمجارە خطاب بوذاتی باری — بەیاسای ئەدەب بەعورفی جاری
ایاک نعبد رب العالمین — لک العبادة یاقیوم الامین

وایاک یارەبنا المعین — فی المهمات طرّا نستعین
ئەوەی عبادەت لەبوئەو تەکری — یارمەتی دەرە بوهەموو ئەمری

کەئەمانەت وت ئەمجار ئەتوانی — داوابکەی لەی ئەوەی ئەی زانی
لەپاشی تقدیمی ئەو مقدماتە — ئوبەی سکالات بوحەماتە

بلی خودایا شارەزامان کەی — لەبوریگەی راست هدایەتمان دەی
بلکو چۆن قەدەم بروین بەرێدا — نەمینینە وە دامار لەجێدا

لامان دەی لە کوفر لە تاوان بارێ
لە دنیای دونی هوێ بڕە ساری

بمان هەرە سەر ڕێ ئەهلی ئنعام
یانی ئنبیاو ڕُسلی کرام

یانی شارێگەی گەلی صدیقین
گەلی شهداو گەلی صالحین

ڕی صدیقیتی صداقەت کردار
ڕێگەی شهدای فنا لە کفار

نەک ڕێگەی ڕانای بەدبەختی سەرخت
غەرقەب لێ گیرا وەختو ناوەخت

یا ڕێگەی گردی نەفامی گومڕاد
اعاذنا الله اعاذنا الله

آمین بۆی خودای خاوەن إجابە
مجیبی دوعای ئەهلی صوابە

ڕەدمەکەرەوە ڕەبی دوعامان
بدە حەسەنەی هەر دودنیامان

ئەم هۆلاصەی ئمّ الکتابە
ئەم ڕێگە ڕێگەی ئەهلی صوابە

وابێرە مەیدان بوپاڵانەوە
لە بارەگادا بوڵاڵانەوە

یانی هەرکات دڵ هوار بکێت بۆ
بە یاسای ئەو ڕەب بڕوا بۆ

هەرچەنی ئسباب والڕاهکانا
ئامادەی بکە لەڕوی جهانا

دوڵکەتر دوەوا صدقە و دوعا
هەبوبۆ هاتن ڕێگەی ستدعا

سقەماتی باشی بساز بێخ
لەبەرەحمی خودا خوبساچێخ

ئەو چار مەکنە کارت بۆ بگڕی
سەبەب سازی ئو جێگەی بگڕی

ئەیارێتیە وەڵ (نامی) بە خڵاص
بۆ فوزی مەرام بوبارەی خڵاص

کاکه حقایق

کاکه حقایق قسه ی پاس نیه — له سه را دهامی واته ی ناسنیه
حقیقه ت له سه ر واقعی عه یانه — علمه یا عه مه ل زینه یا شینه

چاک له دکه سه به لاحورا چاکی — یاک له ده تا نی واقعا پاک بی
له تا به واته ی پوچی عمر و زید — موئیکی باریک لیت نه بی به قه ید

صوفی له وه یه دور و نی جفی — دور له نفاق و شوبهه و خلقی
دور بی له هه وای دنیای بی وفا — دور بی له ته ماع دور بی له جفا

درویشی له وه یه دور و نی ریشی — بو طاعه تی حق دائم له پیشی
مه خزونه قی عالم به با بزانی — هه ر له به ر خوا بیته دیدانی

عالم له وه یه خاوه ن عه مه لی — له دنیای فاسد دور و له مه لی
له وه ی له با بزانی له بو ره ضای حق — بیکا بو عالم له هه وا مطلق

زانی ی راستی له وه یه به دل — حه ز بی له بو خولق فه ضل
مشغولی ته لک بو خوا بزانی — ته کوشی بو مه لهه تا له توانی

براسه وه ته راسته براهی — له تاریکی داویه ی چراهی
کاتی که مردی به ته ای میراث — خه رجی ماکت بکا به خه لات

له مه یه ده ستور بو دین اسلام — ساغی بو خوا و بو خه لقی وه کوم
ناهی هه ر له وه ی له خوا — له وسه عیه ی کا به رایه ی روا

پیم بلێ بۆچی وا گرانە — نە لەی باریکی تۆری سەرشانە
لە هەر شوێنێک ڕا ڕاسی وەستێت کرد — بڵاوە نە کەن چەگەردەوچەم وڕد

وەڵامی نە مەبە کە نەوعی ئینسان — نە وەیکی خاصّە لە جنسی حیوان
بێرە لە وەڕەی کێشەی نەفسی — دوورە لە وەڕەی لطافەی قودسی

دارای شەهوەت و غەضەبی نەفسی — دانای لەزەت و ئالامی شخصی
چە شەهوەتی جنس چ پایە و مایە — چەمەبەستی شێر بێگانە بنمایە

بەروانە بۆشێر بۆرچوبەران — بۆگۆرگو چەقڵ بۆرێوی ئەرەنگ نان
لە بۆ دڵەی خۆشکەی بێ ئامان — لە بۆ دڕندەی بێ سەروسامان

ئەو ئێشی نەوعی لەم نەوعانەیە — بانی وەڕەکەی لەم وەڕەیە
کە وەی مەرغوبە لای گەی حیوان — هەروا مەرغوبە لای نەوعی ئینسان

نافعی نیە لە کاری ناکار — مەگەر وەترسی لە زوری جبار
یاهێزی شعور لە بعضی کاتا — نەئێتی ڕوا بە ناو ئافاتا

چون گیان لە بەری ئەحکام نەزانی — لەگەڵ هەوایەهەتاستانی
تا بیبە تێ گاتێ ئەرەزوی نەفسی — مخصوص لە جۆشی شەهوەتی جنسی

یا لەوگاتانا کە قاری ڕاهاتە — بە شرحە لەلای هەموجیاتە

ما ولادم طائفی بہ برگری نہ بے — نہ روا بودل خواز بی یا نہ بی

علمیش بہ چہ کاری کاروکردہ ؤ — نیہ لا نہ دہ ی وا بہ ھہ رزہ دہ

گہ بخی طاوہ ن خوین بوھہ وای نفسی — تاوہ لہ داوینہ روشن یاری حہ بسی

لہ گہ ل بلیسہ ی اگری شہوہ ت — چون چاری نہ کا واتہ و نصیحت

شخص ببینار بہ شیری ژرمن — چون آرام نہ گری بہ روواتہ ی بین

آسانی بترسی لای خوارد وہ نے — خوین پے ناگیری بوا رجوونے

ھہ رچہ ن طائفہ ترسی حوکم را — ترسی نا بینی روشتہ کہ نار

بہ کوری پیرہ لہ جہاری شہ — نہ بیاد نہ ی ھینی لرویہ ژوہ م بہ ر

جاہیلا دورکہ وت پیوستی ابن — ھہ تا لای مدا لرمایہ ی نفرین

تا حالی بقا نہ تولہ ی عہ مل — لہ نہ بخا می شہ ر پاش کاتی اجل

پی شان بدا دہ رمانو دہ وا — بوچاری نفس بوچاری ھہ وا

با حالی بقا نہ روژی عذاب — لہ سہ خہ تی آگر لہ تولی عقاب

شانی بدا قصوری بہ ھہ شت — حور و غلمانو سروری ہہ شت

پی شان بدا جہ زای خیراتی — کاتی محتہ تی سای عمرہ شانی

نہ وانہ ی زانی سر بہ سر نابہ بے — عاملی کاری نہ ر بوم ن نابے

نہ کہ ھہ موبہ لکو لہ ھہ زار اد — شا باز بہ کیکہ و بہ صدھایہ بوی

نه گه ریه پرسی ریس چون ریته — ابو اصلاحی احوالی بشر

بیت نه لیم نه بس تخفیفی باره — نه گه ریا بشر گه لی بی عاره

نه صدا یه کی یه عقلی شخصی — چوارشی یه هنری انواری قدسی

نه گه ریته وه به ترسوته ما — نه سه رار شادی عقل و علما

چون صه دیس ناوه ن ا عجازه — به ا عجازه را به ا لتیازه

خاوه ن تاثیره به هیزی انوار — ا گه ر به ریه وا له نفسی اشرار

خاوه ن ارشاده به علمو حکمه ت — دوعا مقبوله ر بو خه لکی رحمه ت

صه دا له کا له گه ل خاص و عام — تا شاره زایی نوری نگه ی اسلام

ا لحاصل بونی رسول واجبه — بو انسان بالاگشت موهیبه

تا شیدی عقول نه گا بو دنیا — به وسیله ی چرا له ره ستی دریا

آرامی به ر هه ر به نوری غیبی — نه گا به پاسه وانه ی لاریبی

صحرف نه بی له حیله ی نفسی — عه رف نه بی به نوری قدسی

نوریکی قائد بو خیری مهمه — نوره کیسی بی ا یدیهم

نوریکی وه هالی تا بیته وه — بو تاریکی تاریک روان نه بیته وه

(تمامی) به صه فای نه و نوره صافه — له جه فای روژی محشر معافه

ئەرکەسی بێلی لەسەر دڵ صافی — عەقڵ بدەستەوە کافیە کافی
لەبۆ ژیانی لەهوا و لەژەر — لەپێ دانانی نەماوە سەفەر

ئەلیم سبەی کەم کەمی دڵ سادەم — عەقڵ دەڵێ بێ بنی ئارەزم
بەڵام دەڵێم لەبۆ یاری کار — بۆیاسای نظام بۆریا تۆشار

دەڵێ لەبۆ تەعبیری دنیا — دەڵێم لەبۆ هاتوچۆی دەریا
دەڵێ لەبۆ مال و دارایی — دەڵێم لەبۆ یاسای دانایی

ئەی کابەهێز یانای سەرعەرز — ئەوی بەصاروخ بۆتەمای بۆرز
بەڵام پێوەندی قەیدی نەفسی — پەری دەڵێ بۆ وەڵای قەفەس

خۆبەردارنیە لەجلوەی ئەنوار — ئاگادارنیە لەکشفی سرار
ئاگادارنیە لەپەروەردگار — خۆبەردار نیە لەجەزای کردار

بێویستی هەیە بەدەلیلی وا — ویرانەی دڵی پێی ئاوا
هەڵی سۆرێنی بۆ ناسینی هۆ — بۆپەروەردگار تەواەی مەطڵ

بێی بەصلەی ئەسڵی زانا — لەبینی مادّە و سرار مەعنا
زاهیری بەبینی هۆرا و بەندەیی — واسطەی صفای دڵی پێندەیی

یانی رسوڵی لەڕای هۆرا و — فانی ڕوبکی بەڵای بقاوە
دەرزی ئارەمی سادەی رابدا — شارەڕای بکا بۆڕێی هیدا

ش بیان بدا حالی اعتدال — بورین و دنیا بس به مثال
هر آن کردار بی هنرانه — روادی عالم بی قدرانه

که وه ی آدمی له یکا له دنیا — آگادار له لی فرشته ی دنیا
وه فته ری هه یه له بو خیر و شهر — کی ئاوه ئن گه ره وکی سه رفه ر

هه تا نی نگه ئن هه ر ئا به رسنی — له بجا می نیه بیگه له پاستی
راستی له لی به هوی دل سوری — بو بشر نابی به هوی پیروزی

جا له وه ی دانا ئاوه ئن با وه ره — له وه ها واری پیروزی و فه ره
له وه لیشی پیویستی بی به بورهان — معجزه ی رسول بو زیه عیان

له وه ها هه رکه سی خو یوشیری خوی — خولیه شوری هوش تدبیری خوی
به لکو بو لای حق له بکاته وه — له بجی می زینی لیک بداته وه

ئه ما هه ر سزای به ویله ی چیلان — وه رقه ناری که رد حشی پیوان
به لکو به ده ره له دولیکو خار — له وانه به کشا به م به هه زار

جا هه ر که سی هات به ره و اعتدال — بورین و دنیا له گا به قابل
دنیا به شرف ئا بو ری له و — له و دنیا که شا له گا به پیره و

له گه ر نا دنیای له روا به پشی — قیامه تیشی ری بو نا هوشی
الی حل بوت ره هبه ر واجبه — نا ردلی ره هبه ر له مواهبه

له به رچه ن داعی به ریز محتاجیم — محتاجی ده رزی به رزی معراجیم
به کهم ده رزی ریز یاسای خودایه — که به او داعی عالهم زاتایه

له رانی چونه یاسا بو ژیان — ژیانیکی وا دور له ریان
ئیمه تا فهمین له گه ر سه رانی — به قهری وه زعی روژ هاوه ن عرفانین

یاسامان به قهری حهیزی ئافره ته — هه ریه ک له سه ر ئاستی فهزانه
له ژیام خودا وه ندی لقه و خهیر — دانای ظاهره و سه رای ضهمیر

خودا له ئه زانی یاسای روسا — دانای بو عالهم شاکر دووه سا
بو نه وشتانه یش وان بی له لایان — ری ئه ستهلای دانا وه بو فان

ووهه م عیبیاته عیبه له لایان — ئه رانین هه ی یاشه روژهان
ئه حوالی مردوه هه رله یاش مردن — تا بعث و حشر حیاته کردن

عهقل آدهمی ئه گا به وانه — بونوته بو ئه لای به ک سانه
ئه قرار به جه زایش فه رزه بو بشر — هه تا هوش ده رگای کار ئی خطر

سی هه م مرسلین مبعض بو نور — له بو تنویر حرکتی شعور
وینه ی کاره بان نو دلو ژن — کاره بای دل سوز له هه وای بیژن

دل ئاسه سرتی به ولی چاوه — وه گو به رگیکی وه باغ نه دراوه
به و کاره بایه دلی چاک ئه بی — شوینی تاریکی لا روناک ئه بی

هەرچەن عەقڵی عالەم لە شەش بڕ بێ بەبەر — ئەمما کارەبایە لە ڕاتە تایبەر

بانی عەقڵی عالەم بە بێ عەقڵی ڕەبانی — نابێ بە ڕەحمەتی لە بۆ عالەمیان

لە کە ڕەصیدی بێ لە کێ بێ تا — لە حەیا تا و لە عەقڵیا تا

هەموی محصورە بۆ لە وشتانە — کە هاوتە دارێ لە مردن چەتە

٢

ئەراکی عەیبی بە عەقڵی ڕەبە — ڕۆڵ سوڕی ئەبە و پیرۆزی ڕەبە

ناصی بادەزی وایە ئەبەن — هەر ئەو جاهیلە بۆ دەیا ڕۆڕەبەن

٣

ڕەحمەت لە ڕوحی بە ڕزی غەزالی — لە شەو ڕۆژ ڕۆژا عا ئەلتوالی

بە وانەی شیرین ئەلی بە بشر — هەر ڕۆنە دەریای بێ خۆنو خطر

دەریای کۆنەی ذات پاکی صفات — بە ڕوەردگاری هەموکائنات

چۆن مکشوفە بێ ئەراکی تۆ — ذاتی کە دورە لە ملاکی تۆ

٤

هێزی شعورێ کە هەیە تۆری تۆ — نۆری ئەراکی بێ قصوری تۆ

کە مستفادە و ناقصە و محدود — چۆن کاشفەبێ بۆ ئەو لایەحدود

٥

ذاتی وجودی بێ ابتدا بێ — هەروا بقایشی بێ انتها بێ

وجودی وجیب بیالی بێ لە و — لا محدود بێ شانی بێ ئەو

عەقڵی محدودی شیوە مقیّا — لە گەل حەدی ئەو کجا مرجا

هەرزا رسالبردی بەم یانە دەشتا — هەروای لەنوختەی یەکەمایشتا

ئەوئەبرانە لەسەرآثاری — دەلیلن لەبوبە رووردگاری

خودائی هەیە واجب الوجود — وهەلخالق لکل موجود

عالم هەرئەوە خالق وجود — هوالاله الواحد المعبود

عابدام تو بزانە بەم دل صافیە — ئەم ئاندازەیە بو تو کافیە

ئامی کافی یە بخلای انوار — بوایمانی تو بەخودای ستار

هەرگیز مەپرسن لەسرّی قەدەر — سؤال وجواب خطرلەخطر

لەچی ورگشت کردەوەمان وزمان — عەرزودەزیای دەرچەی ئاسمان

ئەستیرەبوچی بدرەوشینەوە — بەهەتاوی رۆژبگەشینەوە

بیویستی چی بەبونی بشر — بەزیوو بەری وگرشتی ئانور

خوئەوغەنیە لەهەموعالەم — ئیمانو عەبدەن هیوانو آدەم

چون سرّی قەدەرخودایە — ئیمان نکوین بەئاشنایە

کشفی حقایق بوکەونو مەکان — لەئیمەدورە مەگەر بەگومان

ئەوەی بعلومە تەیا آثارە — لەوەشی وەلیلی پەروردگارە

چاوی نەبینی چاکی جل گەزوور — دلی نەبینی روحی خاوەن نور

چلون ئی نەگا لەسرّی قەدەر — چلون نەزانی ماهیەتی بشر

تو کہ عاجز بی لہ سری تلوین — چون زنا نامہ بی بہ سری بکوین
لا مو کاف مہ کہ بہ لہ کہ بودل — تا بہ دل پاکی بگہ ی بہ منزل

سری کا قونون لہ لای خودایہ — خطا بہ لہ صورہ ت فہم نمایہ
نہ دہ ی کہ خود انعلیمت نہ کا — چلون خیالات تسلیمت نہ کا

وَقَدْ عَلَّمَ آدَمَ الْاَسْمَاءَ — قَدِ اجْتَباهُ مِنْ اَهْلِ السَّمَاءِ
فَمَظْمَهُ الْمَلَكُ الْمُقَوَّمُ — وَمْ سْتَنْكَرَهُ اِبْلِيسُ الْمُحَرَّمُ

نہ گہ ر تعلیمن خودا نہ بر ایہ — نہ گہ رآدہ می خوش نہ و نیایہ
چلون تعلیمن نا والی نہ کرد — چلون گرشتہ سو صبا لو نہ برد

مصلحت وایہ زوحکمت نہ کشی — بہ قوی بہ تروں خوت بیت رابکشی
کہ نا بہ روستی بیدل بہ رہ ہتا — رانت نا بینی تا ہم نیا کبشی

وما اوتیتم ؛ بخونیہ رہ وہ — معلوما تی خوت بیتہ رہ وہ
ہم تا تی بگہ ی کہ سوای خوت — بہ قوی نہ رہ وہ علم رکہ کہ وی لوت

نہ چاو بہ تہ نیا نہ بینی جہان — نہ دل محیطہ بہ سترن نہان
ہم رکہ بس حدتکی بو کراوہ طی — نہ راہ بہ کہ وہ بہ رہا بہ ی بکہ ی

خودا بہ محضی جا لو کرہ م — بہ پایہ ی رہبہ رشفعی امم
نامی بفانی مقامی جہان — تا بیشہ ریزی علمای نہان

(بزانن دینم)

بزانن دینم دینی اسلام — دستورم له سر آیه ی کلام

به وجوره رهبه ر به یانی قه رمو — اصحابی وه ریان گرت بو یای هه مو

بیگه گه ل بو سونه تی رهبه ر — ریزم واله سر قه راری نه کتر

واته نه گه ر ریزی گه ته سه ر اجماع — اجماع وه لیله و نامینی نزاع

نه ر اجماع نه بو ریزم واله سر — آرای اکثری رای معتبر

نه وه ی وا مه ر به اکثریه ت — آیینی نه هه تا قیامه ت

نو فرقه فضلو شره ف عباد — به اکثریه ت نه گه ی به ره شاد

چونیان فه رموه نه وقه وله حقه — چرای ارشادی حقی مطلقه

واقعایه نه ر وا ریزی بو یان — لیک نه وه یه وه له ی هه یو یان

نه ر مه به س له فضل ثوابی کاره — نه م عائدی علمی غفاره

غیری وا تی حق نه وه نانی — هیچکه س گویدی نه وه ناتوانی

چونکی یک عمل له لای دوانی — به ظاهر یه کن یه کی شیوه و یک یانن

فه رقه جه زایان شراو ثریا — وه کو فه رموه ی شاهی انبیا

نه ر مقصد شیوه ی ره فتاری مرده — له وه ره فتاره نه شایسته ی فرده

له صه رف وه جو صرف دارائی — یا اخلاق به رز بو آشنائی

وه کو نه حمه تی جهاد و ارشاد — له بو اصلاحی احوالی عباد

یا کاریکی وا له بو مستقبل — بو سلام باش بی حسن افضل
به راستی نه وه ی خاوه ن انصاف — فضل به م معنا دور له خلافه

چونکه اعمالی گوره مرده کان — دیارن له لای مرده فرزه کان
بو ئی سربازیان وا به شرافت — بو ریزی به رزی پایه ی خلافه ت

باوه رمان وایه ئیش بی مزیه — که حقیقه ته ری اکثریه
ئه وخلافه ته ش چلون هاته جی — حه ق بو صریح کاری بو به جی

أمرهم شوری بینهم راسه — دستوری عامّه ئه ک یاسای خاصّه
ئه گه ر اجماع بوعه ینی مطلوبه — اکثریه ت بو هه روا هه رغوبه

أخیرله م کاره فلسفی نی سوده — په ی ره وی آیه ت عین مقصوده
(نامی) به نوری په ی ره وی سلف — بیانه ی وه رگرت نه ک ریگه ی طه رف

- لاتجتمع أمتی علی ضلاله به سه بو له هلی علا
خودای مهره بان وستی به رحمه ت — هه بوشم بکه ن روحی خلافه ت

چونکه خلافه ت بو رسول الله — خلافه ی حقه بو ذاتی خودا
انی جاعل فی الارض خلیفه — بینی له م باغا گه لی لطیفه

ربی له بینی باغی خلافه — به ش دارمان بکه ی به لاوه آفه
تا نامی بولی له و باغه بکا — به لکو به و بینه به مراد بگا

(انسانی راسان .

انسانی راسال له سه‌ر وه‌ی رسیا — وه‌ی له‌ خودا یه‌ به‌ تاقی ته‌ نیا
هه‌ر ره‌هبه‌ری بیت بو ئه‌م جیهانه — هه‌ر موحاره‌ف دینی یه‌زدانه
دڵتان تیک نه‌چی له‌ وته‌ های ڕیا — خوه‌ هه‌ڵاوینه‌ ناو گیژه‌ڵاوه‌ ڕیا
ظاهر و باطن پاک بێ له‌ تاوان — به‌ دڵ به‌ ڕاوێژ به‌ ڕه‌وش به‌ زمان

وه‌خێل صه‌د خێل به‌ دڵ هه‌ڵیارێ — له‌ میژوی عالەم باش خه‌به‌ر داری
تاریخی ڕاستی صادق و ڕاناو — نه‌ک داته‌ی گه‌ڵی سیاسه‌ت شه‌قاو
هه‌تا ئه‌زانن که‌ ئیسلام کامه‌ — ڕێگه‌ی سوننه‌ ئوجماعه‌ی عامه‌
به‌ کوڕی نه‌لێم فه‌رزه‌ موسڵمان — باوه‌ڕی بێ به‌ ئایه‌ی قورئان
باوه‌ڕی بێ به‌ ڕێگه‌ی ره‌هبه‌ر — بێگانه‌ به‌ جاده‌ نه‌م سه‌ر ڕێگه‌ وه‌ سه‌ر
هه‌رگز لایه‌ڵا له‌ عه‌ڵای ظاهر — به‌ی ده‌ لیلی قاطعی قاهر

ڕسانی وه‌ها نه‌ هه‌ڵی سوننه‌ته‌ — ڕاخه‌ڵی باغی به‌هه‌شتی جه‌نه‌ته
که‌سێ لابدا له‌ نه‌ص قورئان — له‌ نه‌ص حه‌دیث به‌ هیچ بورهان
یا نه‌ هه‌ڵی بدعه‌ت گوم ڕای حقیقه‌ت — ڕای داوه‌ له‌ سه‌ر ڕیای طریقه‌
یا خود کافره‌ و به‌ نده‌ی شه‌یتانه‌ — له‌گه‌ڵ شه‌یتانا به‌ سته‌ی ده‌یتانه
ڕوو وه‌ له‌ سه‌ و جاده‌ڕاو کردن — به‌ هه‌وا و دای ناته‌داو کردن

ئاشتی بوو ڕه‌وی ئوسوڵی ئیسلام — والله‌ یهدی سبیل السلام
چه‌ن هه‌وا داریم که‌ ڕه‌هم هه‌وا نه‌کرم — تاریخ هه‌ڵانن له‌ ڕوو له‌ که‌م
سیره‌تی ڕسوڵ ئارای یاران — بکه‌ن به‌ سه‌ر ته‌شق بو ڕوو گاران
دامه‌ڕێنیا له‌ سه‌ر ڕێگه‌ی جه‌ماعه‌ت — دوور بن له‌ باسای ئاڕیای بدعه‌ت
هه‌ر که‌س به‌ دڕێدا بڕوا ڕاجیه‌ — بکه‌وێته‌ ناو فرقه‌ی ناجیه‌
(ناصی) باوه‌ڕی وه‌ها یه‌ به‌ دڵ — به‌ڕێگی سوننه‌ تا له‌گاته‌ مه‌نزل

ایجادی فهرسوط لقی عالم — معده نو نبات حیوانو به سرم

له حیوانا تا به محضی تشریف — نهانی ثریر کرد بوقلمون تکلیف

زانو صفتی غریزهٔ اصناف — وای به آزده می شایسته ی اشراف

نه وجار تکلیف له کرد به طاعت — هه تا بگاته پایه ی سعادت

له سر ریه م یاسا مجموعه ی صفت — شهوه تو غضب هیزی معرفت

کزی به منبع نو جلوه ی آثار — مایه ی پیروزی یا دروآزار

نه وانه یشی هم مولا رفی ذاتی — اعراضی قریب له ذاتیات تن

وه ی نه و اوصافه هم رگز ناگورن — یا آسمانان به چپ بسورین

به ل به ترسوته می و نه ریبه — به هیزی عقل وعاده دتزکیه

آشاره کانیان نه گوری به چاک — نه بن به مایه بوکرده وه ی پاک

نه نا نه سامی نه وصفه تا نه — هم روه ها ماون له حی هویانه

سه رینی وه ستی نفسی سته م کار — دان ده رهیانه بوخاری نابار

دانی وه رچوه نه گه رنا خومار — تیره له ناری پر دزآزار

به وینه که سی چاوی نه بینی — نازانی هه نگاو بوکوی هه لینی

کاتی که مانع نه ما له لایان — به چکه ی مخی جن به شیری دایان

به هه موجوری شیر هه ل نه مژن — شیربانی پی نه ده ی فوا نه نکوژن

باش تا گاردین پولا پولایه — سارا سارایه و قه‌لاقه‌لایه
ئه‌وه‌ته فه‌نای صفه‌تی ذاتی — چه ماضی و چه حال چه کاتی آتی

به‌لام هه‌ر فه‌رزه ته‌می وه‌ر بگرین — له‌وسا تو له‌بین هه‌تا کوبه‌مرین
به‌لکو تا آفه‌د بیی به فاسد — سالی زه‌گار بین له‌شه‌ریف ساسه‌ید

به‌وینه طوطی که تالیمت کرد — دینه وتوویژ به‌وتاری ورد
عالم به فیض تعلیم له‌یمنی — به‌لوری تالیم تسلیم له‌مینی

نامی تماشای له‌م دنیایه کرد — هینایه ده‌شتی گه‌لی به‌راورد
لای ، لاتبدیل لخلق الله — حکمه‌تی حقه‌ بوگه‌وره‌و بوورد

ه‌کبنه‌ی قه‌زا هه‌روا له‌ناکا — شخصی نادره‌ ضایعی دا له‌نیشوکا
آرامیت له‌وی شا نه‌هه‌ل نگره — کاتی پیویسته ببینه به‌رچا

خوا ماتل تالی له‌کرداری خوی — هه‌روا آده‌میش له‌رفتاری خوی
بازی سوده‌ نه‌باو باری سه‌وی جگه‌ر — بازی له‌مینه‌و باری پیرخه‌ته‌ر

نه‌گبه‌تی باری له‌کرده‌ کاران — نیعمه‌ته‌ وره‌حمه‌ت بو بورده‌ باران
نه‌سوریشه‌وه‌ آسمان به‌ره‌و — هه‌رچه‌ خیکیشتی روژیکه‌ له‌نه‌و

نه‌وه‌ی کاری نه‌کا باری نه‌گری ته‌نه‌و — نه‌وه‌یش لوستوه‌ له‌حه‌رفانی حه‌ق
هه‌رکه‌سی به‌هره‌ی کاری خوی نه‌گری — شخصی بی کاریش به‌زاری ده‌مری

دنیا بە گوڕی بە کرەوەی گەل — بەڵمو عەمەل بە کێشتی دەهەل

هەرچی باران لە سەرپشتە خوار — بۆ قەی دەریای پڕە لە سەرار

عجیبە نەمی بێتە دەریائی — گەوهەرێک تیا بە قەی دنیائی

کائنات پڕە لە آثاری حق — مایەن بوبا وەڕێ بە قەرای مطلق

هاوەن 2 جار

هیچ آرام بە خوت مەدە لە خوا — بۆ کردەوەی باشی خاوەن سەوداش

ئەوەی سیداوی لە هۆشیارانت — بێگە بە نرادی مەردمی پەرستت

ئەگەر ڕیاوانەی معاملەی تامم — نەدانی چیشتە نەخوینە نەتامم

ئی ستودە صفات هەروا بێ لێسی — ئەگەر لە یادی فوتا نە پرسی

ئارەزوی وینەی گەنجی تەلیسم — آدەم مستاو آدەمی بێسم

فاتحی طلسم علم و عەمەل — ئەگەر لەهیوای خێر یانی ئەمەل

سوجود خوا بە وعبادی خودا — ئەوخوی واجبە وممکنات ماسوی

ڕازانە وهەشتاڕ ڕێگ نخەتۆشە — ئەگەر ڕیاوانەی لێ ئەمەر نۆشە

علم وعەمەلت میراتی تۆیە — ئەگەر بێسان بێ ڕحمەتت بۆیە

ناصری چاوەڕێی سەمەرەحاتە — ئەگەر لە منەو ئەگەر لە تۆیە

ئا گەلی صفەت شەهن لەبن بەبڵا — ئاوەدم دە ڕەبەن لە بەستی قەڵا
بە کەم بائی بۆن لەت ڕا بە بادا — جیگەبێ تائیلی لە ڕوی زینادا

ئاسانی بائی هەرگیز دەرناچی — لە دوستی قەزا تادای لە پاچی
ئەگەر بڕواتە سەرتە ختی کسری — لە وئە لە زانی دەرگای لی بەسرا

لە پاش بائی بۆن ڕەشەبای هەوا — بە ڵات بوبنی لە بێدەشەوا
بۆهەمووەری قابلە دەوا — هەگەر بووەبای ناباری هەوا

هەوایە پسان بەبڕزەکاتەوە — لە ئەوجی وڵاک دای لە خاتەدە
هەوایە لەت بابوکردەوەی ڕشت — پشتت تائیلی جاڵەت دابەکوشت

هەوالە زیاڵەت خاتەناوعار — لە آخرەتالەت بالە بوبار
هەوابە آدەم ئەگەبەهاوێشت — بوگوم ڕاگای بەوی بەدەسڕشت

هەواوئن ئەگاریگەی بەهەشتت — ئەت خاتەسەڕبێ ڕوزەهی ڕشتت
هەواگیرودەت ئەگا بەدڕو — قبەت تائیلی بوچاودەبڕو

هەوایە پسان لە خاتە تلبیس — ئەی گابەبڕای هاوشتی ابلیس
هەوایە ئە باشەڕەفو ناموس — ئەبی بەدژمن بوبەڕزی نفوس

هەواحوای هەوا سیاچارەیە — لە زینا وزینا هەر آوارەیە
ڕناهی ئەناڵی بەدوای فەرزا — ڕەشەبای هەوا نەی ڕابەعەرزا

قەت دامەنیشن مەگەر بەهەل کەوت لە ناوآدانی بی مەلا دەرگەوت
مسلمان ناتری بەبی عیبادەت عیبادەت نابی بی مەلای خوشدەوت

هەروا جی مەگرن لەجی بی سامان یانی بەگەدەرەی بەنای بی قەومان
شوبهی بی سامان نەمانی نیە لەهەلەکەی لەحەرن بی دین و ایمان

ولات بی سامان گەورەو بی ئامان خەلکی بی شەرتو بی عەهدو پەیمان
نەگەر بەهەل کەوتە وتیتە ناوی دەرچو بانەمری بی سەروسامان

هەل چون واچون بوهەرزەکاران مایەی نەگبەتە لەروزگاران
ئاوەمی وەرزە لەسەریاسابی ساسابودینا و بودنیاوسامان

دەب دەبەدەب دەب بوی نەدەبێ نەگەر لەعەجەم یالەعەرەبێ
هەرکاری دەرچو لەیاسای شەرعی نەوکارەخەرتا بوی نەدەبێ

پیاوەژنی تی کەل لەرەشی بەلەکە نەگەر لەمرگەوت یالەوێلەکە
ڕێن مەکەن نیە بەروی بی دینی خلافی شروع هەموی کارکە

لەکاری شرعی وەفا ئیتە دەر بەدینەی داری سیبەروتەمەر
کاری ناشرعی مایەی جفایە لەدی ولەشارا و لەمالاولادە

نامی لاخودا رجای دەهایە لەگەل شرعا بی بەصدق و پایە
پیروزی بشەر والەگەل دینا ئەنی بی دینا نەدابی مایە

انسان بی نوسار

انسان بی نوستاد ناگا به روشاد راشدی بی که مال ناگا به ارشاد

هه‌زار سال ته‌واو له‌ده‌رگادایی هه‌زاریش له‌ناو باره‌گادایی

به‌بی تربیه‌ی مرشدی کامل انسان ناگاته هه‌رمانی حاصل

مرشدی واصل به فنا و بقا واصل به پایه‌ی چرمایه‌ی لقا

ظاهر و باطن به ولیه‌ی بحرین بی به مجمع له‌بو علم و عین

له‌سه‌ر اجازه‌ی سیدی انام ببدنی پی بدری بو ارشادی عام

واصل به پایه‌ی الهام و علام کامل بو مایه‌ی ملهمی اسلام

مرشدیکی واجودا بناسی وه‌کو نه‌حوالی مریدانه‌ناسی

احوالی مرید مکشوف بی له‌لای به‌قبضی هوا و نوری تجلای

نه‌بی بر شه‌وشی تو جهلی نه‌و دلی مریدان پیر کاله‌پر ته‌و

نوورانی بقا وه‌ردلی مرید هه‌ر لطایف به‌شیوه‌ی تجرید

هه‌تا کو حضور بوی بی به‌مال روژ به روژ بردا به‌ره‌وردی کمال

ضرایوش بقا به نوری ادراک علاقه‌ی نفسی آوهه‌واوخاک

بگه‌شیته وه‌دلی به انوار لی بدانه‌شه‌ی ادراکی اسرار

لطیفه‌ی دل و روحو سری نه‌و هه‌م خفی و اخفای پی له‌پر ته‌و

لطیفه‌ی پی‌ستای طبیعه‌و نفسی منوریان به نوری قودسی

واآرام بی نفسی له‌هوا لانه‌گاته وه به‌لای ماسوی

له‌هه‌ر شوینی بی عطری وه‌ردلی سرایه‌ت بقا بو ماره‌ی بوللی

نوکته‌کی هه‌یه لیره‌ا بیژانه هوذا رحیم و هوذا رحمانه

له‌جری عاملان به‌ژایه‌تا را چه‌لهم ژه‌مانا چه‌له‌ ژه‌مانا

ئه‌جر بوگوێره‌ی اخلاصه‌ بوون دل به‌بی اخلاص ناگا به‌ حه‌ق

بی سمت تالی اخلاصی ده‌رون نه‌یه‌وی فیضی مرشدی کامل

وتم وتوا به‌دل بکوێنه عه‌ونی معنوی به‌حق ببوێنه

ما به‌بێی عه‌ونی ما دیو معنوی سماوزه‌ صیفه‌ نه‌لکی قوی

هه‌رچه‌ن ئه‌صوف که‌سه‌ به‌صردان به‌لام فکسوه‌ بوگه‌ لی نه‌ردان

هه‌زار صناعی له‌ چه‌رخی ریا ناگا به‌ پایه‌ی ده‌روێی وریا

نه‌شئه‌ی نه‌ دانه‌ ریا دانه‌ گری دلی ژیند ویان هه‌رگیز ناهری

ده‌وقه‌ نفحه‌ به‌ ره‌وحه‌ ره‌یحانه نه‌شئه‌ی لسبه‌تی قودسی رحمانه

الی اجد نفس الرحمان بوئه‌م مه‌ به‌سته‌ پر ره‌حانه‌ وضمان

ساقی بوئه‌فه‌ تی روحی نه‌ مانه نرخی طاعه‌تی صد سال زه‌مانه

سرّی نه‌ میشه‌ نه‌ مه‌ به‌ نه‌وان خاوه‌ن عه‌لاقه‌ن به‌ شاهی عمدان

هه‌رله‌ نه‌ساسا به‌ دل ته‌ گه‌یین له‌ سرّی طاعه‌ت له‌ مایه‌ی تمکین

حالی بون به‌حق اقتدایان به‌ و جالبه‌ وجاذب بوبوون به‌ریه‌ و

به‌یوه‌ندیان کرد به‌ رابطه‌ روح حاصل بو بویان مقامی فتوح

نفاوت زوره‌ له‌ پایه‌ ناسی له‌گه‌ل روحانی یا له‌ش شناسی

خالده‌ به‌حق علاقه‌ی ارواح به‌که‌له‌ لایان مساوصباح

دلیان مظهری بو نووری رسول — چرای کائنات وسیله‌ی وصول

بوئی به وسنه‌ی هامی ذره‌بین — که‌شته عالهم آنواری امین

هه‌روا هه‌رکه‌سی حوراپیداوبو — له‌سیری دنیا رشدی ته‌واوبو

که‌وته‌ژیر آلای له‌وشانارانه — ده‌رچون له‌جف گوره‌جوانانه

هه‌روا قه‌ف قه‌ف هات آنواری ئاکه‌ی — بوبه‌هوی سه‌رزی له‌پایه‌ده‌ها

هه‌مو هه‌ر نووری رسول الله‌یه — وابلاده‌بو بو لوتهم دنیا یه

۴۸

یا بیری مه‌ران یا پیران پیرم — نووریف ودنیا هه‌رتوی ده‌س گیرم

له‌ده‌ستی پیه‌ستی وجه‌لا ایدم — که‌دتوی بی‌هه‌زم گه‌لی فقیرم

توی نووری انوار توی سری اسرار — توی روحی ارواح نووره‌ی ابرار

توی مرشد به‌حق بو اهلی عالهم — توی تاجی عزوت بوبن آدهم

به‌شفاعه‌تی بیدراوی تو — به‌باب الرحمه واکراوی تو

به‌نده‌ی ناقصی ناته‌واوی تو — خالی به‌به‌نده‌ی خاوه‌ن ناوی تو

له‌کوی وا بگه‌م ویرانه‌منزل — روی بکه‌م له‌کوی کوی ماوه‌بو دل

مایه‌ی آرامیم هه‌ر دله‌هه‌ردل — نه‌گه‌ر نووری تو بیلیه‌منزل

دل به‌نوربانی رهانی نصیحت — به‌لاگه‌ردانی وجهی ملیحت

به‌گوشه‌ی چاوی لایکه‌ره‌وه — تاشفای بوی به‌نده‌ی جریحت

ملیاری ملیار صلات سلام — له‌سه‌ر روحی تو شه‌ی به‌ولای انام

به‌نای هیچ ده‌ناسی بو حضور — بوروناکی دل به‌یه‌ک شعله‌ی نور

(معشوقه زورن)

معشوقه زورن لم روی دنیا به نه نیا به کیکیان ضاوه ن بقا به

به که عین معشوق ذاتی ضورا به جلوه ی جه مالی فردی نه نیا به
یا ری که سی نه لین عاشق لون به ذات عاید ری عشقه بو جلوه ی صفات
عشقی تجلای صفاتی ذاتی جلوه ی آثاری روی کائناتی
عه شق به علمی ره سای شاملی عشق قودره تی بالای کاملی
عه شقی اراده ی بو هه رچیه کی نه بی بیته جی لربالاو به سی
عه شقی سمیعی و بصیری عالمی بو کائناتی خاوه ن ذوامی
عه شقی که لامی لامتناهی اخبار دانشای آمر و ناهی
عشقی حکمه تی هه مو کرداری به گه ل سراری هه مو آثاری
عشقی افعالی به مقتضای رضا بو سود و زیان به سختی و سزا
نه گه ر ذاتی وجودی هه مو بیرن لانه دا له رو ذا به مو
نه مو عه شقه عه شقی که ره مه ردا نه که هه مو مه ردان بی فردا
ما زیکیشی له لین نه مانه هه مو لادا نه له عشق بو مه لولی هه مو
عه شق هه ر عه شقه له بو ذاتی نه و به فنای مطلق له جلوه ی ذاتی نه و
نه گه ر نا عشقی آثاری صفات دوره له رم عنای عاشقی بو ذات
دوهه مین عه شقی خاوه ن اراده یانی نه و ذاته ی خیر العباده
نه وه مظهره بو آثاری حق نه وه مظهره بو اسراری حق
نه وه مکینه ی کاره بای نوره نه وه واسطه ی شرعی صدوره
نه وه م ترکه زه و وایره به ملیار ده ربه چی بو لای ارواحی ابرار

ئەوە رحمةً للعالمین ـە — لەسەر تبلیغی احکام ئەبێت

سەمان نیە لالە ولی بەهشتێ — مەگەر رەوانی سراسەر عشقێ
بە بێی وسەرتی رەوانی هەزار — نووری ئەوەروژە دی لەسەر تکرار

لەم عەشقەوەدی نصیبی عباد — عشقی مریدێ بوحاوەن ارشاد
لەم مریدانوری لەمرادیشی نور — دین بەسەریەکا نور ئەعلا نور
مالوارەروەشت تاپالوی کوتا — هەموپیرانی لەجلوەی انوار
لەم عەشقەوەیە عشقی شاگردان — لەگەل روحیەی گەورەئوستادان
دوریئە شاگرد عمری بەفراق — فراقی مولای بەحرسنەی اطلاق
لەم عەشقەوەیە عشقی احفادی — لەضەرورتکاری لەنوسلمانی
عەشقی مسلمان لەبوهەرکاری — سودی حاصل بی بەحیاتی
وەکو نعلیمو تربیەی انسان — وەکو دل سوری رحمەتو لطف
نوئی انسانی موصوف بەایمان — قوەتەطالبی لەنوری جنان
هەموبینە جوارلەدەعبینەبەرزە — لەرژبینەسەرلەروی لەعرزە

بەمەرعلم لەگەی بەمایەی نجاح — هەرعشقی علم بایش بزانە
علم لەسایەبوبنای اسلام — علم پایەبوبقای نظام
علم کەلەماوبنیاتاریکە — ریگەی سپەدزی لەوروباریکە
بەمەرعلم لەگەی بەمایەی نجاح — بەم علم لەگەی بەپایەی صلاح

دارائی انسان نه وه‌ی همه — بی به فدای کهس نهم عالهم

به‌هه‌ر یه‌کێکی دانه‌ی خشتی — بوو روضه‌ی به‌رزخ به‌رله‌ به‌هه‌شتی

عشقی سه‌ههبی ئاره‌زوی نهفس — نه‌م عشقه غهیری عاشقی قودس

(زین للناس) ئه‌ی به تهفسیر — بهوقسی سه‌ههم بی تو لو تهقصیر

عشقی عهبقه‌ری عهراهی عهتیف — عشقی اولادی نهجیب و شهریف

عشقی جاهیل بو رهنگی خودا — به‌شێکی خیرنه‌ره‌ خودا ببیدا

غهیری نه‌مانه‌ هه‌موی هه‌وا — هه‌رچی هه‌یه‌ وای ئه‌رزه‌ فنایه

(نامی) ئه‌وانه‌ی پابه‌ندی وه — به‌هوای جه‌فا نه‌نالیته وه

طهریقه‌ی هه‌ردان له‌سه‌ر ئیثاره‌ بو — له‌سه‌ر پهی ره‌وی شاهی موختاره‌ بو

له‌سه‌ر سلوکی ئه‌بدالی حه‌ق بو — له‌سه‌ر هیزاری هه‌وای ناحه‌ق بو

له‌سه‌ر ریاضه‌ت و تهسویری دل بو — هه‌موو هه‌ولی هه‌وای مشکل بو

له‌سه‌ر تهزکیه‌ی نهفسی دنی بو — بو دووری له‌ باو بوی ئاهرینی بو

له‌سه‌ر زاهیدی ترکی دنیا بو — له‌سه‌ر خه‌دمه‌تی دینی خودا بو

دووربو له‌ مهکر و حیله‌ له‌گه‌ل ناس — نزیک بو له‌ هوی ئیخلاص

ئه‌ی طهریقه‌ت به‌عیباده‌ت بون — طالبی جهم و به‌ جه‌ماعه‌ت بون

ذکر و تهسبیحه‌ و شه‌و نوێژ و روژو — خاموشی له‌ باس هه‌راوهاتوجو

جانوره‌ باری بوسینه‌ و دلیان — نه‌بو به‌ باعه‌ث تهکیه‌ و بنکه‌لیان

مریدبایل اعلمب جاوه‌ن صفا لرنا — به صدق و اخلاص رو له وفا لرنا

مازن یه هلی حال نبه که راه‌ت بزنه — بیزار له پیستی و بای نداه‌ت لرنه

مریده کو شیخ نه هلی لکشونات — ظاهر و باطن دو رله خرافات

هه‌مو آگادار له واجبای دین — هه‌م وخبردار له ریگه‌ی یقین

که دنیا گه‌ره به بیوه‌ی عیار — که‌ره ریگه‌ی هاتو چو بوشار

چینی یه بدا بو نه نسلی شریف — له لای شه میانا کران به عریف

خلف خلف اصناعوالصلا — تا وانیان نه کرد به روژ به‌ره‌لا

له‌م چه‌رخ طریق تو به میراتی — بو به پیاده‌ره‌و لاخور هه‌لاتی

کاتی ما به مرد چی نوشینی هفت — بی فه‌رقی مزگه‌وت له کهل خه‌راباتت

بی فرقی علم و نادانا و نه زانا — بی فرقی عاجز له‌گهل ته‌وانا

وه کو طریقه‌ی بوهات به میراث — مریدیشی هاتن ولات به‌ولات

مریدی دامادی علم و نه زان — بی خبر له گشت نه‌گریسته‌وان

نویژ و عقیده آدابی اسلام — بو به به‌یتی شرابو طعام

جانه‌گه‌ر یاروی دلی عهدی باب — نوزی به شه‌ره‌ب بیته نه‌ر حساب

آدابیکی زن بینیته به‌ر چاو — نوشره فه‌رزه‌کان بکه‌ن به‌ته‌واو

دلیان رابگرن بو موعظه‌ی رسن — ن الحمدلله رب العالمین

نه‌گه‌ر نه‌ماوه به‌عیزی غه‌وغا — ایمه بی چه‌رین الحمدلله

ناقص طالبه بو آموزگاری — به هه‌وای عفوی خالقی باری

هەی دڵ و بارێ کەس وەیە نەخۆشە — لە رێ خۆش نیە بۆچی ڵێ هەڵوێشە

تەماشا لە کەی بە شەو و بە ڕۆژ — بۆ هەر ڕۆژە کاری وەیەی سەر خۆشە

لە شەو گیرۆدەی خەیاڵی خاوەن — بە ڕۆژ ئاگای بۆ ئەیش نۆشە

هاتی پرسی بێ لە گەڕی پرسە بە ڕۆم — کاتی تێری هەوارد حاڵی بە ڕۆشە

پێرە لە هەوا سەرتا بە قەڕەم — کەئێ لە فکرێ دە ماڵی کۆشە

عەرزە لە ڕەو ڕەیای غەفڵەتو خەڵا — بێ ڕەوەتو ئولفەت وێڵەی دڵخۆشە

لە ڕۆری وەیەی قوبەی تە ئاڵم — نزیک بۆیتە وە عەهدێ نێفۆشە

ڕاڕاوە لە وە بە خەتو بە خاڵ — وڕێی لە بێتە وە بە ڕۆی نێفۆشە

واڵە و قەصری بە ڕزی صەبانا — کەچی قەصرە کەی قەبری نێنۆشە

ڕۆی مە لاشێخە وڵای شێخانە لا — لا هەر ڕۆسوکە بە وا ئێلۆشە

بە ڕۆم خاوەنی خەرمانێ پاکە — بە دڵ وەصڵی هەبێتا کڵۆشە

بە صورەت جەمعەو ڵوفتەی بە رکەزە — بە سیرەت ڕەوری ڵاڕەکا بۆشە

کاتێ تە بێنای وتاری ناڵە — لە نادەکۆ لا وتاری خۆشە

ئارام کاتێ لێ وەستێ بە ڵام — کاتێ وەستێ بۆ لە سیی جۆشە

بە ڕۆم ڕا هەڕە وتارێکی ڕێنا — کەچی بۆ ڕێنا وێڵەی ڕەوشە

بڕا بابەس ئێ بە ستێ هەتاکەی — تاکەی بۆ هەوا لە ڕم کڕۆکۆشە

هەتا مێرانت لە نێیە ڕاستی — ڕاستیت ئارا ستە هۆشت ئاهۆشە

هێرەوە بۆ سەر ڕێگە ڕهێیاری — محەرنت بڕکە لە تێکەی ئۆشە

خودا خبێرە بە هاڵی گشت — لە گەڕ ستەم لە وە گەڕ تێکۆشە

ئەڕشاکی لە مردت هەرچەن ئەوانە — بە ڕگی سبەینێ سیی وسەرلۆشە

ئاهی ئارەزوی ئەوەندە ڕۆاز — ئەوەڵ شەهیارە هەڵ ئاڵاوەشە

ئاگری رازم بۆیە بێجا بە هەمار — ئاگری نازی خۆشی ئەو اغیار

هاوڕێیی غەریبی لێم شار بۆتەوە — دەوای طبیبم لێ دەردد آزار

لە سێبەری دوعای خۆت آزادبوی لێ دێ — لە ژینی دنیای پڕ لە ئازاری مار

باخوا آزادی لە حەق ما بەین — شادی سەرەحمی خوای بە روردگار

هەرچەن ملوڵم لێم کار پسانە — پەرگەردەلوڵم دڵەی دەردەدار

بە لام هەرزارێم بە قەزای خودا — خوکەی حکمەتە وەفاوەن اعتبار

هەزاران هەورەو هەزاران هاوار — صەد سیاپۆشی لە پارچەی دەدار

صەد هەزار دانەی ئەسری یاقوتی — لە جۆشی سینەی سیرەتی ماوار

بە هەوری ستڤی سەرمای زەماغت — بگریت بە وێنەی بارانی بەهار

هەتا لە سەردسینەی خۆت بدوی — باخوت لە قورئانی لێ سەرتا بە خوار

یا تەرکی ئانوآوی خوت بکەی — شەوتا بەیانی بە یان تا شەوگار

یا تەرکی کەسکاری خوت بکەی — گوشەنوشینی لە بنای دیوار

بە کۆبە بێجا قەزا لانا کاتەوە — بۆ دەوای دەردی دڵی سوگەوار

خولەم لاشەی دوشان بە رووەس — لە دەوی بە سەر دالدەی سەروزگار

دڵەمتش بوخوی لە سڕندە سڕکا — بە شادکامی هەوای نابەکار

لاخودا شەوە نە جرت نە فروتی — دەستت ناکەوی بە کێ لە ملیار

بە لام نە گەر تۆ صابری بە دڵ — بە قەزای خوڵای قادری قەهار

نە جرت نە نوسی خامەی نامەی حق — بە کۆپایە تا صەد، صەد تا صەد هەزار

دەی بۆخوت دەرچۆ بۆ کاروبارت — بڕۆی بە خۆشی بە دڵی هشیار

هەتا تاصبحی قلب وقالبت — بەمینیتەوە بۆتۆ بە قەرار

رەواوی کوچی دایکی منداڵان — رەفیقی عمرو — دەوابوآزار

شەوی چوارشەمە چوارەی صفربو — عەرووسەفەری بووک و داماد

بۆنەوەی لەگەڵ ئاوارە نەبی — لەدی چنارە) مەلبەندی هەزار

لەبری گۆرخانەی باوکو دایکی خۆی — ڕوضەی ڕەحمەت بۆ جێی هەستەزار

تاریخی هەموی هەزارو چوارسەد — لەگەڵ سەسالە گۆڕی ئەشکەوتار

(ئەمینە) یاخوا ڕوحت ئارام بێ — گوڵزەکەت بێ بە باغی گوڵزار

(ناهی) لەپاش تۆ چەن ڕۆژی مەنێ — زیان محمودە بە لیل و نەهار

قەبری ئەمینە بەڕەحمەت بێ واڵە ڕووی ئاوای جنوبی حصاری مەرقەدی شێخ نظامی بەرزە بەمسافەی پەنجا هەنگاوی وەڵە وکاتەی قەبرستانی لەخوارەوە قەبرێکە)

کرد

۱۸/ی مایسی ۱۹۴۲ ز

هەرگز نەنازی بەشانۆی بالا — بەدەستوسپاد عالو مندالا
ئەمانە هەرچەن هەوسیابن — بەبێ مەبەست دەدەرلەحسابن

نەدەهد مەبود چەکند لەحمود — لوفەوزی مراد بکە بەمقصود
رەحمەدلەسەرزاتی خودایە — ایازو محمود دەدەرن لەغایە

هەمزار سیابت لەبوری کەوی — هەواستی هەوانەی هیچ دەسناکەوی
هەواستی هەتەجی لکارت بەجێیە — چونکە فەرمانی شاهانەشکێیە

نمی لەرآوی دەریای رحمەت — کافیە بۆمن لەجۆی نعمەتت
بەدیمەآوە لیوم تەرلەبێ — دلم مشمولی فیض وفەرتەبی

هەرخوتی خودایە ناوەلکاس — هەرخوتی جیگەی نزاوەرجاس
دنیا آگرێ دلم ناترسێ — نەگەر لوطفی تۆلەمن بپرسێ

نەگەر لوطفی تۆبێتە پێشیو — نرخ لەدەریادای بۆکەشتیوان
باغوبیستانت معمورەوآوان — کەهەری زندەبێتەوەگشتوان

خوداحافی بی محاممیم ناوی — کوەکی آری یاسامیم ناوی
خوامدافەلەهەلی ریان — بەبێ تجربەچونکەرەست دیان

آدەم بەراستی نەروابەرێدا — انسانی پێبێ هەروالەجێدا
ریگەی راستەری لوخوت بگرە — بەهانەی دروەلەعالەم نەگرە A

ناوی هەر لەخۆی عیبادەتی هەیە بۆ خۆشەویستی و خواپەرستی هەیە
ئەگەر ناخودا حکمی بکا دائم تخلیدی لە سەر ئیلهام

صلاوات لەسەر روحی پیغەمبەر وەکو باڕانی بەهاری أخضر
ئەوەندە یا بەیی بەرزە بەرزی کەعبەت ناسی خودا لە ناسی

ئەوەندە بەرزە بۆ خودا ناسی مژدە لە بۆ مطیع و عاصی
ئەوەندە پەی وتەین خودا خوایە وجودی قەرزە و تا قە وتە نیایە

هەموو ممکنات لە وو موجودان بە نوری پاکی وجودی مسعودان
شارەزای کرین بۆ عقل و شعور بۆ فەرقی کوفر و ئیسلامی منصور

کرمێنی بە خاک لە بڕیگەی حق دا بە فدای صفای نوری مطلق دا
ئەوەندە بەرزە بەرزی بۆی بە لوتکەی ئەرویتە سایەی آلای رەحمەتی

بابا وان بابرک بە باری خطا کەرەم لە بینە ستاری غطا
خودا لە وپەڕەی ستاری جەنات لا نە بەی لەسەر لە ئەم نا لسانە

چەن نقدی زایف کە بی قیمەتن لە ناو نەوا جا بە حق مصرفن
صد سلام لەسەر ذاتی پیغەمبەر ڕەوف و رحیم دلیل رهبەر

هەم لەسەر آل و یارانی پاکی لەسەر پەیڕەوی ئایینی چاکی
تا وجود هەیە لە روی ئەکوانا تا مکین هەیە لەسەر ئەرکانا

ئامی بەصفای هەتاوی ڕوی تۆ — بەبای شەمالی حاڵی وەفای تۆ
ئەژیێو ئەمری و ژیێ ئەبێتو — صدها بژاوی کەی صدوبیستو

ئەم دنیا وبینەی چەرخی دوڵاب — دوڵاب هەڵسورێنی خودای وهاب
بەرساتی سەتری حاڵەم بدانا — یانی شەوودوڕۆژ بەرەی کتاب

ساقی ئارامی دەرمێش وشادی — ساقی وبادەبێ دەجامی شەرابێ
ساقی مەحابی هدایەی هەقە — عاڵەم بەجاری ڕوی لەمحرابێ

دەنگی ذکری حق ئەگا بەوڵەک — هەڵەک ببوا کر وبێنەی اصحابێ
هەرکوی ئەڕوانی هەرچرا خانێ — جلوسی پاشای عاڵی هەتابێ

ڕۆژێ بکێشی دنیا بپڕە لەمانەم — هەرکوی ئەڕوانی ئاری دەعدابێ
نە ئەدیا یەدار نە ئەم بڕاوام — هەموی سەرەبێ وڵەسەرحسابێ

هەموی حکمەتە لەسەر میزانێ — هەموی صحیحەو هەموی صوابێ
ئەبێ فەلسەفەی نادانانێ چیێ — هەموی ڕاخڵی ام الکتابێ

خەڵکیش ئەوەندەی ئاقڵن لەحق — ئەڵێی دەمەوشکی ڕوڵەسەرابێ
کە دنیای بوهات وابوی هەرئەبێ — نەری شعورەو نەجی خطابێ

خطابە 2

داتەخۆش ئەبێ ئەڵی چل ساڵە — شەوودوڕۆژ لەگەڵ پیاڵەی شەرابێ
ئەداتەشیوەی شومی سەرمەستی — هەموبەستی بەستەو ڕوبابێ

نامی نه بینی به رزی جنابه چون به بینی باری تعالی جنابه
روی بی حجابت عرض بی بیان به لقای نه وشا عالی جنابه

هاوارنامه‌ی ستت

هاوارنامه‌ی ستت کاکی شه‌لاتی — من ناتوانم تۆله‌ کۆنه‌ هاتی
تۆ سه‌ر رفه‌تاری — له‌ بۆنه‌ گه‌یه‌تی — یاهوو ده‌لیلی له‌ بۆنه‌ هاتی

شه‌لاتی یانی گوی به‌ که‌س نه‌ده‌ی — سه‌ر به‌ست و سه‌ر به‌ست ده‌ کۆچه‌ رابه‌تی
لی باک له‌ یاسای قه‌دیم و تازه‌ — لی عاره‌بی کار ڕو به‌ ڕه‌ولاتی

له‌ کاتی خۆشا کاری ڕه‌ندی یه‌ — کاتی ڕۆیشتن یه‌ ڕۆشن و ماتی
ده‌ڕیا له‌ڵای نه‌و کاسه‌ڵ آوه — له‌ به‌ر نه‌ فامی و بی ده‌سته‌ڵاتی

گه‌نجی کائنات به‌ده‌ بیته‌ ده‌ستی — سۆک نه‌ی فه‌وتینی و نه‌ فڕی به‌ لاتی
دنیا هه‌ر مان بی بۆ ڕزق و ڕۆزی — بۆته‌ وته‌ڵۆنی به‌ سالی قاتی

نه‌ دین نه‌ ایمان نه‌ آدو پیمان — نه‌ بیر ڕای شار نه‌ ڕێی ڕه‌هاتی
نه‌ دڵ به‌ گیشه‌ له‌ به‌ر حالی خۆی — به‌ فه‌رقه‌ له‌ڵای هاتو نه‌ هاتی

بین به‌ ڕه‌فیق له‌ بۆ که‌ده‌ماڕ — وه‌ین به‌ هاوڕی له‌ بۆ شه‌لاتی
نه‌ خڵاق نامینی له‌ڵای هاوده‌می — له‌ به‌ر سه‌رخۆڵی و پێی صه‌فاتی

هه‌ر خۆی نه‌بینی نه‌ دڵیش ناته‌واو — دوره‌ له‌ خوداو ڕۆژی آیاتی
دەت چاوی چاره‌ی نه‌ده‌ و نابینی — دوره‌ له‌ هه‌ر ما ماده‌ی حیاتی

گیانداریکین به‌سه‌ر نه‌ جوڵین — به‌ڕین له‌ عقڵ مکملاتی
بۆی وا زانامی به‌ هاوارنه‌ڵای — دوڕین له‌ گه‌ردی مه‌ردی شه‌ڵاتی

بین به هاوری بو خاوه‌ن یاسا — بو شخصی ژیری زیره‌کی ره‌سا
بو جوانی خاوه‌ن پەیمان و ایمان — بو لێهاتنی راست ظاهر و پەنهان

ئاسایشکی و اخاوه‌ن شعور بی — عەقڵی بەرینەی کارەکانی نوری
حاکمی روحی خاوه‌ن تدبیر بی — وەزیری عەقڵی رادیژی پیری

هەرکاری بێ کاڵ و ستەبیری بی — لەسەرخۆیی و ئارامی خێری بی
لێک بدانەوە وەبێ کاری — قیمەتو پایەی سوودبەخشاری

بەهیلیتەوە ریگەی بوچوونت — بو کاتی نەهات بانگەشەی بیرت
لەگەڵ ژیر مشابەتی دڵداری — رانگری لەبوسانی ئەدبارەی

لەگەڵ دوستانا معتدل کار بی — نەبالەوان تۆشی خەسارەی
هەرکەسی میانەبێ لە ژینا — خەسارەت بارە لەژیاوەتا

هەرچی بە ظاهر آزاو دڵپایە — هەتانبەساردی هەردووکیانە
چون بی اعتدال والە طرفن — نەگەڕیانخەیش بی والە تلفن

نەگەردەستت گرت ڕەفیقێکی دا — میانەکاری بی بەهۆی وەفا
بێکە بەبڕای ژیاوەبینی خوت — بێکە بەهاوڕی و لەبۆچونی خوت

ناهێ لەژینا لەپیاوی کامڵ — گەڵی خێری ڕی عاجڵ و آجڵ
لەبێ عەقڵانێش مارپێیەوە دا — بوڵێ واهاوارێ کالەخودا

آخ له آده می چه ن ناحا به چه ن دور له نوری مه عنای کتا به
ئه م ری نسانی که روژی بوهاته بلی له دوی روژ شه وئش حسا به

وه ها ئه زانی ئه م چه رخه هه موی به قوربانی ئه و دمه ی دولا-
ئازانی که چه رخ ئاسوری حه قه ئه ئه مری هوداسه رله عذابه

ئه غله ب ئاباری چه رخی آده می له بسه ر عصیانی خوکمی کتا به
به قه می وتسکین له سه رپایه ی حق ئانسان سالکی ریگه ی صوابه

سه راسه ر جهان وینه ی قه ریکه له وقه صرانی خاوه ن حسابه
له هه رقه رنیک دا چینی پی ئه گات ئه می کراوه به دایه وبابه

ئه می فه سه لو ئابن به نسان ریبازیش سه راسه ر روی له خرابه
ئابه به رادور ریبر ئه که ئه وه عالهم گیروده ی سه لاو عذابه

ئه وان گوشتی به رخ ئه که ن به کباب عالهمیش ئه وان هه رگ کبابه
ئازانن که ی روی له ئاوان بی یقین ئه وگه له روی له عذابه

ئه ا مردنا شرطه بی گومان جوبله ی آمرنا بوئه وجوابه
ئه م ریبازانا سه رله بوکرسی نیه (لکل آمه آجل) کتا به

ئه زان بائی یه به رده له ی خه لکی به چکه ی بیگانه سه ربره وبابه
پیروه رده ی بکه ی به شیروشه کر ئه وهه رآره زوی مه زه وشرابه

نازنین مایه‌ی پیروزی انسان — همه‌سوی مسطوری ام‌الکتابه
نه‌دارائی به جاه نه پایه — هم‌رخواستی خودا اصلی نصابه

یارو نه‌زانه یارانای امور — خاوه‌ن‌ا نشر و نظم خاوه‌ن آدابه
هم‌ولی نه‌وه‌یه بگا به یاری — نه‌حق‌ری‌ژه‌وی ریگه‌ی صوابه

صد برای راسان به‌کم ببرانه — یه‌کی به‌ژخوی به صد حسابه
صد دوست بی هیچ هم‌رکه‌م — به‌ته‌نیا وژه‌ی دل له‌عذابه

هم‌رچی هشیاری له‌روی جهانا — مسئوله‌خوی یا قه‌یامه‌ت صحابه
نابی بی‌غه‌م بین له‌غه‌می عالهم — هم‌خو هم‌ر بران نه‌دایه‌ویابه

خاوه‌ن کشت و کال اگر بزانه — له‌ورو‌ژا آگر به‌جوشو تابه
اگر که‌وته‌ده به‌سوزه‌ی نائی — دنیا نه‌سوتی و ژیان نایابه

دراوسی به‌ر‌خو توبه‌ر‌خوانه‌گا — ژنو کوروکچ هم‌یه‌ک یابه
گه‌لی پیروز و خاوه‌ن شرفه‌ی — له‌سه‌ر‌ئیک و بنه‌ژور سه‌رخابه

زانایی بمری نه‌زانان مردن — نه‌ژان به‌زانا خاوه‌ن مآبه
هم‌رزه‌کاری گه‌ل . به‌بی زانائی — نه‌له‌لیتی کنت ترا بابه
تا فرصت ماوه سه‌عی به‌سوده — که فرصه‌ت روئی روزی عقابه

نا فا می ئیمه وا این که سه ر ئه فه ر مانه وه ی ئیمه ده همی حا به
نه پیر نه جوان نه شانه گه را نامینی فه نای نه صی کتا به

نه وکیوه به رزه وا له به رچا وا نه وسا را به رقی وینه ی سرا به
نه وگول زا رانه نه نا رنج به گول نه لی به هه شتی نعم آلمآ به

نه وروژه که وا هه ل دی له آسو نه وما نگه که وا خاوه ن مه هتا ب
به ملیا رکه سی کو ئه راوی بینی نه و به حا لی فوی گه نجه شیا به

انسان تا نه گا به نه مری واقع نصیحت لا نه و بس الغا به
چون رزگا رنه بی له ریبای عیا ر دل ئیشه داره و رینا قولا به

یه کی که تی که وت باش حا لی نه بی وا ته ی ناصحان فصل الخطا ب
خه یا لا تی بوچ جنو که ی دلن یا دی وا تی حق وینه ی شها به

بسم الله فه رمون رو له خودا کا ن تا بتوان به خشی خودا نه وا به
صد هه زا ر بلوا نی به نه کا نه وبه ی ساغ نه ئوشه وه وینه ی حبا به

پیر بکه نه وه بیش که وتن له پیر پیر بوئی باشه روی له صوا ب
تا وان باعه ث بوتا وی آگر پا نی نه بخا می قا رو عذا به

نا می دل سوری هرا و عه شره ته نه گه ر له پیره و نه گه رشبا به
هیوای زرگا ری گه لی خوینه ته کرا وی ده ردنی وینه ی کبا به

بەراستی ئەگەرتی

بەراستی ئەگەرتی فکری تاوی　　ئەرانی خودا دە لیلی ناوی
خوا بدیهی یە بە بێ ئستدلال　　دە لیل ئەست باتە ناوگیژی ئاوی

گام دە لیل هەیە بۆیۆی هەتاو　　ڕوناک تر لەخوی تابیتە ناوی
بەیاسای عالەم بە وینەی چرا　　پەروەردگارت وینە بەرچاوی

نان بێ نانەوا دوبەی دەوڵەت　　نابی لا عاقل پیری یا لاوی
بۆچی بێ سبب نانیکت نەدی　　بیتە سەرسینی یا گامێشە ئاوی

وانە بەکوڕتی ڕۆ جیگە نەگری　　لەناو دەروونی پەردەی هەناوی
قەت بە نەلسەفە مەڕوی لەخودا　　ناسینی خودا فەلسەفی ناوی

جوشی سەرچاوان خوشی سەرگوان　　خروشی لاوان کە بینە ناوی
هەموبەجاری بانگ نەکەن لەدل　　لاحول ولا بخوینە تاوی

نەستیرەی چیشان ڕۆژی دەرخشان　　ڕووخساری بەخشین کەژاڵ چاوی
لەسەر دەسی کاروصەنعەتی خودا　　ئەبن بە دە لیل بەروانی تاوی

گوڵوگوڵزارو پەروەگەلای دار　　خەمی لاولاوان بەکڕۆ وفاوی
ئەلین صانعمان گەلی لطیفە　　دیارە وینەی شوقی هەتاوی

نامی بەناوی پەروەردگاری　　صەرف بوعومری بەوینەی ئاوڵا
هیوای وەهایە شوکاتە ئەمری　　بەهەشتی بەرزی بیتە بەرچاوی

(پرسیار یکه)

پرسیار یکه گرا له زانا — زانای خه به ردار له ردی جیهانا
نه م خه لکه همو خو مسلمانن — به پاسای ظاهر خاوه ن ئیمانن

نه زانن ئیسلام چیه ئه رکی عه مه — چیه تی عه قل نه خلاق چه مه
نه زانن به بی علم به جه هلام — جی به جی نامی آرای ئیسلام

هیچ نه دیسا به له ره سائی ماده — خوینده نیان نه کرد به هوی ئیراده
دلات به دلات نه چون نو عورات — بو کسبی علمی به رزی شریعه ت

له مشرقه وه تا مغرب زه مین — سفه ربان نه کرد له بو علمی دین
ئیسته له وه ها لانی دالغری — ده رزی دین نه ماله شاری ولاری

یه کی با بگ بکه ی به کریه بگری — ده رزی ناخوینی هه تا کو نه مری
نه رله دیسا کرم بو پاره وآوه ژان — خوراکی هاوین پوشاکی زستان

ئیسته خوینه سیاب هه یه له قه ره چال — کرم که س نه بینی مفلس و بی مال
بو کسبی ناپرسی نه علمی دین — بو چی ناترسن له خوای مبین

زانا که بیستی پرسی پرسیار — هه تا سه ئیکی هه ر که شه به فکار
فه رموی وه لامت کورتو مختصر — نه ماوه نوری ده رونی بشر

دل نوری نه ما چاوی کویر نه بی — دلی کویر چون توشی خیر نه بی
سامه گه رکه سی بی ده ستی بگری — له چای تاریکا نه ئیلی همری

دل

ئەو سائەری ئەرەوشایەوە — دل بە باکی دینا ئەگەشایەوە

ئیمانیان وابو بەخودا و رسول — هەربین گلیلە بورەرگای وصول

هەرکەسی رەوزی بودین بجوینی — جهادی اکبر بەحق ئەنوینی

وایانیان رانەنا — مدادی عالم — بەرزە لەخوینی شهیدی سالم

راقعا عەزا بوئشری دینە — نصرەتی خوداو یاحای ئینە

پاشن عەزا ئەگەر ئەبی علمی وا — دین هدیەت بلا بوفضا وقوی

سوری نامینی بوجەنگ جهاد — عەدی ئەبینی گەردنی عباد

ئەم رەعنا جهاد ئەم مجاهدین — وەک اجتهازە بومحمدین

ئەوبان لاسەبا کافرلەجهان — ئەمیان دەرئەخانەخانەی ئورپا

ئەوبان اقتی رئەدابەئسلام — ئەمیان ئینشار ئەدابەحکام

ئیستە ئەوبا سەقطەنەماوە — چون دینارشەی دین کشاوە

ئیستە کوەنی ئسانی دینا — ئەگەی بھوشەگانی ئورپا

بەرەی تاریکی دالەسەرجاوی — ئەگەھەرجاوی سەرجاوەکەی

ئەرضی دیانەتت ئەماوە لەزای — قیمەت دانانی بوئشاو ئیلای

بەجەمالی حوری دایپیش ئەکەوی — چاوی بەبەرەی قورئان ئەکەوی

حەزئەکەن بگەن بەپایەی کافر — ئقلیدیان بگەن باطن ظاهر

خولاصه ئه‌وسا دل خاوه‌ن لۆریو — به‌کسی عیلمی دین مه‌رووریو

ڕاسته‌گۆراوه یاسای سه‌ماره — پیرۆزی بشر تۆوه به ماره

ئازانی ماڵه به‌سه‌ما مه‌یه — بێ نیری غه‌یوره‌ڵه ڕێگه‌وه‌یه

ئۆره‌که‌ی ئه‌وسا گۆراوه به‌ئاره — ئیراری ئه‌وسا بوون به‌هۆشیار

ئه‌ئاروهۆشیار چیی پێ بڵێ‌یه — فێته‌ڵ و فێڵ و ده‌ڵه‌سه‌ی نه‌ڵی

شه‌ڕانگێزی به‌خێر تا ئاخر زه‌مان — شه‌ڕانگێزیش ئاخر به‌مایه‌ی ئامان

ئه‌مه‌یه جواب به‌شێوه‌ی ڕاسی — ئه‌گه‌ر یاسای حه‌ق به‌حه‌ق ئه‌ناسی

ئاسمی قانیعه به‌وانه‌ی زانا — چاوێنه‌ی ئه‌گه‌ر خۆوان به‌وانا

ده‌خێل صه‌د خێل باشن ئاگادارین — ئه‌وه‌ڕۆی عاڵه‌م ئۆر ئه‌یه‌ردارین

هه‌ڵبه‌ت تۆ ئه‌گه‌ی سه‌ری عاڵه — ئه‌گه‌ر ناگه‌ی نۆخته‌ی ڕه‌شی غاڵه

ئه‌تا نۆشت ئه‌بێ به‌ڕووداوی تۆ — ئه‌گه‌ر ئاسن بێ ڕۆنه‌بێ به‌پۆ

ئه‌وه‌ی تێ ئه‌گه‌ی به‌پایه‌ی پێ — ڕه‌وتی ئه‌بێ به‌مایه‌ی فێڕ

ئه‌وماڵه‌ی ڵاتۆ کۆڕی که‌ماڵه — کۆڵانه‌ی کۆنی تۆنکه‌ی گه‌ماڵه

ئه‌وکه‌سه ڵاتۆ خاطری جه‌مع — داری که‌مۆڵی ده‌موکی ڕه‌مع

ئەو دارە لاتۆ خاوەن ئەمرە — ئەمەری بوتۆ مایەی زەردە

تەوقانە دانە لاتۆ بەقەرە — زیرخانێ جیگەی ئاشوبوگەرە

حوکمانی لاتۆ مەلبەندی بارە — زۆری بە مەلبەندی دڕندە ومارە

ئەولوفەنتەیە جیگەی پلاوە — کاسەکەوچکی پیسەوگلاوە

ئەی صلنالی بشر غەشیم بی — بێهوشوگوش سارەوسقیم بی

هەرملاقاتی کەبڕ بقاتی — لووبا فکری تو بەرلقاتی

بەڵی بزماوەی سانیکو ووسات — هەرچونێ بێ ئەروا لەروی ڕاست

صبروتاملو تحقیق نفسیش — ئاسانەوەبۆ کامڵەوەری ئێستی

عاقڵ بۆ ڕانی خودا واحدە — چونکە ئاشرف کاری شاهدە

بومەهەستی بەرز ڕاوێژی بەڕێز — ڕزگارت بۆ کامڵ پەرچی پەروێز

(ئامۆژگاری) ئەوەندە بەراوردی کرد — لەدنیا گەشت بەموتالای وردە

ئەم وانەی منم بەکەم مەزانن — هۆشیارین بەدڵ هەتا نەتوانن

خەندەو براو دۆست نەگرێ نیشتمان — وەفا لەگریان وا لەگرێ بەهمان
نە وەکو خۆڵە تیا یا ئەرزان وەبن — وەفایان قەرزە هەتا کوماوین
عەرزی سەرمەزڵی رووی هانە بەیان — دەشتی بەهەشتت لێ نەکا عەیان
لە بەهارانا بینی گوڵ زاری — شفا یە لە بۆ هەموو بیماری
کانی گومڕا نەکەونە مشکاوێ — مشکۆ هەبێرە ڕێزایە ناوی
سەرکەوە لە بۆ سەرکەلە گوێزان — بەروانە دیارن مشتری وەبەران
دایەری لە بۆ کانی ماڕ و دار — بین بکە هەڵبی بەهار خۆش بە بهار
بیرە خوارەوە لە بۆ دەوری ڕێ — بینی گوڵزاری بەهەشتی لێ دێ
یادخۆبینەتانی دڵ بەری عەرزە — یادیان لە سەر دڵ بەرەستی قەرزە
مرگەوتی لە بەرزی شیرین ئاثاری — مایەی سوپاس بۆ خودای بەاری
هەجرەی مەدرەسە وەتەنی ناوی — بۆ ئانان بێری نۆرە بۆ چاوی
بیت المعمور بۆن بۆ فرشتەی عەرز — بۆ فەقێ ساغی ئێرە کەی سەر بەرز
شێوی مەلەکی ناپیرسێلمان — سەیران گامان بۆن سەرتا بە ڕامان
ڕێوی نەوەڵی جالە سوتاوە — هەشتی عەرزە وناوی بەناوە
نەگەردا یەری بۆ کۆتەک ئاوا — لایقە بۆ شاهیکا بە ماوێ
تا بە تێ ئێوە دۆڵە سەمانی — سەیران گامان بۆ کانی مەمالی
هاشەوی ئاگردە لان کەنەخوا — پێی سەرخۆش نە بۆ لەسانی هۆشیار
نەوبەرو نەم پەرەبی دڵداران بۆ — چیگەی هەڵپەرکێی بۆڵی یاران بۆ
بیرە سەرسەرکێوی قارەوا — چیگەی صیادبۆ لە کانی ئاوا
دەشتی (بیل بەرد ئاگرمی شەی حسن) — پێی بڵێی حسن نەلیم حەسەن
کانی دڵ لێتان بیرنە کانەوە — بەڵێی وەیادا لانا کانەوە
ڕۆژی پیرۆزی ڕابواردی عومرم — وەڵە یادەما تا ڕۆژی نەمرم
(ئامی) هەرمشتی خاشاکی ماوە — نەوێش بەئاری دۆری سوتاوە

خودای نیگابان خودای نیگابان — به روه ردگاری پاکی مهره بان
له سه ر آغازی ده ستووری عه زیم — اختیارت کرد رحمانو رحیم

مه عنای ئه وه یه که تو ره حیمی — خاوه نی خیر و فه زلی عه زیمی
ره حمه تت ئه و نه پایانه و گوشاده — عاصی به وره حمه ده رونی شاده

سایه کی به حق صفاتی زاتت — به فیضی عامی روی سه ماوه ت
به وبارانانه له سه ر سینه خوار — به آیات وحی رهبه ری مختار

به سه ر اسه رای حوسنای خوت — به ولوطفه عامه راوناوه که تو
به سه ری جلوه ی صفاتی زاتت — به خیری عامی روی سه رله ساتت

تاک
به سه ری خوی مخلصانی پاک — عباده ت کاری ذاتی ته یای
به اجابه ی خوت له بو داعیان — به طائفانی زومره ی ساعیان

به سه جدانی ساهه ری کبریا — به عابدانی بی ره یب ریا
به خاشعانی خوف قهاریت — به طامعانی جلوه ی ستاریت

به فداکاران به روحو به مال — به نفس و نفیس بو به هره ی کمال
به فائیزانی جلالی ذاتت — به عارفانی جلوه ی صفاتت

به مستغرقان له نوری ذاتا — مستغرقان له سه ر ریاتا
به وانه ی ئه و نه ئه هلی تمکینن — هه ریه ک جلوه ی توشتی تایبه تین

به قرآنی قرآن به نورانی به حافظانو مفسرانی
به صوفیان بو سنتهی رهبر به حافظانی آیینی انور

به غازیانی معرکهی کفار فیداکارانی رهبهری نارار
به شهیدانی میدانی قتال بو اعلا و بقای دینی ذوالجلال

به خوینی صافی جهرگی شهدا له ههر دو دنیا به حق سعداء
به عالمانی علوص اسلام ژه حمهت کیشه کان بو فالی ههام

به مهرسان له ری خوداوا ههم سهرداران له ژوی دنیاوا
به ئههلی تالیف بو بقای اسلام به ئههلی تکلیف بو نشری احکام

به مرشدانی نهصیحهت تکمیل به مریدانی طالبی تحصیل
به عادلانی چهرخی روزگار به عاقلانی پاکی به هنار

به واعظانی لوتفی رههبر آخر به معروف ناهی له منکر
به مصلحانی ذات البین ناس به ناصحانی دافع بو وسواس

به کومهکاران له بو داماوان به مال و حال بو له وهماوان
به دهس گیرهوان بو یاری به دستگیران له وتوبهرچی

به‌ستر پوشه‌کان له‌بولاقه‌وه‌تا تا سلیمانیه‌بگه‌ریته‌تا‌وه

کاتی که‌عه‌یبی له‌که‌سی‌هه‌لگه‌وت تا یه‌کێ به‌ڕۆکه‌وتنه‌لێی مرگه‌وت

به‌سێگۆشه‌کاغه‌بۆکاری‌ڕاهاتوو به‌یارمه‌تی‌ده‌ری‌له‌بولاقه‌وه‌تا

به‌چاوپۆشه‌کانی‌له‌هه‌رزه‌وه‌تا‌ئه‌م بۆ‌ڕفعی‌شه‌روشۆڵی‌ئایم

به‌وانه‌که‌واسالێ‌گه‌ڕانی بۆ‌ڕاهاتوه‌بێ‌به‌هۆی‌هه‌رزانی

به‌عه‌فوکاران‌له‌هاوڕێ‌یاران بۆیان‌دی‌ڕۆحم‌به‌ولێنه‌ی‌یاران

به‌وانه‌ی‌نفسی‌شه‌ق‌نه‌کوژن که‌گوشت‌وچێشتیان‌بۆهه‌ڵنه‌ڕژن

به‌وانه‌ی‌حاڵی‌بێ‌حاڵ‌نه‌پرسن له‌به‌ر‌ڕه‌زای‌خۆ‌له‌خوا‌نه‌ترسن

به‌وانه‌ی‌قه‌ڵای‌خۆش‌نه‌کردن ئاسێلێن‌یه‌کێ‌بێ‌هۆش‌مه‌کردن

به‌وانه‌که‌ڕۆنی‌بۆ‌ده‌وری‌مه‌ڕۆ له‌حاڵ‌یا‌به‌مه‌ڵ‌به‌بێ‌یه‌کۆڕۆ

به‌وانه‌ی‌گیانیان‌له‌گه‌ڕوه‌به‌فدا بۆ‌خێرگه‌یان‌بۆ‌ڕۆحی‌خۆدا

به‌وانه‌ی‌کاتی‌ژیانی‌هه‌لگه‌وت نه‌بێته‌پێشه‌وا‌له‌مه‌ڵ‌له‌مرگه‌وت

به‌وانه‌ی‌که‌واسه‌ڕاوه‌ستاون‌بۆ‌که‌لک به‌م‌ڕه‌جه‌ی‌دوڕێن‌له‌ئاڵاڕی‌هه‌لک

ئاماده‌ون‌له‌بۆ‌ڕۆژی‌خێرو‌خێر حاضرن‌له‌بۆ‌چاڕی‌گه‌ڕدنه‌ڕ

به‌وڕه‌حم‌نه‌ڕۆژی‌به‌ولێنه‌ی‌یاران بۆهه‌موعالم‌به‌ڕۆژگاران

نمێ‌یا‌تکی‌له‌ڕه‌حمه‌تی‌خۆت بده‌به‌(ناهی)‌تا‌خادم‌بێ‌بۆت

یا‌هێزی‌بێ‌بۆخزمه‌تکاری یا‌سه‌ڕنه‌نێوبه‌تاوان‌باری

یا‌سه‌ڕفرازبێ‌له‌کاتی‌مردن یه‌عنی‌به‌ڕه‌حمه‌ی‌ئایم‌دربردن

ئەزانێ ئەسان بەچی ئەفەوتی — ئی گڕەوی ئاگر لوخوی ئەسوتی
بەناساخی لەش بەنا ئەمینی — لەعەمری کەسی پی دانەمینی

بەکەمکوری بومادەی تریدار — ئەخوس قەراری بوبەدی ناباڕ
بەمەرگی رۆڵە تابیبەتی ئاکام — ئەخوس بەفتەی ناباری ئایام

بەبڵاوبونی کۆمەڵی یاران — بەدەشیومەی ڕوشن لەڕوزگاران
بەتەنیاکەوتن لەهاتوچودا — یاهەستان لەگەڵهاوڕێی بەرخودا

بەمەرگی گەورەی خاوەن پایەی عام — کەهوی بەرورێن بوچەرخی ئایام
بەدەرلەمانە بەدی دڕاوسی — بەبێ سەرانیشەستارت ئەماسی

لەمانە بەدەستی عادڵەی خراب — کەبێ ئاکەن بەسیخی کەباب
ئەخوس بەڕۆنی بەدوانەی بەبەرۆ — لەبەدبەختیان بەدەرەڵی وبەدخۆ

لەمانە هەبوونی حەیاتێن — شاتری پوستەی بانگی وەفاتێن
ساخودا تۆڵێ بەلوتفوڕأفەت — باری مەبێرە دەرچی لەطاقەت

طاقەتی نیمەگەڵی محەوەرە — بەڕەوەدی ناباربونی ناپوڕە
ناهی لەخودا لەیاریتەوە — بەباری ناباری نەتڵیتەوە
ڕەفیقی ڕۆوەی بەختەتی عام — دێی بەپیری دینی ئیسلام

ئەوەی نافامی باش نیە بۆی

ئەوەی نافامی باش نیە بۆی — نانی خوێ بخوا و لە جیا سوێ
بایەوی کەسی زانا بی بە حق — لێک بداتەوە وەک نیگە بە رەمەق
ستعراضی بکا تاریخی ئیام — لە صەدری ئیسلام تا ئەمرۆ بە عام
سوپای ئیسلامی کە هات بە سەردا — ئورلە ئاودلو قورئان لە بەردا
خوانصرەتی زان بوفە تحی ولات — لە رۆم لە عجم لە شام لە دیهات
ئینجا ولاتیان رایە دە سەر حکام — بۆیە گرتنی نظامی ئیسلام
کە دەوری ئیمرۆ ئیمانە گۆری — چۆن چەرخی زەمان چەرخ و دەسوری
تەماعی دنیا کە وتە دنیاوە — سەرۆکی وشاهی بێنیرە لاوە
هەزاران هەزار فیلوفراهات — تەم دنیایە کرد بە شەوی ظلمات
تا گەر مجتهد تالی لە دنیا — مخلوقات تە با بە ڕەی ئاینا
هەلی بدعەت ڕێن بە دینە ی خەرەوە — دین تالان تا کەن بگرەوبەرەوە
تەرزەی شعری و شیخ الرئیس — بۆ ضبطی دینو عقیدەی تە شتوس
بۆ ناعلاجی ئەطبای حکام — تەرزەی مجتهد بۆگە لی ئیسلام
تا تە حکام دە رکا لە عنای ئیت — لە بۆیارمەتی چەرای هدایت
ابو حنیفە و مالکی شریف — شافعی و احمد بنای ظریف
تەرزەی دور خەن حکام و قەرعی — هەتا مسلمانان وەرگرن شەرعی
هەرکەس جسورتی لە بۆن تە ماشە — دورە لە هەر چی دین و ایمانە
کە هەدە ئەس کە وتە بۆی دنیا — تە ئی ولی دە رچو تە ولینەی دە ریا
تەرزەی وجودی اولیای مجار — لە بۆ ارشادی عقلای عباد

ڕەوشە عەواهی بە عەقڵ وکە مال — چون ئیتە سەرری بە جنە وخوا ل

چلون مل نە دا بۆیای ئیسلام — بە خامی ڕۆن و بە فامی کەلام

ئەرطە لەبۆرین بە فرمێکی سور — دا ڕۆی لبوتے وە ڕکەوی لەدور

دەی هەر ڕکەس دڵی لەگەل اولیا — حقە بوتی لەگەل اشقیا

الحاصل دنیا هەر ڕاڕان جۆرە — سەورە وسپی یە بە لەکو بۆرە

ئەهەموباری چەرخی نە وی — نە کامنوسڵمان باری بکەوی

ڕاستە کە یاسای ئیسلام کافیە — بەشەرطی نظام حقەو وافیە

بە لام پیم بڵی لەکام زەمانا — خاوەن مخلص هەبات بە جیهانا

لەهەرچەرخی کاودڕکەوت لصیصی — ڕوکەرتە ایەوە بە لیوی پیسی

لەهەر دیوانی چەراهەل گرسا — ئەوە وقەلکی نەفرن لە برسا

ئاگاوەڕەبای مەیمنەت هەلگرد — دیوانو چەرای بە جاری لابرد

صدرهەزار قورئان بەیی ماڵ سا — کی بوفیری بوئیستە یانە و سا

ئەگەرمەلاوشیخ لەڕیگە لادەن — فەرزە بە دوەدە گوێچکەیان نادەن

مەبەس ئەمەیە بەڵە بە خەتین — گەردەی چەرخی تاریکی بەخەتین

بەڵی ئەم جۆرە ئیتە لە ئاوابن — یا بە دارنابی چکا می آیین

ڕەنامی ئەبەستی ئەوە یە دنیا — کەس لەتے ئاگاسا گەرۆڕیا

شعوری ئەوی کاڕدیاو دین — فحسبنا الله ونعم المعین

نه لین جوار و صوحبه تو سوفر — سه نگی محه کن بو حالی لشر
من نه لیم کاتی نه هاتی ولوقصان — فه ریاد ره سی به محکمی ئینسان
تا احتیاجت نه که وینه لای — نانازانی نه شی له بو ریا مولای
به لا محکه نه گه ر تو وریای — بو حالی بشر نه م لا یا ولای

ظروفی ژه مان بو ته ی بشره — زیره یا زیوه یا به د عنصره
هاوارت بو ببرد تی نه گه ی چاله — تی نه گه ی پایه ی نقص که مالی

چون که سی واهه ن لا تو وه لی یه — حالی له وروژا لای تو جلی یه
که ده ستی ری که وت نه زانی به حق — خودا په رسته یا نفسی احمق

جاری عابد و نه هلی عباده ت — هه لکی نه چنه لای له بو سعاده ت
که هه ل بوی هه ل که وت نه حق نه گه ل — عباده ته که ی عاده ت بو عباده ت

مه به ستم لیرا سوء ظنّ نیه — سوءی ظن عه یبه چونکی زانیه
مه به ست نه وه یه باش ئاگادار به — بازی مظاهر نه هه روه نی

گه لی له احوال حالی وه حتی یه — تابع لون به وه هه ر به د ه ختی یه
بی نظامی ئین حق را نا گیری — نه شی خانوی چول هه ر نایه ختی یه

(نامی) حالی بو آغاز و نه نجام — مایه ی سعاده ت یا سایه ی نظام
اذا حکمتم بین الناس اَنْ — تحکموا بالحق فنعم المرام

لوغەت گەلیکی لە وی

لوغەت گەلیکی لە وی بە غیرەت — بە علم و عەمەل بە صبر و سیرەت
لە نوهەر قوڵەی چەن کەس ئەهلی جێ — بگەرێن بە دل بۆشی رۆلادی

لوخمە نوشتی لە روی سارادا — لوکوسار نوشتی لەجی و آرادا
بڕوان لوبارانی بڕوان لە بودەشت — لە هەموشوێنی بگەڕێ بەرگەشت

هەرشتێکیان بێت لوغەتی ساز — باشکەوەری بگرن آزاد و آمادە
بەرێزی حروف گڕدی کە نەوە — لە وجار باشی لە غەیری لێک بڕەنەوە

لە پاشی ڕاگرتن بە یاسا دێت — تەرتیبی بدەن بۆ فامی لوغەت
هەتا لوغەتو لە هەجەی هەرچینی — محفوظ بمێنی لە سەر زەمینی

لە پەیش مصروفو فەڕاغی لە وی

لە پەیش مصروفو فەڕاغی لە وی — دڵی گوشادی بی داغی لە وی
مصروفو لە دڵ لە بۆ لە موڵە و — بۆلە سبی لوغەت لە کۆنە وڵەو

جا چەپی لە وی بۆ سێگ داری

جا چەپی لە وی بۆ سێگ داری — لە روی ڕەفانا بۆ یادگاری
نامی وەهەبە فکری لەم باسا — لە پێش مخاهم بەهێزی یاسا

یاسا پێش خاوەبۆ بدڕی ناوڵ — عەرزی بکەیلی حمتازی بە گڵ
تا بیوەشێنی دەستی خاوەن کار — بێشی پاریزلە خاش کوخار

بە لام لە دڵە فەرزە کامل بی — تا بعی فعلی فەرزی حاصل بی
انسان وانە بی بە لسانی ساغ — تا نساخ مفروضە هەرلە حاصل بی

دین وایمان کتابه وسوننت — له‌گه‌ل اجماعی علمای ئوممه‌ت

اعتباره‌یه له‌بو ئیستدلال — له علمای به‌رز واصل به‌که‌مال

یاسای دینمان دیاره روناک — لای نه‌هلی انصاف وهوشیاران

خودا فه‌رموویه خودای عالمین لفظی لسانٍ عربی مبین

لادان له‌ظاهر لادانه له‌حق — قبولی مه‌کن له‌أحد مطلق

مه‌گه‌ر ده‌لیلی قطعی مانعی — له‌وه‌ی ظاهری وه‌ها واقعی

(تاویل) لادانه له‌به‌ر ناچاری — نه‌بی نه‌شه‌گانه باری ناباری

نه‌وه‌ی لادانه‌دا له‌یاسای کتاب — یقین لای دراوه له‌ریگه‌ی صواب

نه‌م هه‌موبیرو باوه‌ره پوچه — هه‌موی له‌شومی فکری پرسوچه

بیریکه‌نه‌وه بومیژوی ایام — له‌چیرۆکی مولای سید الانام

چلون رۆشتاری نه‌کرد به‌قورآن — وا رۆشتاریکه‌ن تا آخر زه‌مان

نه‌ما لابدەین له‌به‌ر دینداری — باخۆ فرۆشتنه به‌گرۆی ناری

قه‌ت قابل نیه افکاری عالم — هه‌موصحیح بن راست و مسلم

لبه‌شکی راسته وباری دروینه — نه‌م قسه راسته وبی گوفتوگۆیه

نه‌وراسته وه‌ها نه‌ورۆشته وه — که‌یاسای حضرەت نکولیته‌وه

قه‌ت قابل نیه ری لی گۆم نبی — نه‌وه‌ی یاسای شای له‌لا گۆم نبی

(نامی) هه‌رنه‌وه‌ی نه‌وی له‌خوا — که‌وتن نه‌کا حق به‌سه‌ودای هه‌وا

یه‌کی بانگی کرد

یه‌کی بانگی کرد نه‌ی به‌نی آردم — من حالی بوُوم له‌ نه‌خشه‌ی عالم
که‌ چی تی ناکه‌م له‌ حه‌ریطه‌ی رو — له‌ نه‌ جزا کانی نه‌ ئیسته‌ و نه‌ زو
وتم براکه‌م گوی بگره‌ له‌ من — بوئه‌ م مه‌به‌سته‌ت نه‌بم به‌ ضامن
به‌یانی به‌ینی دوگو بچکه‌ کانه‌ — بوتول موی سه‌ر و چه‌ناکه‌ تانه‌
هه‌رچی له‌ وناوا هه‌یه‌ روخساره‌ — دیاره‌ لاکه‌سی نزانا وهشیاره‌
بژمیره‌ له‌ سه‌ر روخساری پاکت — نه‌خشی نه‌ویلی جوانی روناکت
به‌لام مه‌ژمیره‌ بوته‌ نه‌زعه‌تان — روشاخه‌ی سافی پاک له‌موده‌کان
بژمیره‌ له‌ مسه‌ر ۳ نه‌خنیف له‌لاوه‌ — له‌لای گویچکه‌کان لم لاو ولاوه
شُراف موه‌کی لالانه‌ به‌ن که‌سه‌ر — هه‌تا روخساریان بکه‌ وینه‌ ده‌ر
عه‌زار گیسوه‌ له‌ سه‌ر دینه‌ خوار — نیسان نه‌ پیکی به‌ دینه‌ی ره‌شی مار
به‌لام بو محبوب لای مه‌ردی دل‌دار — دوسته‌ی ریحانه‌ن ریحانی آودار
صدغ له‌لایان تا نه‌ طرافی چاو — پاکو روناکن به‌ وینه‌ی هه‌تاو
هه‌روا نه‌ دگوله‌ له‌یالی گویدا — نه‌لی فرشته‌یی ناوه‌ پیدا
عارض یانی رو گولمی ئیسانه‌ — نشانه‌ی به‌ زریو باره‌ دلخانه‌
شارب سمیله‌ له‌ هه‌ردو لاوه‌ — حاجب بروه‌یی له‌ سه‌ر چاوه‌
زه‌نه‌ن چناکه‌ صونعی خودایه‌ — به‌ندی شه‌ویله‌ی نه‌م لاو نه‌ولایه‌
عنغه‌قه‌ چالی به‌ زیوی خوارو — بو آزاری دل نه‌یه‌ به‌ داروو
سوق گوشه‌ی چاوی نه‌ووانی بوکو — لحاظ نه‌م لایه‌ بیانه‌ مه‌زنوت
هه‌م له‌ رخساره‌ نه‌رمه‌ی به‌ری لوت — فه‌رزه‌ شوربنی به‌ باسای مه‌ر لوت
هه‌ر موئی هه‌یه‌ له‌ناو روخسارا — شوربنی فه‌رزه‌ له‌ لای هه‌شیارا
به‌لام موی ریشت کاتی که‌ پیرئی — فه‌رزه‌ به‌ته‌مینا طاهری نه‌رئی
(ناصری) نه‌م باسه‌ی گرد به‌ یادگار — بو هه‌رایانی پاکی طاعه‌ت کار

له‌ئین ولاتو زه‌مانه‌ی ژیوار — تا ئێرباندا هه‌یه له‌یل هه‌ڵبژێرار
ڕاسته‌ڕه‌م واته‌ به‌ڵام حه‌قیقه‌ت — دانه‌ره‌ڕه‌وانی خالقی مختار
به‌خت وطالع دیه‌ره‌ڵیو ئه‌ڕمی تو — پایه‌ و مایه‌ئی واردین بوتو
وه‌رعن بو جلوه‌ی تجڵای باری — کاتی ئیه‌وی باره‌ئین بوتو
کاتی که‌ دڵبستی لوطفی بێنه‌ کار — له‌ری وێرانه‌ ئه‌ت هێنی بوئه‌ستار
ئه‌ت کا به‌ دارای نه‌ده‌ بو خه‌ڵق — ئه‌ت کا به‌ گه‌ده‌ره‌ و سه‌رو که‌ڤتار
غه‌مباره‌ئی خوش ناوه‌ره‌ ڕۆناک — به‌ره‌مالیکی پاڵ چین ڕاوه‌ستی چاک
ژێن دڵ ئیواری بی ره‌ڕه‌و ئازار — ڕێگه‌ ئه‌ت خا بوتو به‌هه‌زار هه‌زار
به‌گه‌ر دڵ ئه‌منی ره‌س ئیه‌ بوتو — ڕۆژ چاری ئه‌بکا نه‌ره‌ڵی یاکۆ
کاتێکێش وڵتی وه‌رگه‌ڕێته‌وه — جلوه‌ی جیهانی ئه‌ شاڕێته‌وه
صد چیرا حه‌ڵقه‌ی واسه‌رکۆیه‌ئه‌ — ڕێگه‌ی پاڵ خه‌ڵوه‌ت نادڕێته‌وه
جاهه‌ڕه‌شوره‌ت ئیه‌ێ له‌خۆدا — به‌کزه‌ی ره‌ڕۆتا له‌هه‌ڕاوه‌دا
بڵێ ئه‌ی خودای سه‌ڕاسه‌ڕ جیهان — ئه‌ی ڕێگابانی دیاری وپه‌نهان
جلوه‌ی جیهانت با به‌ره‌وام بێ — ره‌سای ئه‌وڕاعی چه‌رخی زیام بێ
یاره‌بی بده‌ خاوه‌ن وه‌فا بین — ئه‌ی مستحق ماڕی جفا بین
ئیه‌ مه‌ره‌بانی به‌فیضی ڕه‌حمه‌ت — دوڕبین له‌عه‌یبی خه‌ڵقی له‌طه‌وبت
بمان که‌ به‌ڕۆک بوده‌ستی — بوخۆون صدق ووفاوێمانت
ئه‌مان ده‌ ده‌ستی نفسی اماره‌ — یاستیم کاڕی له‌حق آواره‌
ئه‌م ده‌ڕه‌ده‌ستی نفسی په‌ستی خۆم — به‌ده‌حاڵی ئه‌مه‌ که‌ به‌مه‌ستی بوم
چه‌ن ڕۆژی له‌ڕێم ببڕێم به‌خۆشی — ثابت بم له‌سه‌ر عه‌هدی ڕۆس خۆم
(ثامی) به‌ڕۆه‌ره‌ی باغی جه‌ڵال — لاتی ڕێبه‌ره‌ عومر هه‌ڵوێکی سانه
دڕیای جیانت که‌ که‌وته‌ شه‌پۆل — جی ده‌ڕێ ئه‌ڕمی ئیه‌ێ کۆ هێزانه

سه شیخه ت دوره له جوشی هه وا

سه شیخه ت دوره له جوشی هه وا — له فرو فیز و خروشو دا وا
دوکتور به رمان نابی به طبیب — ئی شوری ده رمان نابی به حبیب
هه زار فیل و قال نابی به نانی — به خورمه ت دای نئی له بوسوانی
شریعه ت خوانی پر نالو آوه — نانیشی به بی آدهه رنانه واوه
تصوف مه عنای اخلاصه به دل — هه تا کرده وه ت نگاته منزل
اخلاص چیرا به بوشوی تاریک — اخلاص عاسایه بوشخو بوشک
شقه له زره نیه له دینا — بهی به سه ربار به سه ر آبینا
دهلی تصوف باوه ریان وا بو — کار یان بی خلوص هه رنانه واو
هاتن به خلوص به پای رهبه ر — به لکو ره دینان ره حمی له کرد
به ر اتباعو پی ره وی هه زره ت — عباده تیان کرا به عه ینی غیره ت
هه تا به فیض جودای عالمین — عه لاقه داربون به نوری ئه مین
له وجار به پای صحابی خلوص — هه رکه س به خوری که وته خصوص
له وه ی که ذکری خفیه ی جهر — شوره تی ده رچو به (قادریه)
چونکه له ذکره به شیوه ی داوو — یاسا بوله بوشیخ عبدالقادر
له وه یش که ذکری سری و خفیه — ده رچو به نا وی (نقشبندیه)
چونکه محمدی هی نقشبنه — به وجوره ذکره بو به (ارحمدیه)
به ذکره نقشی الله که وته دل — به وجه را گه شت به ماوا و منزل
هه روه ها باقی طریقه ت کان — طریقه ی هاوه ن هه قیقه ت کان
واتقوا الله ویعلمکم — عام شامل لنا ولکم
به م جوره راهات نا و طریقت — به هه زره ت کاری له بو شریعت
طریقه ت له گه ر له آبین لادا — کوژی مرتده ارثی پی نادا

شه شیخیت دارای چه ن علامه ته — به کرم نشانه ی استقامه ته
له سه ر آدابی سونه تی کتاب — به پاسای رهبه ر به پای اصحاب
به پاسای ره وای گردی تابعین — رضی الله عنهم اجمعین
دوری له کاری ناباری بدعه ت — ره وام له سه ری جمعه و جماعه ت
دوری له حه رام به هه موباری — دوری له فحش و کاری ناباری
به حبی هه ینی واجباتی خوی — نه وه نه هیلنه ری نه که وی بوی
به حبی هه یانی سونه تی ره سول — که نه بن به هوی نجاح وصول

نشانه ی دوهه م شهوده و حضور — یانی په یوه ندی له گه ل صاحب نور
نشانه ی نه مه له سه ر ره فیقه — ره فیقان دائم روی له نه وفیقه
خاوه ن جمعه دلیل دامه زراو — به سه ر جاده ی نوری سه ر وه ره و تیراو
هه رکه س سوری نه بی له نوری فیق — نه وه بی به شه له باره ی ته وفیق

نشانه ی سیهه م سلوکه به حق — له لای مرشدی عالی مطلق
یانی عالم بی به ذاتو صفات — عالم به ارکان یانی واجبات
عالم بی به ریز به گه وره ی قیمت — نه وسا پی نه لی خاوه ن طریقه ت
به نوری ازلی منور بوبی — نفی و اثباتی مصور بوبی
خاوه ن باره بی به فناو بقا — به پاسای عورفی اربابی لقا
واسته پول بدا له سینه یا نور — دلی غافلان بکا به نه نور
خشکی حرفای هه رواو آره زو — ده رکا له دل دا به حق نزیه زو
سینه ی مریدان پر بکا له نور — بیکا به خاوه ن بو مایه ی حضور

هەرکەس لوتە و بێی بە مرید — بێگا بەداری تەوری توحید
بێی بە مایەی سیبە رۆتە بەر — بێی بە مایەی پیرۆزی بشر
ئەوەندە دوری لەهەوای ئێمە — چی شوبهەتە بێ بوتیری دریا

آخرێشتەی رەحمەوڵسوری — بوعالەم بێی بەهۆی پیرۆزی
بانی رەوشتی محمدی بی — عمادی پشتی کۆی صمدی بی

بەهەوا ناباری صفای رین — بەجفا نابی خدمەت گواری
مشتبەبەن وریابن وریا — جادوگەریکە هەیلای رنیا
دنیاش ئیکە زۆر چادری جوانە — کەبێ ریل تەبی بەو دوچاوانە
دوچاوی هەیە یەکە میانی مایە — چاوی روهەمی پۆشانە وپایە
دنیا داویکە دوتال تنراوە — هەرتالی دوهەوای لێک دراوە
چوارڕێنت بێی یەکی چوارکور — دینەی جواهر لەرەهانو دڕ
بنگای چاوی تەڵاقی هەموو — واجبێ کابوت فۆرگ زوبەزۆ
چاویکی بەبڵی بەرزی پایەیە — چاویکی لەبڵی مالو مایەیە
پایەومایەکەیش لەسەرهەوایە — شێوەلەهەوا مەدحی رەریایە
مەردنەومەرزەیە جامی پاکی ڕل — بەساغی بیاد بگاتە منزل
ونهی النفس ای عن الهوی — چوارنکبیرەی بی لەسەریاسوی
دنیا هاتەپێش پەردەنەگیڕی — حەقیقەت لاتۆبەپوچ نەگەڕی
هەرگزنەمدیوە جادوگەری وا — تۆزبگابە آد آویشی بەهەوا
بەراوردکاری نەمبەرنانەدیە — لەبیاوی پیادە وسواری سەرنەفەرز
هەموبەفەرتوون لەرەوریەریا — بانگکردنەبو فەرزی بەسەریا

ساغ له ریا دا یه‌ک له ملیونه نه نامجونه یاخو سعیونه

نه گه‌ر نه‌م گه‌له هه‌موو ساغ نه‌بن نه‌م ریا یه‌کسه‌ر وه‌ینه‌ی باغ نه‌بو

نه‌م ژرکو دا له وان له به‌رجه‌زا خه‌وشو خلیکن که‌وتون له ناوا

ده‌م بارزی نیه حقیقه‌ت کاری حق هه‌ر اخلاصه‌ بوزاتی باری

(ناصی) له‌واته‌ زوربه‌ی ساره هیوای هه‌رعه‌فوی خودای ستاره

(انسان به وسعه ی رزق علوه یه)

انسان به وسعه ی رزق علوه یه — به رزیو نزمی له دله سر حلوه یه
روژی رژاده به ناو مه یدانا — روژی شاراوه کوچکی خلوه یه
راسته عه لاقه ی کاتو شوسعه وار — بو مه رزه وه بون یا بو سره وخوار
به لام که نه ما جلوه ی که راهت — بی سوده هه ولی لسانی هه شیار
له لین له سه ما وه زن نامینی — یاردی بی جهاد دوش دا له مینی
نه ممکن له بی سروا له ره وژ دور — نه بو به ره وژیر هه نگاوهه ل زینی
نه م جلوه له رعه خو خواستی داراد — کاتی که دستی که ره م ریته کار
له نه شکه وته وه نه ت هینی بودی — له ده ها ته وه نه ت با له بوشار
عه ماره تی پاک ناوده روناک — به رمالی گوشاد چه ن ده راوسی پاک
زین وژ نیواری بی ده ردو آزار — ریک له ما بوتو به وه رعیکی خاک
کاتی که دستی وه رگه ریته وه — له وجلوه ی لوطفه نه شیریته وه
صد چراهه ل که ی وا سه رکویره بی — له که ندی مهلک ناگه ریته وه
چاهه رشوره ت ببه ن بو خودا — له کزه ی ده رون به خوشو صدا
بلیه نه ی خودای سه راسه ر جهان — نه ی نیگا بانی نهانی و به دا
مه مان ده دستی نفس په رستی خو — ون مه که له مان ریگه ی قودسی خو
با ماوه ی ژیان له گه ل زیان لی — تا پاشی نه که وین له مه ستی خو
مه به ستم خودا هه رژه ای تو — دلم دل به ندی ری قه زای تویه
دلمان به روه روی چاخانی تویه — نه وچاخانه ی شایاوی تویه
ببه خشه پیمان خوشی ره فاقه ت — له گه ل ایمانو صدقو صداقه ت
نمان یارمز به مهره بانی — له شه ری باری خارج له طاقه ت
(نامی) له گه ل خوشی جوشی ده رونی — نه یاریته وه به دل زه لونی
هه ر داوای فه ضلی خانت له کهم — تا ریکه بگرم به را نمونی

دراوسی شرطه بو خالدکرین — هاوری وه ریگره بو ریگه برین
ژنی چاک شرطه بو ژن و ژیار — که ده سمان نه که وت یه خم دادرین

له گه ل نامارا کاریت نوقصانه — ره فیقی به د خو دوره له جانه
به ناقه ده ستی چیه یله ناکوری — دوره ستت هه بو هه یله آسانه

قه رمانی مه ردی له سه ر ته ختی عه رز — ری که وت به ریکه وت بو گه لیکی به رز
قه ت له دنیادا نعمه تی سئیه — چاتر له بو گه ل له یه کیتی ته رز

لاتی وه نه رانی به دینه ی خانه — مه ل به نده له بو خوشی و بیگانه
نه ژان وه ره گری بیری ناره وا — ملاته نوکه رزی کوئی ی که رانه

نه گه ر لات نه بی سه رگه ردان نابی — گیروده ی ده ستی نامه ردان نابی
گه ر نه ژان نه بی ناکه ویته داو — مبتلای هه وای رای شه یتان نابی

چاوی نه م ده رده ژانسته و پیشه — له بو سه ر به رزی نه ن به رشه
گه لی که ژانه وه خاوه ن پیشه بی — دوره له هه رچی وینه تو نیشه

گه لی که یاسای ته حی نه بینی — له خوشی دنیای که می نه بینی
دلی بی ته می چاوی هه ژموره — له باقی هه دف ته می نه بینی

وانه ی پیشینان پیشه وای تویه — له پاش هوکمی حق حاکمی نویه
ژنامی ؟ به هوکمی شعوری سالم — نه لی هوکمی حق زیی صه فای تویه

(هەرکەس مارەی کرد)

هەرکەس مارەی کرد لەم دنیایەوە شەڤ تەهلدا بەلام بە پێوە
کەس حالی نەبو لەم سەرمایە دنیا کام جێگەی یاریوە

نەگەر ساڵکی هەی کەوت بە ڕێوە ڕۆحۆی یەگە یاندە دەستی دایبو
سەرەکەس لیدانەوەهێشتی کرد کەس نەی بینیوە لیوە بەوشیوە

کاکڵەی نەهێشی نەوەیە آدەم نەوکاتەی دێ ڕیوڵەیەڕەی عەدەم
دەهاتی نەکا هەرتەنیا بوڵەو دنیا کرادە بەعەرش وعەڵەم

نازانی چۆن هاتە شەخصی شامەرد چەن شێری شەرزە چەڵ هەرد نەبەرد
زەحمەتیان کێشا لەم دنیای دونا عاقبەت ئەرچۆن هەمانەسەرد

بازاڕەدنیا کارێزە بازار ساتێکی سودە وساتێکی خسار
هەرکەس چەن ڕۆژی والەم بیرانا عاقبەت ناچار نەڕواتە کەنار

عەیبەی آدەمێش پایەوپایەیە هەوایەوهەوڵەبۆزیندوار
نازانی چاترلەمانە هەموی ڕەوشتی تاشەلەڕوی ڕۆژگار

چاری نەم دەردە نەرێستبتەوی بەکەم خوارنەهەتاڵەم بنوێ
کەم خۆراکو خۆڕاگری ڕوناکە نەغەڵەبت لەبەی مارێفەت نەدڕی

نامی وەهابو بەڕاوردی نەکرد لەچەرخی پێشو لەڕوداوی نەبرد
ئانانی بێ دڵ ناتری بەعەقڵی دڵنیشی بەوستە نەبوردبێتەوە

مظهری شرف لای گه لی عادی — هه رزیش به شمو و ژیواری عادی
له لای عارفان شرف تقوایه — به رجی علمی تحصیل و مبادی

پیروزی لوه ت له روی جهانا — هه وت روکنی هه یه وای دانارانا
سه ی له وانه قه ت قابل نیه — لوه ت پیش که وی له ری ژیانا

علم و حیله تو هیزی به رگری — ماده ی شه وارو هونکی رهبه ری
له مانه ش بین به بی یه کیتی — لوه ت ناگاته پایه ی سه روه ری

مظهری ثقه ی نیسانی عادی — هه رزیشو به شمو و امووری مادی
به لام لا عارف رعایه ی نظام — فه رزه مقاصد یاله مبادی

پاریزی مه دال فه رزه و ضروری — له هاوری به رخوی مافی دروی
ئاداته ه رزی عه قل و شعوری — بو ماگرتنی ناموس و نووری

زنهار دور که ون له هه رزه کاری — له ده م به تالی له شه رمساری
هه رته ده ب نیسانی له با بوجب — دل وده م پاکی و خه مه ت گوزاری

به نفس به مال به پایه و مایه — بو هه موکه سی شایا گه رایه
نه خوس بو هاوه لی شرف تقوی — بو لی قه وماوی زور هاوپایه

نامی حالی بو به عومری دریژ — له به رزیو به ستی جیهه ور له ژیر
حالی نه مرها خه مه تی ساغه — مایه ی رزگاری له گه ل ده ست آویژ

٤ قاوه قاوه مه‌کەن

قاوه قاوه مه‌کەن هەرچاکه چاکه — تا ل له‌گەل شیرین باشه هەرچاکه
به‌لام هەر تاڵی بێ بڕوری قەڕزا — نه‌له بوردنیا نه‌بوردین چاکه

خوا بێ داوان خوا پێ ڕاوێن — به‌شه‌ره‌فه‌ت ژین هەتاکو ماوێن
له‌پاش مردنیش ناویان ژیندوه — ئینسانی هۆشیار نامێنێ نه‌ماوێ

ئه‌مر به‌هەرچه‌سه‌ر ڕافه‌ی هەیه — تەفسیره‌و علم و بەڵگه‌ی هەیه
مه‌عده‌ده‌ی له‌بوردا ماوان — یەعنی مه‌عنی فەزڵ و ئینعامه

به‌به‌له‌م به‌شه‌خوا نه‌ی بڕی — به‌هەبوونیا کەی بێ بیکڕی
ئه‌گه‌ر ئاده‌می به‌م جۆره بژی — دەقیقه‌ی عومری نه‌ڕوێ به‌ده‌ڕی

جا نه‌خوازه‌ الله خاوه‌ن دڵه‌کان — خاوه‌ن هەدیقه‌ی سیرڵ گوڵه‌کان
ئیگای چاوگیان خاڵی نه‌بێ خۆشی — ئای وه‌ن به‌دنیا خاوه‌ن دڵه‌کان

دنیا به‌وانه چاوی ڕونا که — ئه‌گه‌ر خاوینه‌ی کوێره خۆناکه
هەتا دڵه چه‌ڕخا چاوی که‌وێ — بڕوای نه‌مانه‌شی دڵچاوی خاکه

ئینسانی بێنا نه‌بێ به‌ده‌لیل — ئینسانی پێ چاو داماوه‌و زه‌لیل
ئه‌وانه‌ئه‌مان له‌ڕوی جیهانا — ئاده‌می نه‌بینه داماوی عەلیل

ئامی غاره‌م بوئه‌و مه‌ردانه — قوربان قوته بوئه‌م جیهانه
خوانه‌ی بڕی وجودی مسعود — ئه‌گه‌ر دیاره‌و نه‌گه‌ر به‌نهانه

دنیا به زوره به زیر و به زیره — به دسته و به دسته و لهم لیو و له و لیو

بی زور بی زاته له مال ده ژیا چی — نسبه ت به ی الم نه ناسه و نه زیو

هه ر که س ده ستی بو ده ستی خوی وه شانی — چه ن قات قه صری خوی سه ره گا که شانی

نه عامی دانا و هه گه ی بو جه ل گرت — وه ردی خوی سه ر نو تو دی خوی ده شانی

آدی زور داران به ره وشه و به ره دا — نادی لی ی زورش نه رواده عه وا

دنیای ده ولامه ن به ریزه و ریزه — کاری به گره ی کاره با نه ردا

نه م عه رزه بو ره و آسمان شینه — عه رزه هه رعه رزه هه نده ه ناچینه

کار بو ای پیشه وه ره وه ک پیشه وایه — له ر پیشه که ی خاوه ن نه کینه

به هوزا بنازه و به هوتانه ک که س — که س بو له که س نالی به شانو به ده س

قوربان به رووی به لی و به سینه — بانی ده شوری قوربانه ی ته ت به س

دو عه قل هه یه به سوزن بو ژین — به ک عه قل دنیا دو هه م عه قلی دین

هه ر کامه ت نه بو کوله وارنه ی — لینک تاریک نه بی هه تاوی نوزین

گه لی نه نانی و لی عه قل و نه زان — هه تا هه تا به وه ت نالاکه شان

تا نالی هه لی له زووه دوره — کاتی دوی هه بو لی یه ش له زان

عالم نخصیکه لی نه لین گیتی — علم دلیه تی و ردی یه کیتی

نامی له عومرا به ره وردی کرد — گه لی بی یه کیتی به حق یه کیتی

ژیانی دنیا لەبو بەناوە لەگەڕناودا بو هەڕوناوە
ناوداری بێ هێزلەڕوی دنیا بێ بڕانم چڵون ژیاوە

زبانی بیپی و نهانی رهشه عاده و ره بگره یک هره له سره شه

نه ک له مانه هه مو عوارض له سه ر تقسیمی وه زنی بی غه شه

نساجی قه زا دای به سه ر دارا سلیمان چون جوره به زور و خوارا
جاده ره جو حاصل نه لوانی تو ماش بلاده کران به لادی و شارا

هیچ که س نارانی نه کجا می چیه ره فته ری ره شه یا خود سپیه
دل وا له به ینی خوفو رجادا عمری له وطفی حق چاره لی نیه
خورگه م به وکه سه به ی نه له فه خودای خوی ناسی به ی سالکه فه
روشته به ریگه ی ره لیلی یه ررا نه گه ر له خلف نه له سلفه

چونکی وون نابی زبانی ری ره د له سه ر جاده ون عالم به روشنایی ره د
سه رگه ردان یاروی ری گومکرده هم لاو به دلا له چه رخی به ره د

رانی بی شوان به شی فرنایه نه گه ر به گورگه یا به سه رمایه
عالم کومه لی نومه تی خیره نه گه ر تابعی رای مصطفایه

انسان به ورایه به بالی گرمه به باکی باده وه ئیش باکی نیه
به هه ر بائی بی هه ر بالی نه بی عاقبه ت خیره و جگه له ی ته ره

نامی چه ن چارانی به راوردی کرد لیکی دایه وه شکلاتی ورد
له وه نه خالی بو زبانی سالم به وینه ی سارا نه ردالی سه رد

تقدیری همه‌ی ته‌دانائی خوا نانوانی همه‌ هه‌ژاری ماسوی

ماسوی همه‌وی به‌ قودره‌تی ئه‌و پێی بکری بێ‌سی ته‌دانائی خوا

کائنات همه‌ لانه‌و کانیکه سه‌ماوات به‌قه‌ی سه‌ره‌ی بانیکه
که‌ خواستی هاته‌ سه‌ر فنای زێنا کێوانی زێنا چون همه‌ بانیکه

ئه‌لای ئێمه‌ دا ده‌ریا ده‌ریایه ئه‌م عه‌رزه‌ عه‌رزه‌ و سه‌ما سه‌مایه
ئه‌لای خوا همه‌ چی سوجده‌یه به‌شی همه‌ که‌ی ماموری بایه

خوا خوایکه‌ آگاو هه‌ر داره‌ بوکلی و خرنی زانه‌ و اگادار
همه‌ ریه‌ و نه‌ توانی تو بیاری له‌ ده‌رده‌ به‌لای چه‌رخی روزگار

نه‌گه‌ر نخواستی به‌ رات نه‌یاری نه‌ دانه‌ به‌ر ئێت له‌ کێوا ئه‌ری
که‌ خواستی نه‌ماوات له‌ خانه‌ زاد سوپای سه‌رزه‌وی تو نه‌ یاری

هه‌وشتکی پی نه‌کری خودا ممکنی محال نێیه‌ لای خودا
قبضه‌ و بسطی تو له‌ لای خودایه نوقصانو که‌مال وا له‌ لای خودا

وشتر له‌ ده‌ سنا نه‌ شاریته‌ وه که‌چاو به‌ دوربین نه‌ی بینیته‌ وه
سیروله‌ ورده‌ لیش وا له‌ خانه‌ وه چاوی مژوری لیش سپیدوریته‌ وه

نامی همه‌ ریه‌ نای له‌لای خودایه همه‌ ریه‌ وه‌ به‌ حق که‌ ته‌دانایه
وجودی وا تو صفاتم همه‌ سو به‌ پرته‌ویکی خواستی خودایه

کورلەوکوردەیەکانی ئاڵتونی — بەڵەستووری دڵ و وەک بیستونی

بوهاریش ئارەزوی بەردی کەتوبی — بۆگەڵاڵی هەردەعبای تۆبی

کورلەوکوردەیەوەنەوەی کەرم بی — تاجی شەرەفیش ئارەزوم بی

ئەگەر ڕەقیبی لەدارالی دا — لەوضعی حاڵاوبێهی عەلەم بی

ئەوەنەزانی بەشیرینی خۆ — وێنەی فەرشتە بنوێنی بەرۆ

بەردەوام لەشەرکرداری مەرۆ — لەجادەی مەردان لانەدا بەمۆ

بەفیداکاری بۆگەڵی ئومەت — بەبوردەباری وبەبەزەیی هەمەت

باوەڕەکەن بێت دوستودژمنان — لەگەڵی بەپایەی سەرداری ئومەت

هێزی بەرواری خەڵک ڕێزی هێنناد — گەڵی نێشتەوە لەشێوی پۆڵاد

ئەوەی کەباوەڕەنەکا بۆسەروک — ئای کاهەزار سۆپای پێکەوە

تەعەب نەگەڵەسەرعەنادە — ماوەی زۆرکەم بوخۆی نەزانادە

بەڵام حەماسی لەسەرباوەڕی — ماوەی ژیانی ئومی مەعادە

جانەخوازەڵڵا باوەری حەق بێ — لەقەیدی هەوای نەفامی مطلق بێ

بەرەشەبای شوومنالەڕێبەدە — مەگەر بەخواستی قەهاری حق بێ

(ئامۆ) گەڵی چاربەهێزی باوەڕ — خۆی نەهاوێتە ناوجەرگەی شەڕ

لەباتی نەوەی بڕوا بەفەنا — نەگات بەبەهرەی لەڕزی خەوفەزا

قصه به کیکیه و باقه به تاله — به بی آزادی شادی محاله

آزادیش نیه بی آزادی دل — که بیش نی خودا به خورا به تاله

هه سای کائنات له سه ریا وه یه — ماده بیش خورا کو ساقی دماره

بو نیری نه بو نرال به سه ریا — وه رگا نه م ماده ی سو کی ساده یه

نه گه ر بو جاهه به وینه ی چایه — هه زاری تی که وت روئی ده زایه

نه گه ر هه وایه و خورا کی وه جنه — بلی له وه رگ و شتر دگا یه

به کورتی نه لیم به بی اعتدال — قوت ده س ناکه وی فرزی له رجال

مه به س له رجال نی سانی ساعه — نه وه ی تیک نه چی به دانه ی رجال

له سی زیاتی بو آخر زمان — وه رگی وقالی بی دین ایمان

به کی له سه ر کی به دی به مکر و حیله — سینه قریب دال به عهد و پیمان

بیاوی سوینه خور سوینه ری نادری — قوت به پیمانی باوه ر ناکری

نه وه ی که ترکی بو خورا و رهه ر — به هه زار توبه توبه ی نادری

انسان نسانه نه ک که متیاره — چون ته وه له خوا به وه مه وتاره

هه زار شانامه بخانه شمال — گوی بو ناگری نه وه ی دل زاره

(نامی) نوشی ساده ی به هه زار قوربان — لطفی حق نه بی لا نه به ی به یمان

بیا بیره وه به لکو به ره حمت — خاتمه ت بو بی به نوری ایمان

هرا به‌ی یاری له سه‌ر نه‌بی — یاریکیش له سه‌ر نه‌کرده‌وه‌ی

یاری‌یه‌کی له سه‌ر روژه و مصلحه‌ت — مصلحه‌ت شه‌ما جرّ القصبه

هرا به‌ی خوشه‌ویستی نوانه — تا ده‌رنه‌که‌وی روی منافسه

که ره‌خنه‌ی هه‌واهاته‌ی — مزاحمه‌یه فی المناقصه

ما ره‌ام هرا‌ی بو خیبه‌ته — نه‌وه‌ک خیبه‌ته خاوه‌ن حکمه‌ته

به‌گه‌نجی و پیری لاتی دارا‌ی — بو تو معنی خاوه‌ن روحمه‌ته

یانی نه‌وه‌یه که بو خودا — هه‌رله‌وه‌ وا‌یه‌لام روی‌یه‌تا

خه‌ریانی جیگه‌ی هه‌واداریه‌ — که دانه‌ی روحی الباقی کامه

هرا‌ی بو ژینی دنیا به خوشی — پیویسته یاری له‌گه‌ل خوشی

بو پاکی دل و منزل و به‌رگت — له‌گه‌ل روخوشی نه‌ک تیکوشی

تا سودت بیی له بوگه‌نی له‌به‌ر — له‌یادکه‌م لا‌له‌که‌ویته به‌ر

دوستت تا نیایه له بو حاجی کردن — حه‌یف پیروزه بو سه‌ندی به‌ر

نه‌مانه هه‌مو یاسای ژیانن — بو پاریزی تو له‌بای زمانن

به‌لام خلدصفت بو راتی خودا — له‌گه‌ل ده‌داره‌ حه‌قی گه‌انن

(نامی) به‌زوکام سه‌ری‌لیشه‌که‌ا — یه‌ئی وراوه‌ی که‌بویشه‌ئه‌لا

نه‌وه‌ی به حکمه‌ت نه‌ژی له چه‌رخا — به‌لیش ایام دلی‌لیشه‌ئه‌لا

چەن اسبابی هەن بۆ صحبەتی تۆ — لەبن بەمایەی سەراحەتی تۆ
بە کەم تسلیمی نفسە بەخۆرا — بۆرین و رسیا بەهەشتە بۆ تۆ

دوهەمین دەرمانی لە راغ و مەراق — گوشادی دڵە بۆوە رەحمی آفاق
چونکە موشکلەی ئەم رسیا زۆرە — لەبی هەڵ بگری چەن گۆزە تریاق

صوحبەتی مەزری دڵ ئەستوری جیا — دڵت صافی لە کاوەکۆسیای پاک
هەتا نەسڕی کفشی هەڵمی سەرجام — پاک نەکاتەوە رۆژی غەمناک

سێهەم یاریدەی لە خۆراکی بەرد — نەوەی نەگۆڕی بۆ ساغی جەرد
هاتۆ ناچاربوی باوێنی دەرمان — چەن یکی بێی لازمە لە خەت

یاریی لە سەرما نەرمەی لە سەرمان — هەروەها گەرما ئامان ئەمان
هەروەکو شتنەی لایان لە حەد — هاشا لە هەروەها و یا نوە هیان

نەرمەی دەری سەرما نەم گۆڕی — نەروەی ناوەڵ گەرما لەم مڕی
یاروبی چیکەم لەدەس سەرما نە — لەیان نەم مڕی و لە ڕیا نەم گۆڕی

چوارەم یاریی طاقاتی وجود — لەمالایطاق بالحەلەموجود
شتێکە لەحدی طاقەی تۆدا نبوو — خواهی ونە خواهی لەتکی بۆ بوو

تایبەتی صحەرفی طاقاتی جنسی — سەمی قاتلە نەگەر لەیسی
ناهی لیسان بۆ پیوستی حەدە — نەگەر حیوانی بولی نەترسی

شیخیه در بهات به جیشتو نانه بوشارستانی عه قلو عرفانه

نسبه ت به عوام حه رجی لی نه روا به لام بو خواص حه یلی گرانه

تا رشدت نه بی به مرشد نالی بی مساعده مساعد نالی
انسان بی ره حمه ت ناگا به مراد جهارت نه بی محاهد نالی

پایه ی حقیقه ت به دوا نالی داوای معرفه ت به هوا نالی
اخلاص بو خودای رب العالمین بی ترکی ته مای ماسوی نالی

ئه وه ی که حوی گوشت بو بنی آده م مردیش زیندوه له سه ر روی عالم
بی کرانی زات ناگه ی به پایه نالی به حاون بو آزاد عه لم

ئه پرسی نه بی تفاوت چی بی علمی ظاهر بی یا عه وس بی
ئه لیم معنوی کاتی که فوتا ئه وهامی اتباع فورا ریته خی

به لام که ظاهر نه ما له ولا نه رانی جی گرت له نا و شه ریعه لا
حونکه ظاهر لو ری او هام نیه دا ما وان بدا به سه ر هوشکلاو

خودا بو خاطر حبیبی علام خاوه ن آرا بی شریعه ی اسلام
به مان که به حوی فتنه بو عالم به مان که به حبی تائیدی اوهام

ناقص تا ماوه به روی دنیا وه به ظاهر ئه روا به لای خوداوه
صفای باطنیش به وه ستی ئه وه بی به شمان نالا له لای عقباوه

وجودی ذاتو وەصفواحوالت ساغی وگەدائی ودارائی ومالت
هەموابداعی ذاتی خودایە مایەی نوقصانی و پایەی کمالت

کاتی هواستی بوتە وفیقت بدا وەرعیلمی وەهابەخشی پێدا
چەندە وفیقەئی لەئەوقاتی تو لەغەیری خودا بەدەر نەدا

ئەوەی پیوستە وئالەدورولات کاتی ئەزانی حاضرە لەلات
ئەوەی مەبەستە بەبی ماندوبون ئەی هەیبان بوتو بی موزدوبرات

ئەوەی بەدڵی زمانی هەڵبینی بیەوی پایەی شانت لەشکێنی
بیەکی ئەنێری حاجی بەبوتو مەخوی نانانی دای لەتەکینی

کەبەڵای هات ئەت خاتەڵا بەڵابش ئەنێری بوسەر ئەوڵا
وات ئەپاریزی بەخوت نازانی وەکو منداڵی بێ وەنگوصداڵ

هەتاوڵشتەی سەروری هوشبو ئەکابەمامور بوسەر دڵی تو
نورانیت ئەکاوناش ئەتپاریزی لەالقای فکرو خەیاڵی بەدبو

ئەگەرئەم دنیایی بەطوفان کەشتی ئەنێری لەگەڵ کەشتیوان
نەئاونەتوانی تو بخنگینی نەئاگرئەکاتاثیری سوتان

نامی بەلوطفی خودا توسامیت لەسەراصولو یاسای ئیسلامیت
ئەگەرقاصری لەروی رەفتارا لەناوداوەی علمای نامیت

خورا یا هم رخوت به راسی خودای — زیندو به دانو زانا و توانای
به خواستی راست جهانت دانا — هه وشکی وره ریا چه بهرزی ئهسمای

دارشت به قالبه هه موعجزات — به یمی عطای خوت که ئهستهدات
وجود له تووز جولیش هه رله تو — هه رله تدوه هات فیضی به ره کات
کائنات دروست کرد به چهن له دهه کان — له عهرزا دات تا ههتا کوتایی دهوران
به بی ریشه و تووم گول زات ده رکرد — به داردار ده خست زاوه جهان

کیان له به رانت هیچ یه ظهور — چه له چهرمنده و به رنده نووسر
آرخت هیچ نوا صلی بشر — دلوه ده رونت روشنا کرد به نور

ئه ونه خاوه نی بو تصرفات — نه دونه ت له لایه له قابلیات
نه شیوه شیوه نه ره نگ ده گوزه رنگ — نه ره نگی دوگه س به جوری ده رهات

سیما و نارچاوه چاوانی روخسار — نه زانسته وه گشت به ویه ی گونجاو
خطی ناوده ستو به گه و سه ر به گه — گردت به مه ری له وه ره ر گا

علم تا باقی صفاتی بشر — هیچیات به انواع الله اکبر
له یه کهم پایه تا به ملیارات — اختلافت دا به پایه ی بشر

(ناصیف) یه کیکه له مصنوعاتت — له نوعی بشر له مخلوقاتت
ساخودا به رحم هه لاهه رفه رمو — (ناوان) ماری نولای طاعاتت

خوزگەم بەوکەسەی کەصەبوورەت نەکا — بەحەسڵی خۆی قەناعەتت نەکا
سەری ڕانانەخا، لەبۆکاری ڕۆژ — بەدڵ ئارەزوی ڕیزەتت نەکا
گڕەوهەورەبارهاشەوخۆڕەیاد — وینەن بونالەی پیاوی ناتەواد
ئاخ لەبۆرەضاوتسلیمی دڵ — تادڵخونالەنەهێنێتاو

ئاخ لەبۆهۆشی دامەڕی بودڵ — بۆخۆی ڕی بگاتەمەنزل
چینکەم لەکەللەی بێهۆشی وەماخ — وەختهۆشتبێتۆڕاڕێتەکۆل

ئەیری کەڕێگەی لەناوبردا — چۆپۆزەی ماچ کردلەعەینی جیدا
پەیانوەتبۆچی وڵێبەهۆشێ — ڕێگەڕاڵەوەشێنی ناڕوابەبردا

وەختبەتەخامبیرنگەڕەوە — وەکوئەندێشەڕێتەڕەوە
تۆڕەسمانیوەستێتۆدەنگڕی — ئەتدابەعەرزاڵەڵایسەرەوە

ئاخڵەبۆدڵی وابکرێتەوە — جێگەی جەهانی تیابێتەوە
هەتاڕەسوشکڵەتیادایوونبێ — هەگەڕووبێنی بێدوزێتەوە

دڵیتەنگەڵان دنیای لێتەنگ — هەرێشەجگەرئاشوبوەهەنگ
بێبەپاشاهێشتاگەدایە — ئەفڵاتونێشهێشتاوەبەنگە

میرۆڵەیوردەچونبەدڵئێرە — ڵەڵایسۆڵەیمانوبێیوەزرە
گەوردڵیڵەسەرقەوارەنێیە — گەڵەگەڵێکەوبەکێمێرە

یاسای زریالی باسی

ئەتەوی بژیت بۆخۆت بەخۆشی — بکەرە بەرت بەرگی روحۆشی
وانە شیرین بەلەگەل یارانا — لەزەتی دنیا هەمو لەنوشی

کەسیکتیی لەبۆزینی خوت — قەناعەت بکەبەبژینی خوت
راوای هیچ مەکە لەبیگانەی خوش — دنیا لەبیتە بەهەشتی لەبۆت

هاتروادەت دابی وەنامەبە — کاتی گلەلی پرجفامەبە
آموشوی خەلکت لەسەریاسابی — دوورلەسونەتی مصطفی مەبە

لەصلەی رەحماتت تصوریەکە — بانەوان دوربی توخوت دوریەکە
هەتانمکن بی بەخشت بیبی — هەرگز بەوشکی خوت مەشەوریەکە

بادلت دائم خاوێن پاک بی — لەیاسەخەلکا باقەدت چاک بی
کاتی بانگ کرای بۆهەمەلی — پشت لەستوروو دلت چالاک بی

هاروجەوردو کەلەرەقبەبە — بۆاصلاحی بەینی دورلەحقمەبە
انصافت بی حق بدەبەهەل — بۆغیبەتی عام مستحق مەبە

حق بدەبەغەیبی چوکو گەورە — هەستەوانیشە بیاسای دەورە
دەربەچولەعام لەمشروعاتا — حەق لەبوکی بی بروبەوطەورە

دوربەلەریا دوربەلەنفاق — تی کوشلەبۆبولندی اخلاق
قەتدروەکەحەتالەتوانی — بەم جۆرەبەمیری آفاق

ئەلاق تی پوچ خەیالاتی خاو — لەلای وەهمەوە دل نەخاتە ناو
نانزانی کاری بکا لەبوختی — تا عەرزانیلی لەسەر جوشوتاو

لەصدا یەکی بیرتە لکا تەوە — لەکاتی هاتا لەنەهاتەوە
لەصدا یەکی نوشەهل نەگری — بوبرنگی دوری دوردراتەوە

تا مندالیشە هەر قوڕە قوڕە — کەمندالیشبو هەرگو بەگوڕە
تانانی دامادو لەبەرخۆ خامی — لەدنیادینا هەرسەرەی شوڕە

بەگەنجی پیستەو بەپیری ستە — کاتی دارانی بالی دەسەرستە
کاتی مەرانی ردێری تەدارو — چالەبەچالی دەرونی پیستە

عەوامی دامادو بەشی خوانێ — هەربولەوەرەشتی ستوانێ
لەوەی لەخامی وەرەستیکی هەیە — لەدانەوی مەسئول نەگەرێخامێ

ئەقڵەبەوخودا هەرخۆی خوڕایە — بەمەوەزعەهەتا دنیا دنیایە
خامیدەی بانی بەدینی نەنامێ — لەلای تاریخا بەحەقی رسوایە

بەنەفسی بەنەفسی عومرمان دەرچێ — بەهەوای شەخصی کارمان تەواوبێ
قۆڕەم دابەسەر نەفسوهەوا تا — چی بەچی لێکی کەردەوەرچۆ

اخلاصی بەرەسمی بکرانی داتە — تاخوتت بوەی مایەی آفاتە
لەوەی ناهەی بوو لەباغی ژینا — منکەری نەفسەبای خرافاتە

رسالت راسته و وحی صادقه — مدلولی هم بو له حقایقه
هر علمی نه وی و نصاقو وجدان — بروین به وریدا وه ها لایقه

مدلولی ظاهر نه کین به اسم — نه ی کین به اساس بو هم بو حکم
به بی ده لیلی ما نفی قطعی — قبت لانا ده ین لی به ئولی اسم

تاویل پیویسته بو یه ما مری مجمل — به م رجعی راستی مرجع و مجمل
نه بیضه بیضه ی خودّه ی زرینه — نه جبل حبلی سفینه ی سعلّ

عامه ی اصحابو گه ل تا بعین — نه هلی لوغت لون هم فو اجمعین
غه ریبه لاده ین له فکری نه وان — له سر روه سوسه ی شیطانی لعین

اجماع دامه زرا یا اکثریت — اعلی ده لیله بو بشریت
ده رچو له ده ستی رعایه ی ساعی — یا طعمه ء گورگه یا هی بلیت

نه م یه ریگه حضرتی رسول — نه م یه مایه ی سالک بو وصول
توضیحیت نه دی بیرو بو سونه ت — نه دا نه ده ستت حاصل و محصول

نه وه ی والا سه ریگه ی مصطفی — نه ژی به خوشی و نه مری نه صفا
نه وه یش لاله دا لم ریگه یانه — نه نجامی ده رده و محنه نه وعفا
نه ویان له سایه ی رحمانه و رحیم — نه میان له پایه ی شیطانی رجیم
نه ویان منزلی باغی به هشته — نه میان دوزه خو شراره ی جحیم

بەهرەی نبوەت فیضە لە باری — نەک بە کوشش سامی یا آری
لەمواهبە نەک لە مکاسب — وینەی پیروزی بە ختیاری

بە لام ولایەت لە سرّ رحمانە — لە سرّ تربیەی پیری ئارشادە
هەرچی لە سرّ چاوەی ئایشی عطیە — عطای حق نەبێ عەمەل بە بارەوە

عنایەت یانی هانی خودا — کاتی کە باری ورژا بە سەردا
کاتی نەزانی یا بە دەماغی وحال — بە وینەی لباس لە کریتی بەردا

شنوی نسیمی رحمەتی رحمان — نەبێ بە مایەی ایمانی نەمان
معطر نەکا روحوسینە ودل — وینەی پەرەی گول بوسروو دامان

هەوای نەوسیم پیش جلوەی جانە — جلوەگاکەشی سینەی لسانە
بە خشتە بارانە رەحمەتی خودا — وینەی بارانی دوای نیسانە

تەوفیق عەیبی بەری لە لای خودا — علی نعمتە بوجەرخی ریا
هەر امان وایە بەشی داریان لوا — هەتا بگەیەنە مرتبەی علیا

خودا لە دەریای فیضی تو نمی — نەبێ بە دەریای قولی قولزمی
چاوەری دەوایین لە نورانی دل — بنیرە بومان انفع مرهمی

بە رووبەرگاری سرّ راسرّ رحمان — خودای زانیاری ظاهر و پنهان
ناهی بەکەرەم بلاوینەوە — تاسەری نگابە تاجی شاهان

انسانی ته نگاه له سی ناسی — له گوره وچوک قطعا نه پسی
چې هات به ولیا دی به سره میا — لیتر بې باکه له شه ر نه خلسی

چې چا به را به ر به راماوه کاف — له دل پر له وه رد له ته نگاوه کان
ژوه آماده یې لوده رمانې وه ر — له ر له وه ی له وان بې سه ر ته کان

آگر به آوی له کوشتیه وه — به قوربش به هه تا وله تا وتیه وه
گیروده ی به بنه ت له چه رخی دنیا — به یارمه تی دان نه هه سیه وه

دین ودنیای حق له سه ر وحدانه — هه رچاوه ن وحدان مه ردی مه ردانه
انسان وه هابی وحدانی نه بی — دیوه دریخ گورکی عیدانه

که وحدان نه بو ایمانیش نابی — که ایمان نه ما حاشیش نابی
وحدانو ایمان شه رتی انسانن — نه قابله نه قال انسانیش نابی

بونی به شه ره نوم ته اخلاقه — اخلاق پیروزی هه موآفاقه
که اخلاق نه ما احوالی انسانه — مکره وحیله و دروولقاقه

حضره تی رسول لاحودای کریم — هه رچی ن شایه وکوشابو تکریم
کائی ها نه سه رشه تای پی قه رمو — الگسلها خلق عظیم

شاعی به ره وام له پاریسه وه — بو دل درگای خیری بو لگرتنه وه
وه رسیگری به شی له له خلاقه به رز — بی اخلاقی نه تلیته وه

پەروەردگارا خاوەنی جیهانی خاوەنی رحمتی هەردوو جیهانی
لە رحمەتی بەهاری بەرینە بارانی بۆلی غفاری تاوان بارانی

وجودی واجب للقیوم الحیّ لە لای عاقلان تەنیا هەر تۆیت
تخرج الحیّ من المیّت کما تخرج المیّت من الحیّ

خودای مهربان هەناکوتەرم بەرەو بەرەو ئاماژەی شوکرم
هەرچەن شوکری تۆقەت تەداونالی بیستیە بەشی واجبەلگرم

لە وێنە بەکەرەم گرتوتە دەرم قوربانم کەرەمی لەماوەی عەرەم
لە گەرەلیاری تاوانم بی هیوام هەر عەفوە لەولای نامەرم

لە ڕیوم بی شتی لە بارەی خێرات لە رەحمی تۆوە بۆلای ئیمەهات
سایەوەرە حمەتی عامەبۆی ئادم تامی زیندگی کە لە کاتی نەهات

سەرەتەندەرای فیض وکەرەمی لە گەل گیاندارانە خوێی ئادەمی
یارەبی لە دەری لەسەرکاری خێر لە یەکەی بەمایەی سایەی عالەمی

بابی مبدەی فیض بەخەق خەلقی کەرد بۆبەخشینی خەلق
کەسی کەم نعمەتی وڵ نالەلای کەئێی سایەی هەدایەی بەخەق

نامی کەرەوە لەبارەگادا دەستەداوێنەلای مصطفادا
تکام بۆلە گا کەتۆبم بەخشی تەوفیقم بدەی لەڕێی صفادا

تقوی به رگیکه بو دلی زنار — به و به رگه نه ڕی وه گاه حاجی
که تقوای نه ما توکل لاله با — بوخوی وشک نه بی وه کزاری بیابان

بیوسته بوم ڕز به بوونی به دل — نه گه ل خودا دا بوکه سی حاصل
دل ڕوی له حق بو کوه که بووی — گیای ڕوله ها و ڕوه ڕه گا چل

نه گه ر عه یبی بو هه ر وا له نودا — وا له شوبه رگ له ره نگ نودا
سیر تا بی دل با نه لیته ناو — ده وای نادره لا سنو نودا

به هه م نه ختیار نه وه یه که خوی — ته می خوی لکا بو هه وا و دری
دوهه م نه وه یه نه می وه ره نگی — نه گه ر نا نگری بو به ده ختی خوی

بو ه قلی سلیمه که به ویله ی چاو — فارق له بو تاریکی و هه تاو
بو چی آبده می عبره ت تا گری — له م مشکله نه که وا ریه ناو

حه یاسی غه م خاوه ن بو دل — حه سرن له بو هه م ت کاری گول
که دل فامی بو نه ویش به ته ی خوی — دوریه خانه وه م ڕاره و نو سکول

دل گه نه فامی له ی سوره هوا س — نه گه ر بو دوری که مظاهری پاکی
مظهر پرستی بت به رستی به — نه که ر طالبی نووتاری راسی

(نامی) - له ڕیا به ڕاوردی کرد — به فکری ڕیزو به افکاری ورد
دنیا هه رمانی حیری هوزایه — به ش داره له واحاده ده ستوری

وارم کی بیتی بیتم نه تا سی — نه باتی سرم دلم نه ماسی
ایمانم هه یه نه راتی خودا — خوا نه بی هیچ کهسی لی نا ناسی

واله صوره تا فرشته ره نگه — که چی نه سیره ت دیوی ده نه نگه
به ره م طالبی آرامی عه قل — به دل هه ر یه کی هه ره کی جه نگه

که س ی تیز کینه ی کهسی تر نه کا — خوی که به دی کرد به ر به تر نه کا
آرام بیته وه چه ن سا ته عومری — خوی له سه ری دا ر سوا تر نه کا

هه ر که س عه قلی خوی کا ته به رهه ل — سیتر عه یبی که س نه هیشه ناو
نه گه ر ماوه یه ک هه لی وه ها بی — ناش دا له هه ر ی به ک چاوه راو

نه لی کاکه خوم قه لی سلیم — قه ت توره نا بی نه وه نه حلیم
که چی له گه ل که س رابت نیان — نه لی ناگری دور له تالیم

دنیا یه دیتو نه روا به هه ر حال — خوشی دنیا خوشی نه بیه تو م لال
ئارام خوگرتی دنیا نه کوری — تا نینی نه گه ر ذاتی ذوالجلال

له هه ر چه رخی کا که هه ل نه سورێ — بیو بیته عاقل عالی بگوری
دوبینی دو پایه نه مرو بسی بی — نه تا چوار پێ ی شه هه ل نه سوری

انسان که ردوا به رز نه بیته وه — نالی نه لی سود بیو کیته وه
نه وکه سه ر فرق هه رشه رمالا — یا خودا بمری باد قه ت نه یه ته وه

خودا بی زه دتو ره نگویوم نه کهی بی ره سته و به سته و نا نوردم نه کهی

ساغیم پی بده ی هه تا کو ماوم بی چا و دو به گوی و گوفتو گوم نه کهی

نه رخم پی بده به قه ی کفایه ت ته وفیقم بده له گه ل عنایه ت

له گه ر مشقه وش نیکت پی رام شوینم پی بده له گه ل رعایه ت

خودا به خودا که س نه بوه به که س بی مهره با نیو ره حمه تی ئه ده س

ما دام وه ها یه عه قلی وا بده حاقلی زین بی تا آخر نفس

خودا له ده ستو دینی خستم له فکری بوچی هه وینی ابلیس

به مان پاریزه به حه قی خوت به مان خه داوی شه ری تلیس

به مان پاریزه خودای مهربان له مکری نفس تلیسی شه یتان

له فتنه کانی آخری زه مان له ره دی به ری له لای ناگهان

ره واجی بده به گوفتو گومان وقاری بده به رهنگو لومان

له واته ی به رگو به مان پاریزه هه تا مرصیه ت نه لیته گومان

خودا جه لیی خیر به ره حمی تویه خودا چاری شر به حلمی تویه

له خیر و شرا بوهه ردو ریا عه دالات هه یه بوخوکی تویه

ناقی ناقاعی و عنای عباده ت هه گه ر نه لطفی خاوه ن عنایه ت

هه ردو ره م به دوعا و ره جا وه ی ناوم بوفیضی نوری ره زای هدایه ت

(خواخوایی تو)

خواخواستی لێ بو پاریزی تو پیویستی نیه بۆ تۆڕینی تو

تۆڕینی فەرمانە ڕەچاو بکە لێ ئاگربڕ ئاگا لە پەیڕەوی تو

ئەگەر هەم لەناو ئاگری تێدا یونس لە ڕەحمای گەورەی هاوار

دەرچون بە ساغی لە سەرخواستی نەک بە پاریزو تۆبە بەهرەی ئیرار

قل ان الموت الذی تفرون حکم صریحی ما تقرون

هەم قل لو کنتم فی بیوتکم حجتی اذا کنتم تهتدون

لەبەش ئەستیلای گەلی بیگانە گورگ لە ڕزای بەهرامی جوبانە

ئاوەها دینەی ڕەحمی شوانە پیوەندی کرا لە وتاماڕانە

تفاوت نە ماڵوشاروڵادی هەموی کەوتە سەر یەک ئاڕاد

لە ئەوڵی ڕوس لە ڕا لە شارستانا لە ڕیهانیشاجی بۆ جێ لە بانا

بەڵکو لادی کان بەدتر لە شار لە بەرنە نامی گەڵی بەدڕەفتار

ئەڕەق کە بێی بە خولکە وڕەنیق لە یاشی تۆفیقی خوای بەڕۆڕگار

بەڵام ئەوەڕەیوام لە ستورە بۆخوا بە بارانی ڕا کابە ڕۆژوشۆڕا

دڵمان پاشی مەردن ڕێندو بێتەوە بگەشێتەوە لەسای پێرتەوا

ترسوتەماعە دەسکێشی نسان — بۆعلم وحیکمەت بۆتقوی وایمان
لەگەل نظامی چەرخی ڕۆژگار — نەگەڕنا نسانی نابی بەنسان

کەبێ ژانستە ڕوا بەڕیدا — کەبێ بەحیکمەتە ڕژی لەجیدا
ئنسانی نەزان بێکار وپیشە — هەرکەسی هەستی پێ لەنێ بیدا

ترسوتەماعە سکەی عزت وعار — لەڕەشتوڕەدا لەڕیهاتوشار
عەیب وعار نەمانی تێنیوا — بەڵکو ڕزیدەی سەرقولەکوسار

کەترسوتەماتەمان لەڕینیا — میشک پڕەبێ لەبای کبریا
ئەوبایەوەبای ژینی عالەم — لێی ڕۆڵگاڕبابێ گەڕۆبڕیا

ڕەماخ کەپڕبێ لەهەوای غرور — یاساناهینی لوتزیکو دوور
سەرەوەڕنەگرێ لەبایەتاگر — ڕۆڵەسوینی ڕەشتی شارەزوور

جاهەوازەڵا جهلیش بێتەلای — عەتاری ئامەردیی بەهاوتای
ئەوکاتەچارەهەرسەرگرتنە — کێبوکێت ڕەسەن کەدڵتبڕدێتەپای

هەوابۆهەوی گومڕایی ئبلیس — لەعنەتی بۆهاتڕەحمەتی قدس
هەوایەمایەی ویرانی دنیا — ئیشەیالەدسا قدیم ڕەدیش

ئامێزخودا سەپاریتەوە — بەڕەسەنی هەوانەتلیتەوە
بەڵکوەکاتاکاتێ نشوێ — بەهەوای نفسی ڕیندوبێتەوە

ئەوەی ئەوتری هەوایە وەڕوا نوسراوەتە بەرخاوەن ناوا

جاتر بە دوسەرخاوەن بەخشش بە هەتا وجوودت هەیە لەناوا

خەڵاتی خوایە وەڵامەنی تۆ بەرانی خەڵکە خوارەمەنی تۆ

ئەوخێرەی کەوا بمێنێتەوە بابەیەڵەبەهەمەنی تۆ

ناموری ئەوکەسەکەبۆی بوحەق بەواتەوەرەفتارلەسەریاسای حەق

نرخی ژیانی ئادەمی خێرە بەمەرجی ئاخڵاص لەبەرەزای حەق

ئەوەبەرزەڵەیلیسیت بەهەرزانی داریکەتەنێیلەناوبیستانی

بەقەی قەدری خۆت خێرتێپێ بابیشی بڕی نیوەئینسانی

سوننەی حسنەوسیئەهەردوو هەرکەسی بونەوەیەمصدرێ

هەتاپاشەڕۆژبەشتی دارەڵەوا بوعامڵبەشی بڕێەوەڕۆژەچۆ

خۆزگەم بەوکەسەکەبوبە بخیل لەبوقاپێخێربەوینەی دڵیل

هەتاتاشارەی سەرپەنجەڵێپێ مەحوبەڵەڵای مەنانی جلیل

سەیرە بۆ کانی ئانسانی بنۆی کەچی زەمانی بە خێرات بدۆی
بێ هەڕا و صدا نوستوە بۆخۆی کەچی دەرەختی بە ڕاتی نەڕۆی

هەمۆ ساڵان سالە بە یادی تۆ وەفاتی کردە خەلیلی حبیب
ئاڵتەش حاجیان لە سەرتابلگی لەو
لەڕۆن بۆ کابە بعید و قریب

بەبە لەم خانە ولەم خانەوانە بە بە لەم پایە ولەم مایە جوانە
لەوادی بێ زەرع بێ ئاو و بێ تۆم بە ملیارەها ڕوار ئیتۆ بۆخانە

بابای ئیمە بە هەسەب یا نسب نی تفاوەتە بۆ کۆڕ و ڕەچەڵەب
لە کۆڕ پاشتر ڕۆڵەی بێگانە هەدەمت کاریشی بە چیاوازەب

صۆفیایە بە حق نۆری ڕەحمەتت بەقەی دەوادی مایەی نعمەتت
تاهی بێبەخشە بە خانی خوت با ئارام بگری لە سایەی ڕحمەتت

ئازادی فەرزەتۆ مەردی وریا لە ماوەی ژیانا بۆڕین و ژیا
ئازادی بۆدینی تەرکی هەوایە کە ئیسان لە تابۆیایە ی علیا

ئازادی دنیا ترینە بێ منەت بۆغیری خودای نەشیندەی نعمەت
شەرعان ڕەوایە لەسەر نفس خۆت بۆبە ڕگۆ خۆاک بۆتەرکی لەزەت

له‌وه بترسن له‌خوا نا ترسی له‌خوا نه‌ترسا له‌حق ناپرسی
که‌حق بی نازبو خرایه لاوه ئیتر مستحق کی له‌پرسی

له‌خوا ترسا وان نا ترسی لیبان به‌لام به‌له‌وه‌ب سیرسه لیبان
پیادی به‌له‌وه‌ب له‌هه‌ردولاوه جه‌زای به‌شه‌رمی نه‌گه‌یی پیبان

ئینسانی دل پاک دلی نا له‌رزی شه‌خصی وه‌ک پاکیش وه‌کی ناگه‌ری
که‌هات داوینو وه‌میشی پاک بو بروا به‌گرشی شادا نا به‌ری

قه‌ناعه‌تت بو منه‌ت نا کیشی که‌صه‌لعه‌تت بو زوربی له‌ندیشی
له‌م منه‌ت باریو له‌ندیشه‌ی دلم به‌بی صه‌نعه‌تی نه‌بی نه‌کیشی

له‌سه‌ره‌مرگا هه‌یات تونده چونکی به‌بزی دل به‌تاوان نه‌نده
نه‌وه‌ی بی تاوان سه‌ری له‌نیته‌وه آزاده‌ودل شاد به‌ویژدی زنده

نه‌مری بی تاوان قه‌ت سه‌ری دانا یا له‌ته‌نگاوا بمری له‌دانا
هه‌رتاوان باره له‌هه‌ردو دنیا ده‌ستی واله‌ناو زانا

له‌گه‌ل

باکی وای فرمو کوژه‌کانی فروفیل مه‌کان له‌گه‌ل براکان
هاتو حیله‌تان له‌گه‌ل نه‌وان کرد نه‌تان خاته‌به‌ند خودای لاکان

یه‌ک سانه‌بو حق حکانو زه‌مان بوبه‌یه‌مانو بوخاوه‌ن یه‌یمان
تولانیوه‌شه‌و مالی نه‌دزی نه‌وبه‌نیوه‌رو له‌ته‌ختی خانه‌کان

لیرا براده وناسی دوفتره شه‌نا لرحوداد سلام لورهیره

لوهه‌موآل رهه‌موبانی لوپه‌ی ره‌وانی روزگارانی

روانی هاشتم وه‌فتره

که‌هنزاده‌ی عبدالکریمی مدرس

لوبارهگای هه‌زاره‌ی

هه‌لقه‌ارره‌گه‌ملانی

لرهامگی هه‌شتی هه‌زاره‌و چوارصدو پینجی کوهی

٤٠٥

وزارة الاعلام والاتصال
دار الثقافة والنشر الكردية
رقم الاجازة
التاريخ / /
عدد النسخ
رقم الاجازة تاريخ

١٤٧

بری دوس لرچا۔ کرناٹک دون بارہ ۵

۱

خصرجی طائفہ دخیل حانیہ
ھیچ شہ نای صرکہ ن جانے کانی ہ

مہ لا محرمی لکری ملا عبدالصمد لہ دی مہ رگہ دا
تاریخی ولاتی حوفاذ لہ لایہ

شیخ مصطفی نوکچہ نے ملتزماتے مرحوم کاں احمدی لہ لایہ
ملا محمدی کوری امین مخبر لغتہ السائلین لہ لایہ
وفیہا الحکایات

تورو تہ مانہ و بیبہ رو کہ وہ ر
باقی بہ ھارات زمانیں یہ کسہ ر

۶

ہارات تور تہ مانہ و بیبہ ر
ھوار رمضان یومن لہ بی بہ نزورہ ر -

تورو مولا محمد بای گولان کوہیشہ لہ لایہ مولوا
ھموری غنزہ لہ کالی مہ ولہ وی لہ لایہ
وہ تہ رمہ ر رانہ رہ ورمانی مزورہ لہ
محققی مہ عنای شعرہ تی تی دلالہ کہ

۵

یہ ک کیلی دانہ ھزار عدراح تہ کانہ دو صدو ھفت صفال یہ حسین کھف
یانی مثقالے تہ کانہ سبع عشر اعلم یہ تورسا

الانوار المحمدیہ و المواھب المنیریہ
تالیف علی نوری
۱۳۸۰
۱۹۶۱ م

پێرست

بابەت	لاپەڕە
سەرەتا	٢
لە ڕێگەی ئەم پەرتووکەوە	١٤
عەشرەت گاهانە	٢٠
هۆشیاریە کاتی وەسی بە نوێژکەری	٢٧
ئیخلاص گرتن	٣٤
وەتەن باشکە وئاوەدی دارە	٣٥
پێرام گوێ بگری شیکایەتمانە	٣٩
هەواسی خۆ	٤١
تەرهیب وتەرغیب وتەهدیب	٤٦
یاران یەکترن	٤٧
دنیا دارێکی بەرزو بەرداوە	٤٨
تەکاتیک بکەن	٤٩
پارێزگاری ناوا	٤٩
پۆژی لە پۆژان	٥٤
ڕاخەکەفرەت	٥٦
تەرزێنیت ئەوێ تۆبە مەسوڵمانی	٥٦
هاوڕاز عەرەبی	٥٨
شاکەر هەڤاڵ	٦٧

بەرەنج وبەم	٧٧
ئینسانی ڕاستەقینە	٧٤
گەلێ سیفەت لەبەر	٧٨
ئینسانی بێ ئۆستاد	٧٩
مرۆڤ و ژوان	٨٤
ڕاگری پاڵم	٨٧
هاوارلەدەست	٩١
گاخ لە ئادەمی	٩٢
بەڕاستی گەنجێکی تاوێ	٩٥
پرسیارێک	٩٦
خەم و براو دۆس	٩٩
خودای ئێگابال	١٠٠
ئەزانن ئینسان بڕچی ئەفرۆێ	١٠٢
ئەوەی ناڕامێ هاش ئایە بەدەێ	١٠٤
لوغەت گەلێکی ئەوێ	١٠٧
یەکێ بانگی کرد	١٠٩
مرۆشت دووبارە لە جەشنی هەوا	١١٠
ئینسان بە وێنەی ڕەبەق هەلوێە	١١٢

هەرکەس مارەی کرد ئەم ڕیسالیەوە ١١٥
تاوەقاو مەکرد ١١٧
ئینانی سێی وئینانی ڕەش ١١٩
هەوای ڕۆیشتن ١٢٩
ڕیسالەت ڕاستە ١٢١
بەهرەی نووسەت ١٢٤
بەرەو ڕووگارا ١٢٤
ئەقوا بەرگیکە ١٢٥
وانەم لێ بێنن ١٢٦
هودا ١٢٧
هودا خواستی بوو ١٢٨
ترس وتەماح ١٢٩
دووهەشتەکی ١٤٠